DRŽ. BIBLIOTEKA V LJUBLJANI 28.988 VII Ca

Poštnina plačana v gotovini Leto LVII. V Ljubljani, v torek, dne 1. januarja 1929 Št. 1

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno Din
polletno Din
celoletno Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno za Jugoslavijo 20 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1.50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm v širino po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
o Pr. večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III Rokopisi se ne vračajo, netrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredništvo telefon št. 2050, upravništvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

V novo leto!

Leto težkih političnih preizkušenj in nevarnih dogodkov je za nami. Tako napeta je bila mestoma situacija, da so pričeli obupavati celo optimisti in to je po nesrečnih strelih od 20. junija zavladal v celi pokrajini fanatični šovinizem Vlaške ulice in dospela kriza na višek, so nekateri naši tudi — prijatelji že mislili, da morejo z zmagonosnim vzklikom zaklicati: Konec Jugoslavije. Toda, ko je bila nevarnost največja, so se našli možje, ki v splošni zmedi niso izgubili glave, temveč krepko zagrabili za krmilo in ljub vsem od hujskaštva do skrajnosti razbičanim valovom poskrbeli, da naša državna ladja ni izgubila svoje smeri in da je prestala nevihto.

Historično uslugo so tedaj izkazali ti neustrašeni možje državi in v ponos nam je, da je bil med njimi baš naš voditelj na prvem mestu.

Danes vemo in vsi čutimo, da je višek krize že za nami in da je državna misel po dogodkih od 20. junija prestala svojo preizkušnjo in pokazala toliko življenjske sile, da je kos tudi najtežjim dogodkom. Če smo zadovoljni, da je bila najtežja preizkušnja dobro prestana, pa obenem vemo, da ta preizkušnja zadostuje in da je sedaj treba gledati na to, da državi ne bo treba več prestajati niti podobnih kriz. Če je bilo preteklo leto leto največje napetosti, mora biti novo leto leto pomirjenja in sporazuma. Ne onega sporazuma, ki je samo fraza v ustih politikov, temveč pravega in iskrenega sporazuma, ki bo ustvaril trdno podlago za plodonosno sožitje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ne bo pa dosežen tak sporazum, če bo vsak videl samo svoje težnje in samo lastne kreposti, temveč tudi potrebe drugega je treba upoštevati, pri tem pa ne pozabiti na skupen interes nas vseh. Sporazum mora okrepiti vse naše individualnosti, a ravno zaradi tega, da bodo mogle te čim bolj delati za dvig in napredek države. Naloga novega leta je, tak sporazum ustvariti in kdor bo delal za tak sporazum, bo našel v naših vrstah vedno zveste in zanesljive sodelavce.

Tretje pa je, da se preteklega leta spominjamo tudi kot Slovenci in imamo polno vzrokov, da se tudi v tem oziru s ponosom spominjamo dogodkov. V oblastni skupščinah smo dokazali, da je slovenski narod absolutno zrel za samoupravno življenje, vsaj sta bili slovenski oblasti najbolj delavni in najbolj uspešni od vseh v državi. To oblastno delo še razširiti, poglobiti in pomnožiti je najodločnejša naloga slovenske politike v novem letu in bo tudi prva skrb politike SLS.

A tudi v kulturnem pogledu smo Slovenci s pretekli letom lahko zadovoljni. Slovenska radio-postaja je postala dejstvo. Narodna galerija je dobila svoj dom in položen je prvi temelj za Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. Pa tudi povsod drugod se vidi, kako izginjajo povojne slabosti, kako vedno nove in sveže sile ustvarjajo slovenski kulturni napredek. Svojo pot navzgor hodi z nezlomljivo voljo slovenski narod in bo tej svoji tradiciji ostal tudi zvest.

Ko pa konstatiramo vse te napredke, si nikakor ne domišljujemo, da bi bilo že vse dobro in prav dobro se zavedamo vseh težav, ki jih bomo morali še premagati. Nikakor se ne udajamo zadovoljstvu sitih in vemo, da tudi novo leto ne bo leto brez razočaranj. Toda vsa ta razočaranja ne bodo nikdar mogla biti tako velika, da bi zlomila našo voljo, temveč tem bolj bomo delali, čim večje bodo ovire. Ker glavno je, da gre splošna črta našega razvoja navzgor in da bomo to dosegli, mora biti skrb nas vseh.

Z neziomljivo vero v zvezdo slovenskega naroda in v njegov genij stopamo v novo leto, ter ga pozdravljamo v tdnem prepričanju, da bo tudi to leto naših zmag in napredka slovenskega naroda, ki bo tako vedno bolj dragocen in enakopraven del naše elike države.

Belgrajske vesti

Danes so se izročili sodišču Puniša Račič, Tomo Popovič in Jovanović-Lune. Preiskovalni sodnik Čeda Milutinović je končal poslednje akte, ki so bili potrebni za preiskavo. Puniša Račič je otožen premišljenega umora.

V finančnem ministrstvu ej izšlo več ukazov o postavljanju uradnikov. Za ravnatelja finančnega ravnateljstva v Ljubljani je imenovan dr. Josip Povalej, okrožni finančni ravnatelj v Mariboru. Za ravnatelja v Zagrebu je imenovan Dragotin Pinter, delegat finančnega ministrstva v Zagrebu. Na razpoloženje je postavljen dr. Ivan Rupnik, dosedanji delegat finančnega ministra v Ljubljani. S tem ukazom so imenovani načelniki posameznih finančnih oddelkov ministrstva za finance.

Po demisiji vlade

Joca Jovanović za svobodne volitve - Razcepljenost med demokrati - Zveza med NRS, SLS in JMO vedno bolj čvrsta - Seja finančnega odbora - Davidović nima zveze s HSS, temveč le s Pribičevičem - Nadaljni razvoj krize negotov

Belgrad, 31. dec. (Tel. Slov.) Prvi dan krize je bil posvečen večinoma vprašanju, kakšno stališče bodo zavzeli posamezni klubi oziroma glavni njihovi voditelji. Povsem jasno in precizno se je prvi oglasil k krizi predsednik in voditelj zemljoradnikov Joca Jovanović, ki je dejal:

»Ostavka vlade dr. Korošca izgleda, da je izsiljena. Po vseh znakih sodeč, dr. Korošec ni hotel podati ostavke. Drugo je, da je Davidović ostal pri svojih zahtevah, da se mora urediti vprašanje sporazuma srbsko-hrvatskih odnošajev. Ljuba Davidović je ostal na tej črti. Pripomogel je do tega, da je prišlo do ostavke vlade. Tretje pa, kar moram ugotoviti, je to, da v resnici obstoja potreba, da se srbsko-hrvatski odnošaji čimpreje uredijo in da se izdela že sedaj vse potrebno za volitve nove narodne skupščine, da ljudstvo ne bo več v meglenosti. Najbolj prirodno in najbolj parlamentarno bi bilo, da bi se konzultirale vse skupine, posebno pa voditelji KDK. Ne gre samo za konzultacije vladnih, ampak tudi za konzultacije zastopnikov vseh političnih skupin. Najvažnejša rešitev bi bila ta, da se da volivna vlada opoziciji. Če pa to ni mogoče, potem bi bilo najnaravnejše, da pride vlada, ki bi dala dovolj jamstva, da se bodo volitve v narodno skupščino izvedle povsem svobodno. Če bi kaka druga vlada vodila volitve, potem bi politična uprava pritiskala na volivce in vprašanje srbsko-hrvatskih odnošajev bi se tudi po teh volitvah ne moglo urediti. Danes je stanje med vsemi narodi tako, da se zahteva čimprejšnje razčiščenje teh temeljnih vprašanj. **Najverjetnejša in najsigurnejša rešitev bi bila trojna koalicija, tudi s predpostavko, da bi en del demokratov v narodni skupščini to koalicijo podpiral.** Težava pa, ki onemogoča hitro rešitev krize, je vprašanje proračuna, **ki je na dnevnem redu in ki se mora sprejeti v treh mesecih.**« Na vprašanje, kaj bo, ako pridejo zastopniki opozicije v Belgrad, je dejal: Položaj je čist. Mislim pa, da bodo prišli, ako se jim jamči, da se bodo vršile popolnoma svobodne volitve. Izgleda, da so vse stranke pripravljene, da se uredijo srbsko-hrvatski odnošaji, kakor je to potrebno. Če so pa resnične namere na eni kakor na drugi strani, da pride do tega razčiščenja, potem ni dvoma, da bo ta kriza tudi rešena. Bolje je, da traja 15 do 20 dni, kakor da se reši v dveh do treh dneh in ostanejo vprašanja nerešena.«

Glavna pozornost pa se je posvetila razmeram v klubu DS. Že vladino delo, ki je nadaljevala z delom v finančnem odboru, je pokazalo, da je DS oz. klub DS razdvojen. Takoj potem, ko je vlada dala ostavko, je skupina Davidovičevih poslancev trdila, da demokrati niso hoteli, da bi se akcija strankinega šefa končala s krizo. Zlasti zamerjajo Ljubi Davidoviču, da je korak, ki ga je napravil, storil brez odobritve poslanskega kluba. Poslanci nezadovoljneži, med njimi Šečerov, Gjoka Popovič, Pavlovič, Miloje Jovanović, Ignjat Stefanović, Matejić, dr. Kosta Kumanudi, Orga Angjelinović, dr. Ilija Šumenković, Dušan Jotić in drugi poslanci so zato poslali na vodstvo kluba pismo, v katerem zahtevajo, da se naj čimpreje **skliče plenarna seja kluba DS.**

Drugi pravijo, da je teh **nezadovoljnežev v klubu DS vsaj 20,** in da ostane, **če pride do bojnega glasovanja, teh 20 nezadovoljnežev na svojem stališču. Iz Davidovičeve okolice se čuje, da Davidović trdovratno vztraja na svojem stališču,** in da njegovi prijatelji odobravajo, da je storil ta korak in da je izsilil ostavko vlade. Ti poslanci zahtevajo, da **gre DS v vsakem slučaju v opozicijo ter da čimpreje naveže stike z Zagrebom.**

Tudi ostali parlamentarni klubi so se trajno posvetovali. **Vukičević** je ves dan prebil v predsedništvu radikalnega kluba. Posvetoval se je s prvaki in ministri. Prav tako je imel **dr. Spaho** nekaj posvetovanj s svojimi poslanci. Zvečer so se na daljšo **konferenco zbrali voditelji dr. Korošec, Velja Vukičević in dr. Mehmed Spaho.**

Temu razpoloženju odgovarja tudi delo vlade v parlamentu. Proti pričakovanju skrajnih demokratov se je danes vršila

seja finančnega odbora.

Dopoldne je vladna večina dala na seji vsem poslancem na prosto, da se izjavijo, ali naj finančni odbor dela ali ne, ker predsedstvo finančnega odbora ni od skupščinskega predsedstva prejelo še nobenega obvestila o vladni ostavki, oziroma da bi bila sprejeta. Nekateri demokrati, zlasti pa dr. **Ribar** so ogorčeni vztrajali na tem, da mora fin. odbor prekiniti z delom. **RS, SLS in JMO pa gredo tudi v tem vprašanju popolnoma složno,** da mora namreč finančni odbor naprej delati. Sklenilo se je, **da se seja vrši** ter da se v sredo nadaljuje debata in da pride najbrž na dnevni red **proračun ministrstev za prosveto in vero.**

Kakor vse kaže, je splošen **položaj** nekako ta-le:

Trojna koalicija dela složno tako na konferencah kakor v skupščinskih odborih. **Davidović ima zveze z Zagrebom po Dukancu in Popoviču. Nikakor pa nima zvez z Mačkom,** torej tudi ne s pravimi zastopniki Hrvatov. Vse govori na to, **da je Pribičević Ljuba Davidovića popolnoma pridobil na svojo stran in da vso svojo akcijo usmerja na to, da bi prišlo do volitev. Pribičević dobro ve, da čim dalje bi trajal sedanji položaj, tem manj zaslombe bi imel med narodom. Pripravljen je z Davidovičevo pomočjo priti nazaj v skupščino, pa tudi brez Mačka. Pribičević bi dr. Mačka zapustil in obnovil zvezo z Ljubo Davidovičem. V tem smislu mu je tudi dal svoje zagotovilo.** Kako se bo **kriza nadalje razpletala,** ter zlasti, ali bo vladno ostavko kralj sprejel, to vprašanje je danes prav tako **nejasno kot včeraj.**

V Zagrebu upajo na federacijo

Nesoglasja v KDK - Trumbičevo spoznanje - Dr. Trumbič in Pribičević ne soglašata

Zagreb, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik je imel priliko razgovarjati se z dobro poučenimi krogi, ki poznajo razpoloženje v HSS. Ti krogi pravijo, da gleda HSS zelo optimistično na politične razmere. Znano je, da je neki poslanec HSS na božični zabavi v Seljačkem domu izjavil, da je **sporazum z belgrajsko vlado že gotova stvar** in da se je v tem sporazumu dogovorilo, da se bo država uredila na federativni podlagi. (?) Čeprav je HSS tako ne mislijo, vendar se v sedanji krizi more videti, kako **različno je razpoloženje v KDK:** eno v HSS, drugo pri SDS. Posebno se da to razbrati iz izjav **Pribičeviča in dr. Mačka.** Pribičević daje vsak dan izjave o krizi. Dr. Maček pa kratko pravi, da ga **kriza sploh ne zanima,** ker od nje ničesar ne pričakuje. Očividno je, da dr. Maček polaga važnost na nekaj, kar je izven krize. V zasebnih razgovorih se da posneti, da so polagali v Zagrebu mnogo važnosti na tujo pomoč. To upanje pa je zelo upadlo vsled Trumbičevega neuspeha v tujini. Dr. Trumbič je v inozemstvu videl, kako stvar dejansko stoji in spoznal, da ni **pričakovati tuje pomoči.** Gotovo je to, da se politična napetost pojmuje kot **povsem domača zadeva, ki jo moramo sami urediti.** S takim Trumbičevim uspehom in stališčem se nikakor ne strinjajo tisti skrajneži, ki se še vedno nadejajo pomoči izven naše države. S Trumbičem so nezadovoljni, ker ni mogel izpolniti njihovih pričakovanj. V tem oziru se tudi **dr. Trumbič in Pribičević ne strinjata, kajti o njiju se dobro ve, da imata popolnoma različne nazore glede raznih akcij.**

Trgovska pogodba z Avstrijo sklenjena

Dunaj, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Po dolgotrajnih pogajanjih je bila sklenjena med Avstrijo in Jugoslavijo trgovinska pogodba, katero sta danes podpisali obe vladi. Pogodba stopi v veljavo v 10 dneh. V novi pogodbi so bolj vpoštevane želje avstrijskih agrarcev in je tako uvoz jugoslovanskih agrarnih produktov še bolj otežkočen. Zato pa nova pogodba ščiti jugoslovanske industrije.

Srbijanska gesla demokratov

Belgrad, dne 30. dec.

Značilna je bila današnja seja finančnega odbora posebno radi tega, ker so demokrati pri tej seji nastopili kot opozicija z izrazito srbijanskimi gesli proti prečanom — in to v času, ko so formalno še bili vladna stranka in prav tedaj, ko je Davidović povzročil krizo zato, češ da hoče sporazum in bratstvo s prečani, osobito s Hrvati. Vprašanje je, če je včeraj poudarjeno demokratsko geslo pravilno, pametno in za skupnost dobro.

Povod dogodkom je bil **člen 21. uredbe o pokojninskem fondu za državne nameščence.** Sekcija finančnega odbora je namreč spremenila prvotni predlog fin. ministra ter k čl. 21. sklenila dostavek, v katerem se glasi, da morajo vsi državni nameščenci, ki v letih 1918 do 1923 niso plačevali prispevkov v kak pokojninski fond, za ta leta v novi pokojninski fond sedaj naknadno plačati 4—6% svoje tedanje plače. Ker se je od srbske strani poudarjalo, da so srbijanski nameščenci v teh letih (1918—1923) vsi plačevali prispevke v svoje fonde, je jasno, da bi sedaj samo prečanski državni nameščenci morali plačati naknadno tako visoke zneske, ki bi presegali njihovo mesečno plačo. Državni nameščenec, ki je v l. 1918—1923 imel — recimo — povprečno 500 dinarjev mesečne plače, bi moral za dobo omenjenih 5 let plačati iz svoje sedanje plače do 1800 Din. To bi bil hud udarec za vse prečansko uradništvo. Zato je proti tej nameri nastopil prvi zastopnik Jugoslov. kluba posl. Kremžar, ki je poudaril, da je eksperimentov z uradništvom bilo že dovolj. Uradnik mora vendar končno enkrat vedeti, kaj je njegova pravica. Res je, da so srbijanski uradniki v omenjenih letih po večini plačevali prispevke v svoj fond. Toda tudi naši uradniki so plačevali, dokler se je to od njih zahtevalo. Pri nas so obstojali veliki fondi, ki so deloma še na Dunaju, deloma pa že v Belgradu. Ko bi ti fondi še bili, bi naše uradništvo še plačevalo. Ni krivda uradnikov, če teh fondov ni bilo več na razpolago in če od njih nihče ni več zahteval plačevanja. Sicer pa je v oni dobi prečansko uradništvo bilo mnogo slabše plačano kot srbijansko in je že tedaj trpelo krivico. Zato izjavlja, da bo glasoval za predlog ministra, a proti dodatku sekcije.

Radikal Gjuro Janković se v polni meri strinja s predgovornikom in izjavlja, da bi bila krivica, od prečanov, ki so bili tedaj slabše plačani, terjati sedaj prispevke za deset let nazaj.

Tu pa je vstal demokrat Mil. Jovanović, ki je poudarjal, da enakost med uradništvom zahteva, da se izterjajo prispevki od prečanov. Srbija je v vojni toliko trpela, da ne gre, da bi sedaj prečanski uradniki uživali fonde, ki so jih znesli skupaj srbijanski uradniki. Predlaga zato, da se sprejme predlog sekcije.

Musliman Alić je nato odgovoril, da ne bodo živeli prečanski uradniki na račun srbijanskih kolegov. Saj enakosti ni bilo niti pri plačah; pač pa so bosanski fondi bili presprejme predlog Jugoslov. kluba.

Minister dr. Subotić izjavlja, da sporni dodatek ni njegov predlog, ampak predlog sekcije, zato ga ne vzdržuje, ampak sprejema predlog, da se ta dodatek črta.

Sedaj so demokrati, pred vsem Mil. Jovanović in Dragiša Matejić, oba znana belgrajska bančna finančnika, začela hrupno protestirati in očitati drugim, da hočejo »pljačkati Srbijo« itd. Po glasovanju, pri katerem je bil dodatek sekcije črtan, so se nato demokrati med hrupnimi klici odstranili, očitajoč radikalom, da so izdali srbijanske interese.

Kakor rečeno, se je ta dogodek odigral še prej, preden je vlada dala demisijo. S tem faktom so demokrati sami izstopili iz četvorne koalicije. In sedaj se belgrajska javnost sprašuje, kako se te velesrbske parole strinjajo s parolami KDK, s katero demokrati hočejo napraviti sporazum. Za prečansko javnost pa je važno to, da je odbit nevaren udarec, ki so ga demokrati hoteli zadati prečanom in njihovemu uradništvu.

„Narodna Politika" izšla kot dnevnik

Zagreb, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Nocoj je izšla prva številka novega hrvatskega katoliškega dnevnika »Narodna Politika«. Prva številka je dobro urejena. Informativna služba je prvovrstna. Prva številka obsega dvanajst strani. Po letu 1922 so Hrvati zopet dobili svoj katoliški dnevnik.

Prof. dr. F. K. Lukman:

Drobtine o početku naše univerze

Skoraj ne bi verjel, toda letnice pravijo in kažejo, da teče že deseto leto, kar imamo svojo univerzo. Povabljen, naj napišem za novo leto o njej, mislim, da bom marsikomu ustregel, če podam nekaj osebnih spominov na priprave zanjo. So to malenkosti, pa vendar po svoje pričajo, s kakšnim idealizmom in kakšno ljubeznijo se je delalo, da bi se izpolnila stara slovenska želja in zahteva.

Bilo je prve dni v novembru 1918. Pokojni dr. Verstovšek je bil poverjenik za uk in bogočastje v Narodni vladi, pa se je še vedno mudil v Mariboru, kjer je imel kot predsednik Narodnega sveta roke polne dela in glavo polno skrbi. Sključen od bolehnosti in izmučen od napora je že tam snoval načrte za preureditev šolstva v Sloveniji; že tam je sklenil, z vso energijo začeti priprave za ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani. **»Če takoj ne začnemo, je nikoli ne bomo imeli,«** mi je razlagal nekega večera, ko sem ga spremljal z okrajnega glavarstva na njegov dom. Prav je imel.

Na sveti večer 1918 smo obiskali dr. Verstovška na njegovem domu v Mariboru dr. Hohnjec, dr. Jerovšek in jaz. Pripovedoval nam je med drugim, kako je kar na svojo roko začel akcijo za univerzo in »oktroiral« vseučiliško komisijo. Nekateri njegovih kolegov v Narodni vladi da so ga krotili, češ, da je sedaj nujnejših poslov dovolj, da je treba pretehtati, ne bi li kazalo misliti na univerzo v Trstu; on pa ni odnehal od svojega sklepa: takoj ali nikoli. S toplim priznanjem je govoril o vnemi dr. Danila Majarona, ki je kot predsednik vseučiliške komisije z mladeniškim ognjem poprijel za delo.

Na svetih treh kraljev 1919 dopoldne sem dr. Verstovška v Mariboru obiskal. Odpravljal se je na okrajno glavarstvo. Spremil sem ga. Med potjo mi je pripovedoval o delu vseučiliške komisije, prepričan, da bo »šla stvar naprej«. Povedal mi je tudi, da me bo v kratkem poklical v Ljubljano za referenta za bogočastje.

Dne 14. januarja sem novo službo nastopil. Poverjeništvo za uk in bogočastje je bilo takrat nastanjeno v delu stanovanja bivšega deželnega predsednika. Pred menoj sta bila pri poverjeništvu rajni dr. Lubec in dr. Karlin. Odkazali so mi veliko sobo, ki v njej ni bilo drugega ko srednje velik pisalnik s kupom aktov in mizica s kupom aktov. Stole in pisalno orodje je bilo treba šele poiskati; »rekvirirati« smo rekli. Tu sem bil par tednov sam. V začetku februarja se je pojavil v sobi drug pisalnik in zraven stol. Dr. Verstovšek je prišel k meni in dejal: »Ti, zdaj dobiš tovariša, da Ti ne bo dolgčas!« Čez nekaj dni je prišel prof. dr. Rikard Zupančič, pozvan k poverjeništvu za uk in bogočastje kot referent za univerzitetno vprašanje. To je prav takrat stopilo v nov stadij. Vseučiliška komisija se je sprva bavila z mislijo, naj bi se na zagrebškem vseučilišču snovale poleg hrvatskih stolic vzporedne slovenske, ki bi se čez nekaj let prenesle v Ljubljano. Pokazale so se težave. Zato se je začelo z vso silo delati, da se takoj vse pripravi za ustanovitev popolne univerze v Ljubljani, ki naj bi obsegala tudi tehniško fakulteto. Prof. dr. Zupančič je imel dela čez glavo: najvišje organizatorične zadeve univerzitetne uprave do pisarniških potrebščin. Spominjam se, da sva enkrat skupaj določila latinsko besedilo, ki je prišlo poleg slovenskega v indeks.

Posebno težavno je bilo vprašanje, kje najti streho za univerzo. Dr. Verstovšek je živel v prepričanju, da se bo dala dobiti nova vojašnica na Poljanski cesti. Enkrat sva šla »na oglede«, obhodila poslopje, šla na dvorišče. »Velika bo dovolj,« je modroval, »reprezentativna je tudi.« Pred vhodom je dostavil: »Viš, samo rampa še manjka; to bo treba narediti; saj ni, da bi morala biti visoka.« Smejal sem se mu, on pa je prav resno zatrjeval, da brez rampe ni univerze. Poznejša leta pa so pokazala, da na ljubljanski univerzi rampa ni tako važen del univerzitetnega poslopja, kot je bila nekdaj v Gradcu ali na Dunaju.

Dne 19. maja 1919 se je v tedanji obrtni šoli otvoril tehniški visokošolski tečaj. Bil je jasen, malo hladen pomladanski dan. S poverjeništva smo šli k otvoritvi dr. Verstovšek, predsednik viš. šol. sveta Vadnjal in jaz. »To je začetek univerze!« je ponavljal Verstovšek. Res, bila je zarja pred dnevom.

Med tem so priprave za univerzo napredovale: delala je vseučiliška komisija in njenih pet subkomisij, ustanovljenih za petero fakultet, delali so slovenski poslanci v začasnem narodnem predstavništvu. V juniju so se pojavile v Belgradu nove težave, ki so se dale premagati, ko je predsednik vseučiliške komisije dr. Majaron potoval v prestolico in razpršil pomisleke. Dne 2. julija je sklenil ministrski svet, da se ustanovi v Ljubljani univerza. Sejo je vodil podpredsednik ministrskega sveta dr. Korošec, predlog je stavil prosvetni minister Ljuba Davidović. Dne 8. julija je prosvetni minister narodnemu predstavništvu predložil zakonski predlog, ki je bil v posebnem odboru in naslednji dan v skupščini sprejet. Dne 17. julija je skupščina v drugem branju sprejela zakon o ustanovitvi univerze s petimi fakultetami v Ljubljani. Dne 23. julija je prestolonaslednik-regent zakon sankcioniral.

Ko je bil zakon v narodnem predstavništvu sprejet, je prosvetni minister Ljuba Davidović poslal poverjeniku dr. Verstovšku prisrčno brzojavno obvestilo o dogodku, ki je bil za Slovence tako važen in razveseljiv. S kakim ponosom, upravičenim ponosom nam je dr. Verstovšek kazal na poverjeništvu brzojavko! Kakor pred seboj ga vidim, kako je prišel v mojo pisarno in mahal s telegramom: »Lukman, tukajle je univerza!« Čestital sem mu in mu dejal: »Ta cegelc je pa za na klobuk!«

Niso kdo ve kako važna odkritja, ki sem jih tu pripovedoval. Preprosti spomini so, drobci, ki sem jih pobral, da se kaj ne konča. Zapisal sem jih možema, ki sta takoj po prevratu, v težkih, skrbi polnih dneh energično zagrabila univerzitetno vprašanje: spominu na dr. Karla Verstovška in dr. Danilu Majaronu.

Idealizem je spočel našo univerzo, delo jo je rodilo: Z idealizmom in ljubeznijo prepojeno delo je gojilo doslej in bo izpopolnjevalo za naprej to našo najdražjo kulturno pridobitev ob osvobojenju.

Polovica uradn. razlik bo izplačanih takoj

Tudi invalidnine in pokojnine bodo takoj izplačane - Demokrati proti uradniškim pravicam

Belgrad, 31. dec. (Tel. »Slov.«) Sklep finančnega odbora pomenja sporazum, ki se je dosegel po dolgorajnih debatah na konferencah vladne večine. **Zastopniki Jugosl. kluba so vedno odločno zahtevali, da se iz monopolskega posojila izplačajo dolžne invalidnine, pokojnine, dolžni potni stroški uradnikom in razlike uradnikom. Danes dopoldne se je dosegel sporazum. Poslanec Pušenjak je odločno zahteval,** da se mora danes obravnavati pravilnik monopolskega posojila, ker ne gre zavlačevati izplačila letečih dolgov, ko leži v ta namen v Narodni banki 280 milijonov Din. V prvi vrsti naj se izplačajo dolžne invalidnine in dolžne pokojnine. Od ostanka pa razlike uradnikom, in sicer prva polovica, ker ni mogoče iz prvega obroka posojila pokriti cele razlike. **Odločno je pobil namere demokratov, da se razlike uradnikom plačajo v treh obrokih.** Predlagal je, da se prva polovica izplača sedaj, druga polovica pa iz drugega obroka. Nastopil je proti Sečerovemu predlogu, da se razlike porabijo za okrepitev pokojninskega sklada, ker ne gre, da bi vlada sama razpolagala z razlikami, ki jih dolguje uradništvu in na katere uradništvo že vrsto let čaka.

Sklenilo se je, da bo vsak **državni uslužbenec dobil prvo polovico razlike sedaj izplačano. Drugo polovico pa, ko dobimo drugi obrok posojila.** Ostanek pa se bo porabil za izplačilo materielnih obveznosti, med katere spadajo dolžne dnine delavcem pri uravnavah in železniških zgradbah, ki jim država dolguje njihov zaslužek. V prvi vrsti pridejo v poštev zneski do 5000 Din. V Sloveniji bodo po izjavi, ki jo je dal **dr. Subotič Kleklu,** izplačane terjatve, ki jih ima država nasproti **delavcem, ki so bili zaposleni z uravnavo Mure.** Pripomniti je treba, da so se **poslanci radikalnega kluba odločno zavzeli za upravičene zahteve drž. nameščencev.**

Po tem sporazumu se je popoldne vršila seja fin. odbora, ki sta ji prisostvovala ministra **Subotič in Barič.** Prvi je govoril Tupanjanin (zemlj.). Zahteval je, da finnanč. odbor ne dela, ker je vlada v ostavki in ker da zahteva parlamentarizem, da počivajo tudi odbori. Sečerov (DS): Finančni odbor je skupščinski odbor, ki dela tudi tedaj, ko je skupščina razpuščena. Ko je vlada predložila pravilnik o monopolskem posojilu, je dobila za to zaupanje skupščine. Petmilijonsko dolarsko posojilo leži v Narodni banki. Uradniki, invalidi, upokojenci in vsi, ki jim država dolguje, čakajo na plačilo. Mi moramo pravilnik sprejeti, če nočemo nositi odgovornosti za razdelitev posojila.

Dragović (RS): Mislim, da je razdelitev denarja nujna. Ostavka od vladarja še ni sprejeta. Iz dnevnega reda naj se odstavi proračun za prosveto in vero. Ta pravilnik moramo sprejeti.

Kostić (RS) izjavlja, da se strinja z govorniki in strašno napada zemljoradnike, ki nočejo uvideti potrebe pravilnika o posojilu. Vujić (zemlj.) ponovno zahteva zaključitev seje. Ljuba Popović (DS) pravi, da ga je finančni minisetr prepričal o njegovem pravilnem stališču. Zemljoradnik Vujić pravi, da pravilnika ni treba sprejeti, ker vlada ničesar ne bo storila.

Finančni minister: »Ob 6 zvečer bo naredba izšla ,če se sprejme.« Temu je finančni odbor aplavdiral ter nato **soglasno sprejel pravilnik v načelu.** Za so glasovali tudi zemljoradniki. **Za invalide** se je dovolilo, da se iz prvega obroka doalrskega posojila **takoj izplača 100 milijonov.**

V podrobni debati se je navajalo, **koliko je država dolžna posameznim pokrajinam.** Bosni dolguje 18 milijonov Din, ki naj se po Behmenovi zahtevi takoj izplačajo. Drugi govorniki so se zavzemali za to, naj se sestavi komisija, da ugotovi državne obveznosti. Finančni minister izjavlja, da sprejema predlog glede komisije in Behmenov predlog glede Bosne. Gledal bo, da bo komisija izvršila svoje delo ne samo v centru države, ampak tudi izven njega. Tisti, ki jim država dolguje do 5000 Din, bodo imeli prvenstvo. Finančni odbor je soglasno sprejel pravilnik tudi v podrobnostih. Prihodnja seja bo v sredo.

Dr. Kraftov novoletni pozdrav Slovencem

Belgrad, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Voditelj nemške stranke v Jugoslaviji pošilja Slovencem ta novoletni pozdrav:

»Posebno veselje čutim, da po Vašem uglednem listu sporočam Slovencem za novo leto najprisrčnejše čestitke, **tako moje, kakor tudi mojih tovarišev,** nemških poslancev. Z drugimi deli **našega državnega naroda** želi nemška manjšina v Jugoslaviji, **posebne s Slovenci,** katere visoke lastnosti kot naroda dela in organizacije visoko ceni, **živeti v miroljubnosti, sporazumu in prijateljstvu** ter z njimi skupno delati na **konsolidaciji** skupne države. Kot prvi bistven pogoj te konsolidacije smatra **rešitev manjšinskega vprašanja,** za katero upamo najti **posebno pri Slovencih,** ki imajo velik del svojega naroda kot manjšino izven narodne države, razumevanje in pravično vpoštevanje.

Konec leta naj ne bo posvečen mislim, ki bi gledale nazaj v preteklost, pri pogledu katere mi kot zastopniki nemške manjšine v Jugoslaviji, ne bi mogli udušuti vseh neprijetnih občutkov. Nasprotno, naš pogled gre v bodočnost, mi hočemo v življenje, kakršno je. In v zavesti svoje dobre stvari stopamo v novo leto. Upamo, da bo **nemška manjšina** ravno med Slovenci našla razumevanje in pravičnost. Ni treba posebej poudarjati, da bo koristilo v prvi vrsti državi sami, da z lojalnostjo ustvari sodelovanje zastopnikov nemške manjšine, ki bo trdna opora za notranjo konsolidacijo države. Na zunaj pa bo država dvignila **svoj prestiž,** če pravično uredi manjšinsko vprašanje.

V tem smislu želimo bralcem Vašega uglednega lista srečno in veselo novo leto.

Dr. Kraft, predsednik nemškega kluba.

Zakaj fašisti preganjajo naše sorojake!

Rim, 29. decembra. (Tel. »Slov.«) **Goriška konfinacijska komisija utemeljuje v svojem dekretu konfinacijo g. dr. Kralja tako-le: »Dr. Janko Kralj od Štefana, rojen v Dornbergu 18. avgusta 1898, se konfinira za 5 let na Lipari, ker je javni varnosti nevaren element; deloval je z vsemi sredstvi in tudi s pomočjo publikacij proti mirnemu sožitju med Italijani in tujerodci; konfinira se še radi tega, ker je 10. maja t. l. ob pogrebu župnika Lebana hudo razburil bojevniške in fašistovske kroge.«**

Dr. Janko Kralj je bil odpeljan iz Vidma naravnost na Liparske otoke. Na naknadno prošnjo, ko je bil na tihem odpeljan iz Gorice v Videm, da nastopi dolgo pot od ječe do ječe, pot, ki bi trajala okoli tri tedne, je goriška kvestura dovolila, da se dr. Kralj odpelje iz Vidma naravnost na Lipari; policija je vpoštevala težko zdravstveno stanje konfiniranca. Pot si plača konfiniranec sam. Vklenjen ostane, dokler ne pride na Lipari.

Rudolf Uršič, 22 let star, iz Kobarida je konfiniran za 3 leta na otok Ponzo, »ker je deloval proti stremljenju države za mirnim sožitjem med tujerodci in Italijani in ker je zagrešil protidržavno dejanje s tem, da je špijoniral«.

Venceslav Tuta, iz Tolmina, je konfiniran na 3 leta in sicer na Lipari, »ker je 16. novembra pomagal izobesiti na Kozlovem robu jugoslovansko zastavo in ker je kršil mirno sožitje med Italijani in tujerodci s tem, da je širil postavno prepovedane slovenske abecednike«.

Na kakšen način je bil Tuta obsojen radi zastave, je javnosti že znano. Glavni dokaz krivde so bile pomazane in zdrgnjene hlače! »Prepovedani abecedniki« so »Prvi koraki«. Ni res, da so »Prvi koraki« po zakonu prepovedani! Pač pa je res, da je abecednik izšel s dovoljenjem tržaške prefekture in do danes ni bil uradno prepovedan.

Goriška prefektura je sestavila že nov seznam konfinacijskih kandidatov.

Za modernizacijo parlamentarizma

Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Radi protiparlamentarne agitacije desničarskega tiska, ki porablja v svoje namene posebno zvišanje dijet in škandal »Gazette de France«, je francoska liga za človeška prava organizirala protigibanje proti nevarnosti fašizma, ki naj se vodi potom tiska in po modih. Liga zahteva, da naj se parlamentarizem modernizira.

Prof. Wolny umrl

Dunaj, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Danes dopoldne je na srčni bolezni umrl profesor Josip Wolny, ki spada med najpomembnejše šolnike dunajskega klera. V bivši Avstriji je bil občinski svetnik na Dunaju, nižjeavstrijski deželni poslanec in državni poslanec. Dosegel je starost 64 let.

„Times" pošilja Hrvate v skupščino

London, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) »Times« pišejo o položaju v Jugoslaviji, da bi bila na obeh straneh potrebna zmernost v govorih in dejanjih. Hrvati bi morali opustiti bojkot parlamenta. Edinstvo obeh narodov je ogroženo po pretiranih zahtevah in po preostrih ukrepih v Belgradu.

Romunski proračun sprejet

Bukarešta, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Romunski proračun je bil sprejet z veliko večino in stopi danes v veljavo. Proti so glasovali samo liberalci ,odrekli pa so se debati. Finančni minister Popović je izjavil, da je uvedba novih davkov potrebna radi primanjkljaja 5 milijard lejev. V debati o prestolnem govoru je na vprašanje socialistov izjavil vojni minister, da je nova poljsko-romunska pogodba defenzivna in da ni res, da bi imela napadalne svrhe. Parlament je tudi soglasno odobril nemško-romunsko gospodarsko pogodbo, na kar je bil odgoden do 15. januarja.

Francoski proračun sprejet

Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Proračun za leto 1929 je bil danes ponoči o polutreh sprejet v poslanski zbornici in v senatu. Dohodki znašajo 45.41 milijard frankov, izdatki pa 45.36 milijard. Latentna kriza kabineta je za trenutek odstranjena. V sredo se bo na ministrskem svetu odločalo o nadaljnjem postopanju kabineta. Poincare je pristal tudi na to, da se vrši obširna razprava o splošni politiki vlade, za kar so socialni demokrati in radikali vložili interpelacijo.

Sovjeti za Kellogov pakt

Varšava, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Rusija je poslala Poljski predlog, podpisan po Litvinovu, da obe državi podpišeta skupen protokol o Kellogovem paktu, pri čemer naj obe vladi medsebojno priznata, da sprejmeta objavljeni pakt. V poljskih diplomatičnih krogih se temu koraku sovjetske Rusije pripisuje velik pomen.

Drobne vesti

Varšava, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Za poljskega poslanika v Belgradu je bil imenovan dosedanji ministerialni ravnatelj v zunanjem ministrstvu Pabinski. Naslednik na njegovem uradnem mestu pa bo dosedanji poslanik v Rigi Dukasijevič.

Pariz, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) Poslovni agent Amard, ki je očital »Journalu«, da je dobil milijon frankov zato, da molči o »Gazette du France«, je bil včeraj sam aretiran po 12 urnem zaslišavanju, ker je osumljen, da je prejel podkupnino od gospe Hanau, da pa je ni izročil »Journalu«.

New York, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) **Fordove tovarne** javljajo, da bodo do 1. marca sprejele 30.000 novih delavcev, s čimer bodo dosegle rekordno višino 180.000 delavcev, kateri bodo v petdnevnih delavskih skupinah zvišali produkcijo avtomobilov na dnevnih 8750.

Berlin, 31. decembra. (Tel. »Slov.«) **Španska bolezen se širi vedno bolj.** Vse bolnice so prenapolnjene. Vsak dan prihaja novih 300 bolnikov. Bolezen v splošnem ni nevarna.

Varšava, 31. dec. (Tel. »Slov.«) **1. januarja stopi na Poljskem v veljavo nova sodna uprava,** ki bo nadomeščala dosedanje različne sodne uprave, kakor so veljale dosedaj na bivšem avstrijskem, nemškem in ruskem ozemlju. V novem zakonu je začasno ukinjena nepremestljivost sodnikov.

London, 31. dec. (Tel. »Slov.«) »Daily Telegraph« piše, da bo pripravljalna **razorožitvena konferenca,** ki je sklicana na dan 15. aprila, trajala samo kratko časa. Daljše zasedanje konference se bo vršilo šele proti koncu leta 1929.

Roparski napad v Hamburgu

Berlin, 31. decembra. (Tel. Slov.) Ponoči od sobote na nedeljo so organizirani oddelki vlomilske unije po načrtu napadli zborovalni lokal hamburških tesarjev v bližini šlezijskega kolodvora. Zavzeli so lokal z naskokom in oddali na zbrane tesarje salvo, pri čemer je bil 1 tesar ubit, 3 pa težko ranjni. Predsedstvo berlinške policije je sklenilo, da bo začelo velikopotezen boj proti organiziranim zločincem in že odredilo veliko število policijskih uradnikov, da najdejo udeležence današnjega napada.

„Slovenčeva" povodenj na trgu

(Po Jutru«.)

»Kaj pa je novega,« je vprašala branjevka Meta branjevko Ačko, »da si tako razburjena.«

Ačka: »V »Jutu« vedo, da bomo dobile kar cele kupe »Slovenca«.

Meta: »Oh, hvaa Bogu, saj papir od »Jutra« ni bil dosti vreden.«

Dunajska vremenska napoved: Najprej oblačno in meg. Poneje razjasnitev. Najbrže nastopi mraz.

„Slovenec“ v novem letu

1929 je »Slovenec« **največji** dnevnik v Sloveniji
najvažnejše politično glasilo
najpopolnejši gospodarski list

1929 ima edini »Slovenec« **najlepšo ilustrirano prilogo v bakrotisku**

»Slovenec« je vodilno glasilo slovenskega naroda

»Slovenčeva« poročila iz države so najnovejša in najzanesljivejša. Ima lastne dopisnike v vseh mestih, trgih in večjih krajih v Sloveniji. Lastne poročevalce v Belgradu, Zagrebu, Sarajevu, Splitu, Šibeniku, Mostarju ter najzanesljivejše zveze v političnih in gospodarskih krogih in uradih.

Največja časnikarska poročevalska agencija v srednji Evropi je zastopnik in poročevalec »Slovenca« za inozemstvo.

V treh urah dobimo vesti in novice iz vseh delov sveta.

Poleg tega imamo lastne dopisnike v Pragi, Sofiji, Varšavi, Dunaju, Berlinu, Parizu, Londonu in Rimu.

»Slovenec« ima najboljše zveze z ameriškimi in westfalskimi Slovenci.

Kulturno gibanje med Slovenci in Jugoslovani, kakor tudi vse kulturne novosti v svetu spremljajo in beležijo v »Slovencu« prvi naši strokovnjaki.

Katoliški obzornik najdete med vsemi slovenskimi političnimi listi samo v »Slovencu«.

Za naše gospodarstvo, trgovino, industrijo in finance ima »Slovenec« najpopolnjšo **gospodarsko rubriko**. Poleg vseh najnovejših borznih in tržnih poročil prinaša »Slovenec« o gospodarstvu stalne strokovne kritične informacije, tako da vsakemu gospodarju nudi popolne podatke o dnevnem stanju na vseh v poštev prihajajočih trgih.

Zabavnega in lahkega čtiva najdeš v vsaki **številki celo stran.** V oddelku »Življenje in vrvenje« so najzanimiveje popisani **veseli in žalostni dogodki** s sveta, **svetli in temni pojavi križem dežel.**

»Izgubljeni svet« je sedanja velika povest, ki izhaja v našem podlistku. Poleg nje pa **še** kot prvi listek dnevno **kratka novelica.**

»Slovenec« hoče biti družinski list. Zato ni pozabil na naše otroke.

Našim malčkom je najnovejši del lista. Pisan s toplino, ki vnema mlade dušice in razveseljuje srčeca, bo nedvomno vsaki družini najbolj ustregel. Ta del bo redno opremljen s primernimi risbami in slikami. **Konjiček—grbiček** je njegova glavna pesmica - pripovedka.

Sport, domač in inozemski, je v »Slovencu« ves registriran in popisan. Za vsakega sportnika je »Slovenec« neobhodno potreben.

»Radio« spremljamo v vseh ozirih tako točno in aktualno, da je »Slovenec« prejel v tem oziru že številna priznanja in pohvale.

Ker se tiska »Slovenec« v tehnično najvišje stoječem tiskarskem podjetju, ga z lahkoto opremimo z najprikupnejšo zunanjostjo. **V vsaki številki je primerno število dovršeno izdelanih slik.**

V novem letu se je »Slovenec« **še izpopolnil in razširil** tako, da je doslej **nedosežen v vsakem oziru.**

Zato upravičeno pričakuje, da se bo izpolnilo pričakovanje:

Vsak Slovenec »Slovenca« naročaj, beri, plačaj in v njem inseriraj.

Književni dogodki v letu 1928

Naše knjigotrštvo v preteklem letu ni pokazalo posebnih sprememb niti v dobro niti v slabo stran, vendar je letošnja književna žetev nekoliko boljša kot lanska. Na to so vplivali tudi nekateri zunanji dogodki, predvsem desetletnica naše države, ki je povzročila zgodovinsko podčrtane **»Slovenci v desetletju 1918—28«** (Leonova družba) in obe ljudski zgodovinski knjigi o našem državnem zedinjenju, to je Kranjčevo: **»Kako smo se zedinili«** (Mohorjeva družba) in Lahovo »V boju za Jugoslavijo«. Vošnjakove knjige »U borbi za ujedinjenu nacijonalnu državu« ne moremo šteti v slovensko književnost, ker ni pisana v našem jeziku, dasi je v založbi sodelovala Tiskovna zadruga.

V splošnem se naš književni trg še vedno bori z velikimi težavami, kajti dokler se gospodarsko stanje izobražencev ne izboljša, ne moremo pričakovati boljših časov, zlasti ne za znanstveno knjigo. Zato si privatni književni trgovec danes le redko upa na dan in prepušča vse založniške skrbi zadrugam in književnim družbam. Saj še leposlovna knjiga ne more bolje uspevati, dokler bo mišljenje in življenje današnje mladine uravnano vse drugam kot v duhovne smeri. Tako se je naš književni trg čudno konsolidiral, prav za prav omejil na sedanje razmere in je danes prav tak kakršen je bil pred petimi ali osmimi leti.

Izmed književnih družb je letos **Slovenska Matica** spet nastopila z urejenim književnim darom in z njim završila Mencingerjeve **Izbrane spise** (V. zvezek), prinesla Iz. Cankarja **Zgodovino likovne umetnosti v zahodni Evropi** (II. zvezek in Župančičev prevod Shawove **Svete Ivane.** V Matici pogrešamo sodobne izvirne proze v okviru Knezove knjižnice. Ali se prihodnje leto to spolni in ali je bil Matičin poziv na pisatelje uspešen, še ne vemo, gotovo pa je, da bo tu treba najstrožjega merila, ker je Matica najbolj izbrana naša družbena založba, docela neodvisna od vsake duhovno praktične orientacije.

Med ljudskimi književnimi družbami gre prvo mesto **Mohorjevi,** ki v železni Finžgarjevi disciplinirani druži koristno z dobrim in daje med ljudstvo samo zdravo duhovno, izobraževalno in zabavno branje. Izbira med osmimi njigami (tri so za doplačilo) je dokaj različna. Poleg že zgoraj omenjene zgodovinske knjige in Malove Zgodovine slov. naroda je najočitnejša Velikonjeva povest **»Višarska polena«,** ki vzbuja splošno priznanje in vzdržuje tudi strožje literarno merilo. Manj priznanja sta med resnimi bravci vzbudili obe leposlovni knjigi **Vodnikove družbe.** »Olgo« je pisal Govekar kot poljudno povest in v nji zatajil sebe, zato ne prepričuje ne duhovno ne oblikovno; Matičičeva »Na mrtvi straži« pa je trudoljubivo povestičarjenje, ki ne more vzbuditi niti zgodovinske vernosti.

Izmed **Goriških družb** je prinesla Goriška Mohorjeva Sienkiewiczev »Quo vadis« v Glonarjevem prevodu, Goriška Matica pa je izdala II. del Bevkove zgodovinske trilogije »Znamenja na nebu« pod naslovom »Škorpijoni zemlje«. Prva knjiga (Krvavi jezdeci) je bila razprodana v treh tednih in se je morala vnovič natisniti. Končna sodba o delu, ki je imelo velik ljudski uspeh, bo mogoča, ko v kratkem izide tretji del romana. Poleg tega je tržaška založba »Luč« izdala učinkovito Bevkovo ribiško povest »Vihar«.

Najsodobnejše leposlovje so prinašale naše revije: Dom in svet, Ljubljanski zvon in Mladika. V letošnjem **Domu in svetu** smo brali dobro Bevkovo novelo »Soha svetega Boštjana« in nekaj značilnih Magajnovih novel, najboljši deli pa sta Pregljeva drama »Ljubljanski študentje«, originalno zajeta baročna slika iz stare Ljubljane in sodobna zajeta drama A. Leskovca »Kraljična Haris«. Ljubljanski zvon je prinašal široko zasnovano ljudsko zgodovinsko povest »Serenissima«, ki še ni končana, toda književno značilnejša je Cerkvenikova drama »Greh in konec Novačanovega Hermana«,

Dočim si revije prizadevajo, prinašati kolikor mogoče sodobno orientirano leposlovje, je vendarle »Mladika«, ki je družinski list, letos prispevala snovno najbolj uspelo delo, to je Jalnov **Ovčar Marko.** Ta povest boleha sicer na mnogih oblikovnih hibah, vendar ima vrline, ki pomenijo za našo knjigo napredek; predvsem je treba podčrtati pisateljevo moč v podrobnem poznanju domače nature in njegovo prelivanje snovi domačo ornamentalnost; ker delo še ni končano, točna sodba o njem še ni mogoča, vendar se to delo vidno loči med današnjo produkcijo.

Kar se tiče leposlovja v splošnem, je treba pri tej priliki povedati, da je naša današnja proza snovno neprimerno bolj ozka in omejena, kot je bila pred dvajsetimi ali tridesetimi leti. Razen Preglja, ki vrta v duhovne probleme, skoraj ne pridemo izven ljubezenskih zgodb, nališpanih z domačo romantiko; pogledi v socialna, ne psihološka ali tehnična obzorja se nam ne odpirajo nikjer, ali pa so vsaj tako neznatni in zabrisani, da so brez prave vrednosti. V tem je naša književnost zaostala za drugo našo umetnostjo.

V **pesništvu** smo dobili v zadnjem času dve idejno izraziti zbirki, to je **Slovensko religiozno liriko,** ki jo je zbral Fr. Vodnik in v nji uveljavil tudi našo najmlajšo duhovno pesem, ki jo najdemo na svojski način enotno zbrano v **Pesmih** Vitala Voduška, ki je izšla tik pred božičem v samozaložbi. V samozaložbi je izdal S. Sardenko književno vzorno opremljeno, ciklično zgrajeno zbirko **Marija.**

Nova založba je letos izdala 7. in 8. zv. **Iv. Cankarja Zbranih spisov** in je tako prišla nekako do polovice tega dragocenega in za Slovence v sedanjih časih posebno aktualnega književnega zaklada. Izdajo oskrbuje in opremlja z markantnimi uvodi in opombami Iz. Cankar. **Tiskovna zadruga** letos ni nadaljevala z započetimi zbranimi spisi, pač pa je izdala »Album slov. književnikov«, ki radi drugovrstnih vidikov in bistvene nepopolnosti ni nobeno idealno in objektivno izdanje, pač pa za priročno uporabo dobrodošla knjiga. Poleg Novačanovega »Hermana Celjskega« je izdala nov Župančičev prevod Shakespeareja (Zimska pravljica).

Jugoslovanska knjigarna je za leposlovje storila dve zaslužni dejanji. Odločila se je za izdajanje **Pregljevih Izbranih spisov** in nam dala že dva zvezka, ki pomenita najboljše, kar je v zadnjem času doseglo naše leposlovje; spise ureja in prireja avtor sam. Za isto založbo pa sta oskrbela dr. A. Pirjevec in dr. J. Glonar **Doktorja Franceta Prešerna zbrano delo,** ki je prva izdaja vsega, kar je Prešeren spesnil ali pa tudi prirejal; zbrana so tudi vsa njegova pisma. Tako imamo v tej knjigi prost, nevezan pogled v Prešernovo ustvarjanje.

V splošnem vidimo, da so bile naše književne zadruge zelo previdne z novo knjigo in so rajši nadaljevale svoj program z zbranimi spisi. Ker je ta program vezan za mnogo let in dasi vsega upoštevanja vreden, ni povsem aktualen, bi bilo prav, ko bi se tupatam prekinil, da pride do duška tudi kak mlajši pisatelj. V tem oziru se je spretno orientirala Mohorjeva družba, ki vse pomembnejše spise iz »Mladike« ponatiskuje v svoji »Mohorjevi knjižnici«.

Med prevedeno literaturo zavzema letos poleg že omenjenega Shakespearja prvo mesto **Ana Karenina,** ki jo je v sijajni opremi izdala Zvezna knjigarna (Obradovič); založba Jug pa je lepo opremila Gradnikovo **»Kitajsko liriko«.**

Med znanstvenimi publikacijami je posebej omeniti III. zvezek **Slovenskega biografskega leksikona,** ki se končuje pri imenu »Kocen« in je tako prispel nekako do polovice. Edina naša redna publicistično znanstvena ustavnova je bil »Čas«, ki se je omejil predvsem na duhovna in sociološka vprašanja. Filozofska in juridična fakulteta pa si smotreno delita svoje delo v ločenih zbornikih. Znanstveno društvo za humanistične vede je izdalo IV. knjigo **Razprav,** kjer sta slavna in aktualna prispevka Prijateljeva kulturnozgodovinska študija »Slovensko, slovansko in južnoslovansko vprašanje pri Slovencih na prelomu 60-ih in 70-ih let« in Vebrova filozofska razprava »Problem predstavne produkcije«. V isti založbi je izšel Alme Sodnikove **»Zgodovinski razvoj estetskih problemov«,** ki bo kot historična opora za današnjo estetsko orientacijo dobrodošla knjiga. Istočasno smo dobili tudi VII. zvezek **Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino** z bogatimi jezikovnimi in literarno historičnimi razpravami in gradivom. Posebne omembe je vreden tudi dr. Vurnikov **»Štil v glasbi«,** ki ga je prinašal Dom in svet. O zgodovinskih knjigah smo kratko govorili že v uvodu, vendar pa je nemarnost in ozkosrčnost našega knjižnega poročanja vsepovsod tolika, da n. pr. tako delo kot so n. pr. »Slovenci« Leonove družbe ni dobilo še izčrpne informativne ocene. —r

Odvetnik
dr. Anton Megušar
naznanja, da je otvoril
odvetn. pisarno v Brežicah
nasproti sodišča.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem želi uspeha polno

novo leto

1929

ter dober radio sprejem

Radio-Val
specialna radio trgovina
Ljubljana
Kongresni trg štev. 3

Avto g. Miška

Auto g. Miška? — Saj še vendar nobenega nima; ali si ga šele namerava — — — morda — — — morda kupiti?

Ponedeljek.

Gosp. Miško se prikaže v pisarni »Wanderer-auto« in izrazil željo, ‚da bi si nekoliko ogledal‘. Njegovo obotavljajoče vedenje je g. ravnatelj (Wanderer) pravilno razumel in on je znal neodločnost in omahljivost g. Miška tekom pičle ure popolnoma odstraniti in nadomestiti s čvrstim in neizpodbitnim sklepom. Se temu čudite? On je znal — — — Tekom ene ure en autos, jutri pride in ga kupi. Posli grdo izborno!

Torek.

Razgovori se nadaljujejo. G. Miško je zelo zgovoren. G. ravnatelj razlaga vse prednosti znamke »Wanderer« in sicer tako uspešno, da se je g. Miško obvezal kupiti. Dve uri je trajal razgovor.

Sreda.

Po triurnem pogajanju v izložbeni garaži se kupčija skleno definitivno: »Torej, g. Miško, sporazumna sva si v vsem: — znamka »Wanderer«, model 1929, šestcilinderska zavora na vseh štirih kolesih, zaprta limusina; deset odstotkov popusta, plačljivo takoj po prejemu. Prisegam vam, g. Miško, zadovoljni boste!«

»Upajmo,« odgovori g. Miško. »In kakšne barve bo?«

»Popolnoma po vaši želji, g. Miško.«

»Po želji? To ni nikaka barva. Kakšno mi predlagate?«

»Kaj pa če... no... recimo rumeno?«

»Po rumeni barvi se mi želodec obrača. Sicer pa,... morda se mi v sanjah prikaže prava barva.«

Četrtek.

»No, g. Miško. Barvo ste si gotovo že izbrali in za kakšno ste se odločili?«

»Ne vem.«

»Kaj pa modro-bleu?«

»Modro-bleu? Kako pa to izgleda?«

G. ravnatelj premišljuje nekaj časa, išče primerno razlago, njegov pogled bega po pisarni. Ponovno premišljuje. Rešilna misel! — Pozvoni. Sluga vstopi.

»Takoj naj pride gospa vratarjeva!«

»Gospa vratarjeva, g. ravnatelj?«

»Da, in sicer taka, kakršno sem videl malo prej. Takoj!«

Gospa vratarjeva vstopi.

»G. Miško, oglejte si to gospo!«

G. Miško jo ogleduje. Zdi se, da bo v njo pljunil.

»Odkrito vam povem, gospod ravnatelj, gospa mi nikakor ne ugaja.«

»No, saj tudi ne gre za to. Ampak njena jutranja halja je bleu-modro-bleu.«

»Ne, ne! — Tak auto, kot ta zmečkana halja?«

»Ampak — — —?«

»Pridem jutri.«

Petek.

»Ah, g. Miško! Dobrodošli! Izborno izgledate! Ste dobro spali? In milostljiva gospa soproga? — Me veseli, zelo me veseli. — No, morda ste blagovolili odločiti se za barvo vašega avtomobila?«

»Da, gospod ravnatelj, — in ne. Toliko pa vem: moj auto ne sme biti niti zelen, niti rjav, niti rumen, niti moder-bleu.«

»No, potem vam svetujem aubergine.«

»Aubergine? Saj to je vendar...«

»Vem, pa je vkljub temu tudi barva.«

»In kako izgleda?«

»To je težko pojasniti in razložiti. Pravzaprav ni niti zelen, niti rjav, niti rumen, niti moder-bleu. Torej baš popolnoma po vašem okusu.«

»Že, ampak rad bi videl, kako izgleda.«

»Dobro, g. Miško. Pojdiva k oknu, ob pogovoru bom gledal na cesto in vam pokazal prvi aubergine-auto, ki se bo prikazal.«

Štiri ure sta sedela pri oknu.

Naenkrat zagrabi gospod ravnatelj gospoda Miška za ramena:

»Aha! Aubergine! Evo ga!«

»Kje? Kje?«

Medtem je auto odbrzel...

Sobota. Zvečer.

Na cesti. Gospoda se srečata.

»Gospod Miško?«

»Gospod ravnatelj?«

»Se vam mudi, gospod Miško?«

»Mudi? Niti najmanj. Časa imam dovolj, ah, toliko časa! — Da vam povem gospod ravnatelj. Še nikdar v svojem življenju nisem imel toliko časa. — Škoda!«

»Kako to?« je vprašal nekoliko vznemirjen g. ravnatelj.

»Moj Bog! — Človek je res podoben kolesu. Enkrat je zgoraj, enkrat spodaj. Dosedaj sem imel vedno dovolj denarja in malo časa, sedaj pa...«

»Kaj pa auto...?« je vprašal g. ravnatelj že bled.

»Auto? — Danes sem kupil mesečno karto za tramvaj. Je rumen, kaj ne? Želodec moj? No ja, bo že moral prenesti. — Toda, kaj hočem? Ko pa imam toliko časa. — Ko bi vi le vedeli koliko. Od včeraj sem namreč — fuč!«

Wanderer avtomobili:
4 in 6 cilinderski
Wanderer motorji:
200, 500 in 750 cm³
Wanderer kolesa:
B. S. A. motorji:
najnovejši modeli 1929
174, 249, 349, 493, 557, 770, 986 cm³
krmljeni od zgoraj in od strani
vedno v zalogi
Glavni zastopnik za Jugoslavijo
Pavel Stele
Ljubljana, Kapiteljska ulica 3

Kaj je novega

Srečno in blagoslovljeno 1929! *Uredništvo in uprava*

Koledar

Torek, 1. januarja 1929. Novo leto. Obrezovanje Gospodovo. — Dan je dolg 8 ur 32 minut. Začetek dneva ob 7.06, noči ob 6.15. Do konca meseca zraste dan za 58 min. Solnce vzide ob 7.48 in zaide ob 4.20.

Sreda, 2. januarja. Ime Jezus, Makarij, Izidor, Martinijan. — V četrtek: Genovefa.

Osebne vesti

★ **Za župana v Križah pri Tržiču** je izvoljen že četrtič odličen pristaš SLS g. Franc Poljanec, posestnik in čevljarski mojster v Sebenjah. Dobil je 15 glasov, nasprotni kandidat pa le 9 glasov. Tudi vsi svetovalci so pristaši SLS.

Ostale vesti

★ **Naročnikom! Današnjega »Slovenca« dajte svojim prijateljem in znancem na ogled. Od hiše do hiše naj gre, da mu dobimo v novem letu čim več novih prijateljev in naročnikov.**

★ **Gospode duhovnike** opozarjamo na oglas dr. Mih. Opekovih novih postnih cerkvenih govorov.

★ **Pozivajo se vsi,** ki so tekom zadnjih let plačali na davčnem uradu v Novem mestu večje davke kakor prej ali pozneje ter morda večkrat kakor sicer, in tudi tisti, ki so plačali kako pristojbino, ki se jim ne zdi upravičena in utemeljena vsaj glede višine, da se z odrezki poštnih položnic ali morebitnimi potrdnicami zglase najkasneje do 30. januarja 1929 na davčnem uradu v Novem mestu ter se tam prepričajo, jeli bila tolikšna odmera tudi v tolikšnem znesku zaračunana. Istotako naj se zglasijo tisti, od katerih so se zahtevali in izterjevali kaki davki in pristojbine, katerih izterjanje pa se je pozneje na katerikoli način opustilo tako, da niso ničesar plačali. V slučaju, da na davčnem uradu zvedo, da njihova vplačila niso zaračunana in pravilno izkazana, odnosno da izterjavanje ni bilo upravičeno, naj se tekom istega časa zglase pri preiskovalnem sodniku okrožnega sodišča v Novem mestu, odd. IV., soba št. 26 (pritličje).

★ **Utopljenec.** Te dni je služkinja v ribniškem župnišču na vrtu potegnila klobuk iz Bistrice. Takoj so jeli sumiti, da mora biti od kakega utopljenca. Orožniki so preiskali vodo in res so našli pod jelšami na nasprotnem bregu utopljenega 62 letnega Janeza Zurca, upokojenega železničarja, ki je nekaj časa služil za hlapca pri Cenetu, Pogrešali so ga že od 8. decembra in je moral ta dan nesrečno končati. Doma je bil iz občine Velike Loke. Je-li nesreča ali zločin, se sedaj še ne ve.

★ **Kjer se prepirata dva, tretji ...** V neko gostilno pri Ljubljani je prišel te dni sicer trezni in delavni Peter s svojo ljubo ženko. Tam je naročil, da se ohrani slovenska navada, liter vina. V gostilno je prišlo čez nekaj časa še par drugih moških, med njimi tudi neki Petrov tekmec, ženkin prijatelj in znanec ne čisto iz mladostnih dni. Temu so se morale že tako bliskati oči, da so izvabile znanko k svoji mizi, mož pa je ostal sam ... Tu sta znanec in dobra žena obujala spomine prošlih dni, in žena se je tudi drugače neprimerno vedla. Mož pa je postal v tem vzhičenju celo predmet zbadnja. Tako ni čudno, da je možu zavrela kri, zagrabil je liter in ga treščil proti svojemu tekmecu. Ta je pa moral že biti v vojni, in se je znal tako kriti, da ga leteči liter ni zadel. Zadelo pa je to bojno orožje nekega mirnega fanta, ki je le slučajno zašel ta dan v gostilno. Trdi liter se je fantu — kakor pravijo očividci — dobesedno razbil na glavi. Kri je oblila mladeniča. In k sreči je bila pri roki hitro prva pomoč. Tekmec pa je med tem brzo odkuril. Drugi navzoči pa hvalijo danes Boga, da jim ni oni večer huda žena izkljuvala — oči.

★ **Nenadoma je izginila.** Na Dolgem polju pri Celju je stanovala pri svojem zetu odn. pri svoji hčeri 71 letna Marija Prah. Na Šentjanževo se je podala okoli 10 dopoldne v Celje, da bi obiskala cerkev. Ko se je vrnila, je šla na sprehod in ljudje so jo zadnjikrat videli sprehajajočo se po cesti pred novo okoliško deško osnovno šolo. Od takrat dalje je niti domači niti drugi ljudje niso nikjer več videli niti kljub intenzivnemu iskanju našli. Upravičen je sum, da se je stari ženici kaj hudega zgodilo. Marija Prah je srednje postave, sivih las, oblečena v krilo zelenkaste barve, nosi temno moder predpasnik, belo-črno črtano bluzo ter rjav jopič Okoli ram ima ogrnjeno rjavo volneno pleteno ruto, na glavi nosi rjavo-zeleno črtasto ruto, na nogah pa nove visoke čevlje iz črnega usnja.

★ **Prosto sajenje tobaka?** Na zadnjem gospodarskem kongresu, ki se je vršil v Belgradu, se je govorilo tudi o vprašanju sajenja tobaka v naši državi ter o vzrokih krize, ki je nastala pri sadilcih tobaka. Ugotovljeno je bilo, da so ti vzroki v tem, ker pri nas ni dopuščeno prosto sajenje tobaka in njegov izvoz v inozemstvo. Kongres je na to opozoril vsa pristojna ministrstva in zahteval, da se dovoli prosto sajenje tobaka in pa svobodna prodaja v inozemstvo. Kakor poročajo sedaj je vlada osvojila to zahtevo in bodo sadilci tobaka mogli od sedaj naprej saditi tobak, kolikor ga bodo hoteli in mogli, ravno tako pa ga bodo mogli tudi izvažati v inozemstvo. To pa ne pride v poštev v notranjosti države, kjer ostane slej ko prej državni monopol.

★ **Živahen ladijski promet v Šibeniku.** Zadnje dni je promet v šibeniški luki zelo narastel. V trgovskih krogih pa pričakujejo, da bo promet v mesecu januarju še naraščal. Ta mesec pride v Šibenik 10 prekooceanskih parnikov, ki bodo naložili mnogo blaga, zlasti stavbni les in boksit za vse zemljine. Blago že leži v pristaniških skladiščih. V soboto je odplul iz Šibenika nemški parnik »Wolos« s tovorom 250 ton karbida za Rotterdam. Obenem pa je priplul v pristanišče italijanski parnik »Promontore«, ki bo naložil 1530 ton jugoslovanskega premoga za Tržič. V pristanišču se nahaja tudi italijanski parnik »Foscolo«, ki je naložil večjo množino karbida in stavbnega lesa za London in Rotterdam.

★ **Radi zemlje smrtno ranil brata.** Kmet Ilija v Brodu na Savi je živel v sporu s svojimi brati, ker mu mati, kakor je bil mnenja, ni zapustila dovolj dedščine in dovolj zemlje. Ko je šel njegov brat Adam B. ponoči domov, so ga napadli štirje možje, med katerimi je bil tudi Ilija. Ilija je brata zabodel z nožem in vzkliknil: »Če nimam jaz zemlje, ni treba, da jo imajo tudi drugi!« Ko je Adam padel ranjen na zemljo, je pristopil k njemu še neki drugi kmet in mu prerezal roko in podlehtnico, ostali kmetje pa so ga pretepli s koli. Adama so že umirajočega prepeljali v bolnišnico.

★ **Vlom v železniško blagajno.** Neznani vlomilci so vdrli v pisarno železniške postaje Jakšič v Vojvodini ter jo popolnoma izropali. Odnesli so večjo vsoto denarja, natančni znesek pa bo določila preiskovalna komisija. Za vlomilci ni nobenega sledu.

★ **Občinski tajnik — defravdant.** V občini Dračevo pri Skoplju so pred dnevi odkrili, da se je občinski tajnik Stojan Živojnovič spozabil nad občinskim denarjem. Manjkalo je okrog sto tisoč dinarjev, ki si jih je Živojnovič prilastil v času od l. 1924 pa do sedaj. Tajnik je menda zavohal, da bo moral čutiti ostrino zakona ter je pobegnil. V Nišu pa so ga aretirali in prepeljali v Skoplje v zapor.

★ **Preokret v preiskavi o umoru Škorjanca.** V preiskavi o uboju starega branjevca Škorjanca v Zagrebu je nastal mal preokret. Policiji se je posrečilo aretirati neko osebo, ki je osumljena sokrivde pri zločinu Vekoslava Stocka. Po nekaterih znakih sodi policija, da je v ta roparski umor zapletena še neka tretja oseba in jo policija energično išče. To bo preiskavo podaljšalo najbrže še za nekaj dni. Aretirani Stockov sokrivec, o katerem policija ne daje nikakih pojasnil, kategorično zanikuje, da bi sodeloval pri uboju starega Škorjanca. Na vprašanje, zakaj je Stock pobegnil po umoru Škorjanca v Ljubljano, je ta odgovoril, da zato, da bi padel nanj sum, ker je pred umorom nekolikokrat spal pri Škorjancu. Policija poleg tega še preiskuje, če je Stock nemara tudi umoril pred kratkim kmeta Ivana Šantoliča v Zaprešiču pri Zagrebu.

★ **100.000 Din za izsleditev morilca.** Poročali smo že, da je bil v Alipašinem mostu pri Sarajevu umorjen armenski trgovec Taquor Taquorijan. Kljub skrajno vestni preiskavi in dasi je na nogah vsa sarajevska policija, se do sedaj še ni posrečilo izslediti vlomilca. Kakor vse kaže, je moral imeti morilec pri zločinu tudi pomagače, kajti na božič so bili vsi prebivalci sosednjih hiš doma in se morilec ne bi mogel tako hitro skriti. Družina ubitega Taquorijana je poslala iz Hamburga preko nemškega konzula pismo sarajevski policiji, v katerem obljubuje 100.000 Din nagrade onemu, ki odkrije sled ali najde morilca.

★ **Izzivanje defravdanta.** Pred tremi meseci je uradnik poštne hranilnice Kosanovič s svojim tovarišem poneveril na škodo poštne hranilnice v Osijeku 200.000 Din in pobegnil baje v Turčijo. Policija je za obema izgubila vsako sled. Sedaj se je Kosanovič javil z dopisnico nekemu svojemu znancu iz Montevidea, kjer baje trenira nogomet. Policija je tako zvedela za njegovo bivališče in bo preko našega poslaništva v Uruguaju zahtevala njegovo aretacijo.

★ **S kolom očeta po glavi.** Pri Osijeku je neki kmet Andrej klal prešiče in po slavonski navadi ob tej priliki napravil malo veselico. Gostje so pili vino in razpoloženje je postajalo nenavadno živahno. Iz neznanega vzroka je pričel starejši Andrejev sin Jožef pretepati svojega malega brata Tomažka. Oče se je potegnil za dečka, toda starejši sin je pograbil za kol in razbil očetu črepinjo. Oče je bil takoj mrtev, Jožefa pa so odvedli orožniki.

★ **Niso pravega pretepli.** V vasi Prigrevici pri Apatinu so se trije kmetski fantje zaljubili v zalo dekle iz iste vasi ter mu na vso moč dvorili .Prišel je še četrti tekmec, kateremu je bilo dekle najbolj naklonjeno. Prvi trije so sklenili radi tega maščevanje. Zvedeli so, da se njihov srečnejši tekmec nahaja v gostilni. Čakali so ga zunaj, toda mesto njega je prišel iz gostilne neki Franc Kaiser. Togotni mladeniči ga v temi niso spoznali in so ga tako neusmiljeno pretepli, da sedaj zdravniki obupujejo nad njegovim življenjem. Ko so napadalci zvedeli, da niso pretepli pravega, so se prijavili sami oblastem in izjavil, da so pripravljeni nositi vse stroške, ki jih bo zahtevalo zdravljenje Kaiserja.

Iv. Bonač
Ljubljana
Šelenburgova ulica 5
Poniina peresa (pristna ameriška)

priporoča vse vrste **poslovnih knjig, registratorjev, vlagalnih** in podložnih **map** ter vse **pisarniške** in **tehnične potrebščine** po najnižjih cenah

Sprejemajo se v izdelavo vse tiskovine
★
Darila za vse prilike
★
Koledarje
Eversharp žepni svinčnik

Glasnik
presv. Srca Jezusovega

najstarejši slovenski nabožni družinski list, glasilo pobožnosti Srca Jezusovega za slovenske kraje, glasilo svetovne organizacije Apostolstva molitve, Srcu Jezusovemu posvečenih družin, Apostolstva mož in mladeničev, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Indiji. Posebno pozornost posvečuje notranjemu življenju in prinaša vsak mesec svetovni pregled važnejših cerkvenih in verskih dogodkov. Vsako številko krasi mnogo lepih slik. List je pisan za vse stanove. **Januarska številka ima še umetniško prilogo in stenski koledar v dveh barvah. — Skrbite, da pride letos »Glasnik« vsakemu v roke, da ga naroči vsaka družina, vsaka društvena in izobraževalna knjižnica.**

Naroča se pri Upravi Glasnika, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. - Celoletna naročnina samo 15 Din (8 lir, 3 šilinge, ½ dolarja).

★ *SUBSKRIPCIJSKA* cena za Bradač-*Šlebingerjev Nemško-slovenski slovar Din 96 za vezan izvod ostane še dalje v veljavi, ker so šole deloma odložile naročila za čas po praznikih. Interesenti naj se torej ugodne cene poslužijo.*

★ *SLOVENSKA KUHARICA* je najboljša *kuharska knjiga in stane Din 160. Od uprave »Vigredi« pa jo dobite zastonj, če pridobite za mesečnik »Vigred« 15 novih naročnic in bo zanje plačana do 31. januarja t. l. celoletna naročnina. — Naročnina Din 24.—.*

★ *KRI ČISTILNI »PLANINKA« ZDRAVILNI ČAJ se dobi v ročni prodaji v vseh lekarnah. Odobren od ministrstva za narodno zdravje z br. 38739. Ime in žig »Planinka« je v tu- in inozemstvu poslovno zaščiten. »Planinka« zdravilni čaj proizvaja: Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana. Generalni depot za Egypt: Agence Balkan, Aleksandrie (Rue Tewfick 12).*

★ *PRI LJUDEH S SLABOTNIM DELOVANJEM SRCA povzroči čiša naravne »Franz-Josef«-grenčice, zavžita vsako jutro na tešče, breznaporno in lahko odvajanje. Strokovni zdravniki za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da »Franz-Josef«-voda zanesljivo in brez vsake težkoče učinkuje celo pri težkih slučajih srčne zaklopnice. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.*

★ *IZ BOSTONA nam pišejo: Trgovina znane ameriške Gillette Safety Razor Co. z inozemstvom je izredno narasla. Promet je bil večji kot celoten promet v letu 1917 ali v letih 1901 do 1913 skupaj. Eksport v l. 1928. znaša 35% vsega prometa. Po ameriških vesteh znašajo naročila za l. 1929. več kot polovica produkcije preteklega leta. Za inozemstvo je doslej naročenih 6 milijonov aparatov. Čistega dobička je bilo v prvih devetih mesecih l. 1928. 11.17 milj. dolarjev proti 14.58 milj. dolarjev vsega leta 1927.*

★ *NOGAVICE, rokavice in pletenine se dobe v veliki izbiri pri tvrdki Prelog, Ljublj.*

★ *KLOBUKE popravlja, čisti, barva, lika, preoblikuje Mirko Bogataj, Stari trg 14, Ljubljana.*

★ *PLAŠČKE otroške in dekliške, le dunajski kroj, nudi ceno Krištofič-Bučar, Stari trg 9.*

★ *KRASNA IZBIRA BLUZ, otroških obleke po nizki ceni, Krištofič-Bučar, Stari trg 9.*

★ *Na Dr. KREKOVI GOSPODINJSKI ŠOLI se prične tromesečni gospodinjski kuharski tečaj, ki traja od 2. januarja do 30. marca 1929. — Mesečnina za notranje gojenke 900 Din, za zunanje 550 Din. — Priglase sprejema vodstvo dr. Krekove gospodinjske šole v Zg. Šiški pri Ljubljani.*

★ *LOVCI! Cyanik v ampulah je najučinkovitejši strup proti lisicam. Zahtevajte ga v drogerijah in lekarnah. Glavna zaloga v drogeriji Sanitas, Celje.*

Okrog sveta je 40.000 km dolga pot

Na svetu je okoli 1.700 milij. ljudi. Na Kitajskem jih je 450 milijonov, v Indiji okoli 350 milij., v Afriki 120 milij. Po veri so te množice večinoma poganske. V Afriki, J. Ameriki in nekaterih oceanskih otokih so še nepreiskane dežele in ljudstva napol divja.

Vse te ogromne razdalje po obširnih deželah premerijo na svojih potovanjih misijonarji, ko oznanjajo poganskim ljudstvom krščansko vero. Ves svet je posejan z misijonskimi postajami, tudi najbolj divje pokrajine. Poročila misijonarjev so izredno zanimiva. Okoli 350 časopisov poroča o tem. Na Slovenskem je najbolj razširjen ilustrirani mesečnik »Katoliški misijoni«, ki poroča o vsem tem, zlasti pa še o delovanju slovenskih misijonarjev na Kitajskem, v Indiji (na Himalaji) v centralni in Južni Afriki, na bližnjem vzhodu in drugod. Stane letno 12 Din. Enako vsebino ima »Misijonski koledar«: velika šolska oblika, 112+16 strani samih misijonskih slik iz dalnih dežel v bakrotisku. Koledar spada med najzanimivejše slovenske knjige. Letošnji (1929) ima še posebno zgodovinsko vrednost. Stane 8 Din. Dosedaj je izšlo tudi 6 zvezkov Misijonske knjižnice. Zadnji zvezek: »Janez Čebulj«, slovenski misijonar med Indijanci. Spisal dr. Ivan Zaplotnik. Cena 10 dinarjev. — Listi in knjige se naročajo na naslov: »Katoliški misijoni«, Ljubljana, Tabor 12.

Ljubljana

Novoletne častitke duhovščine g. nadškofu

Pred početkom novega leta se zbere v škofijskem dvorcu na Silvestrovo ljubljanska duhovščina, na čelu stolni kapitelj, da izrazi svojemu nadpastirju častitke za bodoče leto. Ob tej priliki je veraj razvijal stolni prošt in generalni vikarij, prelat Kalan nasleduje misli:

Ko stojimo pred novim letom, se zdi, kakor da smo pred singo grške mitologije. Kaj nam bo doneslo? Da bi bilo srečno in od Boga blagoslovljeno, v tem se strinjajo naše častitke in prošnje. Truditi se moramo pa tudi sami. Angleški konvertit, pisatelj Robert Hugh Benson, je pisal med drugim dve paraboli. V eni opisuje sedanji svet in teženje velikega dela inteligence, ki vidi srečo edinole v zunanjem napredku, kulturi; ki hoče vse zmaterijalizirati in tostransko usmeriti, kakor bi Cerkve treba ne bilo. V drugi paraboli pa predočuje boj vseh dobrih in prizadevanje Cerkve, ki hoče ljudi iztrgati iz hladne in za onostransko brezbrižne vsakdanjosti. Kljub številnim protivnikom Cerkev zmaguje.

Tako opozarja v svoji neprestani skrbi za rešitev duš tudi ljubljanski nadpastir na številne nevarnosti sedanje dobe, ki ovirajo v naši ožji domovini razvoj in razcvit krščanskega življenja.

Največji protivnik verskega življenja in prave srčne kulture je slab tisk, ki se šopiri kljub svaritvi pred njim — vsekrižem po naših slovenskih livadah. Z grozoto opazujemo, kako si utrjuje svoje oblast med Slovenci kralj alkohol. Na vse te in druge nevarnosti presvetli škof opetovano opozarja, zraven pa navdušuje osobito mladino, naj se oprijemlje dobrih, katoliških organizacij, kjer se neguje treznost in poštenost, krepostno življenje, prejemanje sv. zakramentov in češčenje Marijino.

Bog daj, da bi se kraljestvo Kristusa Kralja čimdalje bolj urjevalo med nami, in

da bi glasovi bodrilnih naukov in opominov prevzvišenega še dolgo, dolgo odmevali med nami.

Gosp. knezoškof je v svoji zahvali pritrdil, da človek res ne more biti docela vesel in zadovoljen, če premišljuje gigantski boj združenih sovražnikov proti Cerkvi in proti vernosti ljudstva. V tolažbo mu je vnema in žilava delavnost zglednih duhovnikov. Iz zapisnikov raznih, zlasti pastoralnih konferenc se prepričuje, kako se duhovščina prizadeva za napredek v znanju in v skrbi za točno izvrševanje stanovskih in poklicnih obveznosti.

Razveseljivo je zlasti dejstvo, da tudi starejši in mlajši lajiki vzajemno z duhovščino tako vzorno in nesebično v javnosti nastopajo za prava načela, zlasti za dobro vzgojo mladine in naraščaja. To delovanje je posebno všeč svetemu očetu Piju XI., ki vselej z zanimanjem poizveduje, kako je z našo mladino.

Končno omenja presvetli, kako namerava vpeljati in poživiti v škofiji **katoliško akcijo.** V ta namen se skliče v kratkem skupno posvetovanje zastopnikov ljubljanske in lavantinske škofije. Od te akcije je upati mnogo blagoslova za obe škofiji.

Z željo, naj bi duhovščina ne omagovala, ko izvršuje težavno in odgovorno delo, ter s prošnjo za pomoč od zgoraj, se je prevzvišeni poslovil od vseh in posebej od posameznih zastopnikov.

Nočna služba lekarn

Nočno in dnevno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. V noči na četrtek: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petri cesti in Hočevar v Šiški.

*

⊙ **Vojaška zglasitev.** Po mestu je nalepljen razglas mestnega vojaškega urada o vojaški zglasitvi: a) v Ljubljano pristojnih mladeničev rojstnih letnikov 1904 do 1909 in 1911; b) izven Ljubljane pristojnih mladeničev rojstnih letnikov 1904 do 1909 in 1911 ter c) vseh onih starejših obveznikov operativne in rezervne vojske, ki mislijo, da so postali nesposobni za vojaško službo. Podrobnosti so razvidne iz razglasa, odnosno se lahko zve zanje v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7.

⊙ **Drugi sestanek »Kluba primorskih Slovencev«** se bo vršil v četrtek, dne 3. januarja, ob pol osmih zvečer v dvorani »Rokodelskega doma«. Predaval bo g. profesor dr. Joža Lovrenčič.

⊙ *Božičnica* s petjem in uprizoritvijo božične igre »Pastirji in kralji« bo danes ob pol osmih v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ul. 12. Predprodaja vstopnic je v Rokodelskem domu od 10 do 12 dopoldne in eno uro pred pričetkom prireditve pri blagajni.

⊙ *Pravljice* se bodo pripovedovale zopet danes popoldne ob štirih v Akademskem domu. Le pridite, otročki, boste videli malo božično igrico.

Kršč. žen. društvo.

⊙ *Hiralnica sv. Jožefa, Vidovdanska cesta.* Vsem dobrotnikom, ki so se spomnili naših revežev o božiču in za Miklavža, predvsem pa onim spoštovanim damam, ki so jih obdarovale vsako prvo sredo — najsrčnejša zahvala in blagoslovljeno Novo leto 1929!

⊙ *Huda nesreča.* Gospa Uršula Rozman, žena železničarja, stanujoča na Vodovodni cesti 13, je šla v svojo klet po premog. Tu se je spodrsnila na stopnicah in padla precej globoko na dno kleti. Dobila je hude poškodbe na hrbtenici, nogah in glavi. Hudo poškodovano je rešilni voz prepeljal v bolnišnico.

⊙ *Togoten Bosanec.* Bosanca Betlila, ki kupuje po Sloveniji staro obleko in jo prodaja v Bosno za novo, je v nedeljo nekaj silno raztogtil. Napil se je vina kot blazen in odšel nato na kolodvor, da bi se vrgel pod vlak. Še poprej pa ga je zopet nekaj razjezilo, da je povlekel nož in pričel groziti z njim potnikom. S težavo sta ga dva stražnika ukrotila in odvedla v zapor, kjer bo ostal nekaj dni, da se mu poleže togota.

⊙ *Slabost na ulici.* Urarjevi ženi Angeli Šulčevi je prišlo predsinočnim na Miklošičevi cesti naenkrat slabo. Zgrudila se je nezavestna na tla, nakar so ljudje poklicali rešilni voz, ki jo je prepeljal v bolnišnico.

⊙ *Opozarjamo* na današnji inserat g. Drago Lundra, veščaka za praktično knjigovodstvo. Objavili smo v našem listu že par člankov o njegovi zelo enostavni metodi dvostavnega knjigovodsvta. Želeti bi bilo, da se je poslužijo najširši pridobitni krogi. To dobro zamišljeno delo zna postati važna činjenica za naš gospodarski napredek.

⊙ *PRANJE, svetlolikanje ovratnikov in vse perilo, kemično snaženje oblek: Šimenc, Kolodvorska 8.*

Odvetnik

Dr. Bogdan Žužek

vljudno naznanja, da je **otvoril**

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 28/I.

Proti: Reumi išiasu, Protinu, trganju v križu

PISTYANski Mulj

nenadomestljivo naravno lekovito sredstvo! Za lečenja doma: Kot naravni mulj v kockah „...Qa" (za pripravi ...e oblog) ali kot „...kompresa" (gotov oblog)

30 krat uporabljiv. Izredno poceni!

Glavno skladišče: L. Schreiner, Zagreb, Akademički trg 1/II.

Maribor

☐ **V. prosvetni večer** priredi Prosvetna zveza v Mariboru dne 3. januarja ob 20. uri v dvorani Zadružne gospodarske banke. Predavata sodni svetnik dr Travner in dr. Winterhalter v esperantu. Hkrati se vrši tudi mala razstava esperantske literature.

☐ **Občni zbor okrajne organizacije SLS** za politični okraj Maribor (levi breg) se vrši v torek, dne 8. januarja, ob pol 9. uri v Mariboru, Koroška cesta 1. Delegati naj se občnega zbora gotovo udeležijo.

☐ **Še k volitvam v mariborski okrajni zastop.** K našemu predvčerajšnjemu poročilu smo naknadno izvedeli še sledeče: Komisija je zares uradno ugotovila, da se je na kandidatni listi KDK potvoril podpis posestnika Gradišnika iz Boč. Razen tega je kandidirala KDK tudi več takih, ki nimajo pogojev. Tudi so gospodje od KDK pozabili priložiti kandidatni listi uradna potrdila, da so kandidati stari 30 let.

☐ **Mariborske beležke.** Gospod Kljukec je imeniten občan mariborski. Popolnemu pozabljenju bi zapadel, če ne bi opozorili na njegovo čestitost in odlične navade. Ob posebnih slavnostnih prilikah nosi rdečo pentljo in pa naočnike. Gospod Kljukec si je namreč pokvaril vid ob prebiranju »Volksstimce«, ker drugega čtiva ne pozna. Včasih se mu celo pripeti, da zadremlje v postelji ob tretjem branju »Volksštimce« — z naočniki na nosu, klobukom na glavi in rdečo pentljo okoli vratu. Gospod Kljukec se namreč že dolgo vrsto let bavi z visoko politiko. Ja naročnik »Volksštimce«, zahaja na socialistične shode, se prikaže tupatam celo na sejah oblastne skupščine, kadar začvekeče kakšen poslanec-sodrug, skoraj vedno pa se pojavlja na galeriji, kadar se vršijo seje občinskega sveta. Prejšnji teden enkrat pa se je zgodilo, da je srečal gospod Kljukec v dopoldanskih urah na Glavnem trgu starega znanca. »Veš že? Drevi moramo vsi k seji občinskega sveta. Tako so rekli očka« — je šepnil prijatelj. Kljukcu se je izvil globokočuten — A-ah«. Takoj je odhitel domov, si nadel rdečo pentljo in bil dobro uro pred pričetkom seje pred posvetovalnico. Občinski svetniki pa so imeli tokrat najprej tajno sejo, ki je trajala zelo dolgo. Gospoda Kljukca so od trpežljivega čakanja popadle revmatične bolečine. »Prmojduš! Zdaj pa še maže nimam pri sebi.« In stikal je z obupom po vseh žepih. Tedaj pa skrči gospod Kljukec sredinec desne roke, potrka z njim trikrat po temenu in zdajci se mu zvedri v glavi — doma je pozabil skrivnostno mažo proti revmatičnim napadom, skrbno ovito v legitimacijo SSJ, da bi se njen blagoslov razlil na čudodelno mažo »Frdamani kl . . .« zabrumda komaj slišno in huškne k vratom. Prisluškuje — socij govori. Okoli njega pa gnječa nestrpne publike. Mine zopet ura. »Prmojduš! Kaj pa imajo danes!« — stopi k vratom in prisluškuje — socij govori. Ko ga je pa parkrat popadel revmatizem, tedaj se odpro vrata — obč. svetniki odhajajo domov. »Čemu smo sem prišli« je siknil, ko so očka šli mimo očividno slabe volje. Gospod Kljukec pa je na jezo šel Pod mostom na pražena jajčka. »Nikdar več« je momljal, ko je s slastjo užival pražena jajčka in srebal rujno vince. Kako se je g. Kljukcu naprej godilo, poročamo ob priliki.

☐ *Koledarčke JKZ* ima v razprodaji tajništvo SLS v Mariboru, Aleksandrova cesta 6 in obe knjigarni sv. Cirila. Cena Din 10.—. Segajte po njih!

☐ *Preminul je* Drost Simon, zasebnik v Novi vasi, star 68 let. Pogreb danes ob pol 15 na radvanjskem pokopališču.

☐ *Iz nabavljalne zadruge drž. nameščencev.* Na zadnjem občnem zboru se je po dolgotrajni izčrpni debati prejela gotovo hvalevredna sprememba pravil v tem smislu, da posameznim odbornikom po triletnem odborovanju funkcija popolnoma ugasne.

☐ *Zopet napoved novega lista.* Kakor smo zvedeli bo pričel v Mariboru po Novem letu izhajati tednik »Novi svet«. Prinašal bo poleg izvirnih slovenskih romanov tudi nemške romane v slovenskem prevodu in pa aktualne gospodarske članke. Sodeč po mnogoštevilnih poizkusih pri ustanavljanju novih časniških konzorcijev v Mariboru v zadnjem času (Wespe itd.), bo najbrže tudi »Novemu svetu« v novem letu slaba predla.

☐ *Prijateljski večer* priredi v soboto. 5 t. m., kat. akad. klub Panonija v dvorani Zadružne gospodarske banke. Vstop proti vabilu. Prostovoljni prispevki se sprejemajo v prid revnim katoliškim akademikom.

☐ *Čevljarska obrtna zadruga* naznanja, da se vrši prva toletna vajeniška in pomočniška preizkušnja v nedeljo, dne 20. januarja. Prošnje za pripust k preizkušnji je treba vložiti najkasneje do 10. jan. v pisarni zadruge v Mariboru, Orožnova 6.

☐ *Orliči!* Telovadba jutri, dne 2. januarja: I. oddelek od 15 do 16, II. oddelek od 16 do 17. Pridite in privedite s seboj še druge tovariše.

☐ *Seja občinskega sveta* bo jutri ob 18. Za sejo vlada med občinstvom veliko zanimanje, ker je na dnevnem redu sprejetje kolektivne ureditve službenega razmerja med mestno občino in mestnimi delavci, in bi bilo priporočljivo, da se radi tega dostop na galerijo dovoli le proti izkaznicam, ki se dobijo pri posameznih klubovih načelnikih. Upravičenost tega predloga dokazuje velik naval ob priliki zadnje petkove seje.

☐ *PREVZEM KAVARNE. — Podpisani uljudno sporočam cenjenemu občinstvu, da prevzamem z 2. januarjem 1929 staroznano in priljubljeno kavarno »Central« v Mariboru. Potrudil se bom z vsemi močmi, da ustrežem cenjenim gostom v vsakem oziru. Zato prosim, da mi cenjeno občinstvo ohrani isto naklonjenost in zaupanje, kakor ga je užival moj prednik. — Z odličnim spoštovanjem Franc Stickler, lastnik kavarne »Central« v Mariboru.*

☐ *V RESTAVRACIJI PRI »ČRNEM ORLU« se vršijo dnevno radio koncerti z najnovejšimi aparati in sicer dopoldne od 11 do 13 in popoldne od 16 do 24.*

Ali ne bi radi tudi Vi imeli radio-aparat?

Kolikokrat opustite, da bi posetili koncert, ker se po napornem dnevnem delu strašite dolgega pota — kako radi bi večkrat razveselili svoje goste s plesno godbo? Ni radio kot ustvarjen za to? Vsak dan kaj drugega — in če Vam ne ugaja program krajevne postaje, lahko dosežete sosedne postaje. Če polagate važnost na to, da imate čist in brez hiben sprejem, potem si takoj nabavite kvalitetni aparat, nad katerim bodete vedno imeli veselje.

Brez števila je radio-aparatov, toda le eden

ARCOLETTE 3

Arcolette 3 je dragocen tricevni aparat, uporno ojačevalno stikalo, ki si je priboril veliko prijateljev. Arcolette 3 stane 1040·— Din. Stavek zraven spadajočih Telefunken-cevi velja 325·— Din. Aparat se dobavlja kot tip Arcolette 3 W tudi z vdelano pripravo za mrežni stik, vsled česar je odveč uporaba baterij in akumulatorjev in je prirejen za izmenični tok od 110/120 ali 220 V. Aparat velja 2400·— Din. Stavek zraven spadajočih Telefunken-cevi velja 650·— Din.

1903 1928

TELEFUNKEN

Najstarejša izkušnja — Najmodernejša sestava

☐ *SREČONOSNE so srečke drž. loterije, ki jih nabavite pri blagajni glavne pošte Maribor.*

Celje

⊘ **Javnim nameščencem — somišljenikom SLS!** Strokovno društvo javnih nameščencev in vpokojencev v Ljubljani se je pred časom obrnilo na javne nameščence in vpokojence v Celju, za katere sodi, da so pristaši SLS, in jih pozvalo, da se oklenejo strokovnega društva. Ta ali oni javni nameščenec ali vpokojenec morda ni prejel pomotoma vabila. Drugi zopet na vabilo še niso odgovorili. Naše strokovno društvo javnih nameščencev in vpokojencev je doslej svojemu članstvu dokazalo, da mu je resno na blagru javnih nameščencev in je — oprto na moč SLS — svoje naloge tudi razmeroma lahko vršilo. Vse bolj pa bo to mogoče, ko bo lahko računalo na organizirano silo vseh javnih nameščencev in vpokojencev, ki mislijo in čutijo z nami. Ko se bo v Celju javilo dovoljno število članstva, se bo v Celju osnovala plačilnica z lastnim odborom. Članstvo se lahko prijavi neposredno centrali (Strokovno društvo javnih nameščencev in vpokojencev v Ljubljani, Mestni trg 19/III. ali pa tudi tajništvu SLS v Celju.

⊘ **Volitve v celjski okrajni zastop.** V soboto je potekel rok za vlaganje kandidatnih list za volitve v celjski okrajni zastop. Prva je vložila kandidatno listo Slovenska ljudska stranka. Poleg nje sta vloženi še listi Narodno radikalne stranke in tkzv. lista reda in dela. Nosilec liste SLS je celjski okoliški župan g. Alojzij Mihelčič, gotovo v našem okraju eden najsposobnejših ljudskih mož. Listo narodno-radikalne stranke nosi g. dr. Sernec. Pod firmo »Lista reda in dela« pa se skriva pikantna zadeva: Nosilec leste je g. dr. Juro Hrašovec, na listi je večina pristašev KDK, med nje so pa v bratski slogi pomešani socialisti kakor Komavli in podobni »rešitelji delavstva«. Mi nismo nikdar dvomili, da »socialistov«, kakršne reprezenvira g. Komavli, prav nič ne loči od kapitalistov v KDK. Da pa bodo svoja srčna razmerja do kapitalistov razkrili tako iskreno, no, to nas je resnično prijetno presenetilo.

Dopisi

Ježica pri Ljubljani

Gradbeno gibanje v preteklem letu. Skupno je bilo v letu 1928. izdanih v naši občini 34 stavbnih dovoljenj. Razen 4. so že vse hiše dograjene in so se stranke že vselile. Gradilo se je največ v bližini mesta in sicer v Stožicah 13, v Savljah 11, v Jaršah 6, na Ježici 2, v Klečah in Tomačevem po ena hiša. Večinoma so zidali delavski stanovi, največ železničarji (7), dalje 3 tovarniški delavci, dva navadna delavca, 2 vodovodna delavca, 2 užitninska paznika, 1 črkostavec, 1 ključavničar in pomočniki raznih obrtov. — Prezidav je bilo izvršenih 9 in sicer 6 v svrho pridobitve novih stanovanj, 3 pa v poslovne svrhe. Dalje sta bili ob Savi zgrajeni dve leseni stojnici za prodajo drobnarij ob času kopalne sezone. — Razvidno je, da niti kmet niti trgovec ni gradil letos skoraj nič, kar gotovo zadosti jasno govori o krizi, ki vlada danes v teh dveh stanovih, dasi bi kdo morda menil, da je za kmeta vsaj v bližini Ljubljane nekoliko boljši položaj. Samo 3 kmetski posestniki so si postavili nova gospodarska poslopja in to je vse, kar lahko zabeleži občinska kronika za preteklo leto glede izpremembe gospodarskega položaja in zboljšanja kmetskega stanu.

Koliko mesa smo pojedli lani v občini. Domači mesarji so poklali l. 1928. skupno 108 krav, 5 telic, 18 volov, 78 telet, 62 prašičev in 5 kozličev. Poleg tega se je v občino uvozilo še 3270 kg mesa. Prišteti je treba še prešiče, ki so bili zaklani doma. Kupna vrednost te živine znaša: za goved 355.950 dinarjev, za teleta 48.180 Din, za prešiče pa 80.600 dinarjev. Seveda pa je ogromen del tega denarja šel ven iz občine, ker domači posestniki ne morejo toliko živine za prodajo, prešiči pa se sploh kupujejo le zunaj.

Kmetijsko-nadaljevalni tečaj se prične v kratkem. Prijavljenih je že čez 20 fantov in drugih udeležencev. Predavanja oziroma predavatelje bo preskrbel oblastni odbor.

Litija

Litijski radioamaterji bodo gotovo veseli, da bo v par dneh v Kunstlerjevi elektrarni na razpolago aparat za polnitev radijskih akumulatorjev, ki so jih nosili dosedaj v Ljubljano, kar je bilo zelo neprilično. — Elektrarna si je nabavila tudi nov dinamo 55 konjskih sil, še enkrat močnejšega od starega. Zato pa dobi po novem letu električno luč tudi Grbinj in Dobrava.

Desettedenski gospodinjski tečaj bomo dobili Šmarčani s podporo ljublj. oblastnega odbora. — Otvoritev bo 28. januarja. Vodstvo tečaja je poverjeno priznani strokovnjakinji g. Minki Odlazkovi, ki ji bo pomagala gna. Jožica Hribarjeva. Sodelovali pa bodo tudi drugi gg. strokovnjaki. Prostore je dalo na razpolago naše Prosvetno društvo, ki res vedno stremi za napredek šmarčanskih faranov.

Zlobnost ali zarohljenost. Šmarčansko Prosv. društvo ima že od nekdaj navado, da vabi k svojim prireditvam z lepaki, ki jih med drugim nalepija z dovoljenjem tudi na tobakarno gospe Vizlarjeve pri litijskem mostu. Toda ti plakati so večkrat raztrgani in odstranjeni pred dovršeno prireditvijo. Tako se je zgodilo tudi z vabilom na Štefanovo prireditev drame »Zvestoba«. Ali je morda kak nepoklicanec »pomotoma« pravočasno odstranil »Zvestobo«, da je mogel na njeno mesto zlezti »Veleturist«?

•

Čušperk. Tukajšnja železniška postaja, ki je nosila zadnji čas ime »Račna« dobi z današnjim dnem zopet staro ime »Čušperk« nazaj, kar je bila splošna želja okoliškega ljudstva.

Dobrnič. Tukaj je bil preteklo nedeljo, 30. t. m zjutraj shod SLS, na katerem je poročal tajnik g. Munda iz Novega mesta. Zborovalci so vzeli poročilo o delu naših poslancev z odobravanjem na znanje. Napravili so se tudi važni sklepi gospodarskega značaja, ter so se sprejele tozadevne resolucije za oblastni odbor. — Po shodu se je ustanovila krajevna Kmetska zveza, katere načelnik je g. Ivan Barle, pos. iz Dobrniča.

Vsakovrstne ure, zlatnina in srebrnina po nizki ceni pri

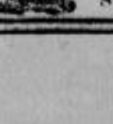

L. Vilhar, urar

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 36

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim strankam

Fr. Šimenc

Higijenična pralnica in svetlolikalnica

Kemično snaženje oblek

Ljubljana, Kolodvorska ulica štev. 8

Cena „Slovencu“

Dnevna izdaja:

za vse kraje v Jugoslaviji:
za en mesec Din 25.—;
za četrtletje Din 75.—;
za pol leta Din 150.—.

Za inozemstvo:
a) Anglija s kolonijami, Italija, Nizozemska, Švica in Amerika za en mesec Din 40.—;
b) ostalo inozemstvo Din 35.—.

Nedeljska izdaja:

za Jugoslavijo celoletno Din 120.—;
za inozemstvo celoletno Din 140.—.

10letnica kolporterjev

Če si zjutraj prav posebno »priden« in vstaneš prav zgodaj, je gotovo prva živa duša, ki jo srečaš na ulici, kolporter, raznašalec časopisov. Ne moreš mimo njega in kar nič ti ne veruje, če mu dopoveduješ, da si »Slovenca« kupil že v sosednji ulici. »Kaj? Saj sem jaz prvi iz tiskarne!« Moraš kupiti, kolporter pa spravi dva dinarja in že hiti naprej. Mora si zagotoviti mesto pred pošto, na Marijinem trgu, pred kolodvorom ali kjerkoli že ima stalen prostor.

Kajti: kolporter brez stalnega prostora za prodajanje časopisov ni kolporter, vsaj pravi ne. Za dobra mesta so se vršile svoječasno hude bitke, sedaj pa so vsa ta kolporterska vprašanja že rešena in je »stalnost« kolporterjem priznana še bolj skoro kot drž. uradnikom. Dobra mesta obdrže kolporterji v družini in prehajajo od očeta na sina, od sestre na brata, kakršne so že »porodične« zveze. Starejši kolporterji se še s strahom spominjajo na prejšnja leta po prevratu, ko je bilo na vsakem dobrem mestu kar po deset kolporterjev, ki so se včasih med seboj pretepali, včasih pa prodajali časopise. Ali kot vse povojne zmede, so izginile tudi te. Sicer so pa kolporterji eden tistih stanov, ki se najbolj z navdušenjem spominjajo ustanovitve nove države. Ta jim je šele dala svobodo, Avstrija pa je kolporterje hudo, hudo zatirala in se niti na cesto niso smeli prikazati. Dovoljeni so bili le raznašalci časopisov na določene naslove. Ti raznašalci pa v očeh vseh pravih kolporterjev niso nikaki kolporterji.

Seniorka vseh naših kolporterjev pa je znamenita Neža Klun. Če je res, da jo gospodje niso sprejeli v biografski leksikon, kjer bi se njeno ime lepo bliščalo poleg Kopitarjevega in Janežičevega, se je tej ženski pripetila huda krivica. Njene zasluge za širjenje svobodnega tiska so res velike. Detektivi od policije jo dolže sicer, da prodaja včasih tudi kake zaplenjene dunajske liste, kar pa očividno ni res in je po njenem mnenju samo intriga konkurentov, ki ji hočejo odvzeti »njene« kavarne. Drugače bi ne bila Neža, ampak Mica.

Prvo navdušenje, ki so ga imeli kolporterji spočetka, se je poleglo. Sedaj, ko praznujejo pravzaprav desetletnico svojega obstoja v Ljubljani, so kolporterji pri nas prav dostojni in ne kričijo več tako kot preje, kar pa njim ni ravno v čast in bi bilo dobro, če bi kdo od njih šel vsaj za en dan v visoko kolportersko šolo v bližnji Zagreb. Pa to le mimo grede. Drugače je treba ugotoviti, da se je ugled kolporterjev ob desetletnici njihovega stanu v Ljubljani znatno dvignil, posebno, odkar so Ljubljančani pogruntali, da agilen kolporter lakho prav dobro zasluži in da je njegovo delo ravno tako vredno kot vsako drugo.

Naj nam naši kolporterji, ko bodo danes zvečer kje brali te vrstice, — zjutraj itak ne utegnejo, — ne zamerijo, da smo se spomnili tudi njih. Saj to zaslužijo in imajo pri širjenju »Slovenca« tudi oni svoje lavorike. S »Slovencem« so kolporterji zadovoljni in če jih vprašaš, kako in kaj, ti zaupajo, da gre »Slovenec« prav dobro. Tudi pri »Slovencu« so prav zadovoljni s kolporterji in so jim v priznanje ob njihovi desetletnici napisali tele vrstice.

Družinska Pratika
za leto 1929
nam bo skoraj pošla.
Samo še par tisoč v zalogi.

Suknje
po globoko znižanih cenah od danes dalje samo pri tvrdki
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Vezati pakete z motvozom Grosuplje = biti zadovoljen!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d.
želi vsem cenj. odjemalcem srečno in veselo novo leto!

Gospodarstvo

Janez Brodar, narodni poslanec:

Boljša bodočnost našega kmetijstva

Resnica je, to moramo priznati, da so danes naše kmetije po večini malo dobičkanosne, slabejša posestva, neurejena, celo pasivna. Med ta posestva prištevamo ona posestva, ki imajo le malo rodne zemlje, ali zelo malo travnikov in gozdov. Posebno gozdi so nujno potrebni za vsako kmetijsko gospodarstvo, kot rezerva za slučaj slabih letin, ali različnih nesreč, ki obiskujejo naše kmečke domove. Naša zemlja je malo rodna in je na vsak način v prvi vrsti treba gledati, da se njena rodovitnost poveča, posebno še, če hočemo, da se bosta veliki trud in delo, ki ga ima naš kmetovalec pri svojem posestvu, izplačala. O tem vprašanju smo si vsi kmetovalci gotovo edini. Toda, zelo različnih mnenj pa smo v vprašanjih, kako in na kak način dosežemo hitreje in najcenejše rodovitnost naše zemlje? Jaz za svojo osebo, sem si v tem vprašanju popolnoma na jasnem in glavni namen tega mojega članka tudi je, to povedati:

Jaz si sploh ne morem misliti pravega in sigurnega in stalnega napredka naših kmetij brez ureditve hlevov, gnojnih in gnojničnih jam! Gnojnična jama je zlata jama — ta izrek drži! In tudi stroški za ureditev hleva in napravo jam, so primeroma zelo nizki napram veliki vrednosti dobrih in stalnih domačih gnojil. Z gnojnico pridobimo najboljši in stalni vir domačih gnojil za izboljšanje in rodovitnost naše zemlje, posebno še travnikov, ki nam sicer odteka brez vsakega haska. V tem oziru je vse hvale vredno delo naših oblastnih skupščin, ki so v svoje proračune vnesle precejšnje vsote za izboljšanje hlevov in naprav gnojnih in gnojničnih jam. Ta denar je po mojem mnenju naložen najbolje in bo deželi donašal zlate obresti. Želeti bi bilo le, da bi se ta postavka še zvišala ter tako napredek našega kmetijstva še bolj pospešil.

Res je, da s polivanjem gnojnice dosežemo precejšnje uspehe, a je tudi resnica, da tudi z samo gnojnico ne dosežemo popolnih uspehov. Zato je treba tudi trositi umetna gnojila po travnikih in njivah. Na važnost in koristnost umetnih gnojil za našo zemljo naši kmetovalci res veliko premalo pomislijo. Ako se umetno gnojilo trosi pravo, primerno in pravočasno, je uspeh zasiguran ter rodovitnost naše zemlje zelo povečana. Kdor z umetnimi gnojili pravilno ravna, se mu dobro izplačajo.

Dobro bi bilo in koristno, da bi naši oblastni odbori tudi na to stran (umetna gnojila) polagali večjo važnost in to s tem, da bi kolikor mogoče po nizkih cenah oskrbeli našemu kmetu dobrih umetnih gnojil ter jih o njeni uporabi potom strokovnjakov natančno poučili. Kakor sem čul, je leta 1927. avstrijska vlada razdelila med svoje kmete 2000 vagonov umetnih gnojil in to po znižanih cenah! Zato se tudi ni čudili hitremu napredku avstrijskega kmeta!

Rekel sem, da si brez ureditve hlevov, gnojnih in gnojničnih jam sploh ne morem misliti napredka, t. j. izboljšanja rodtivnosti naše zemlje. Prav isto trdim o umetnih gnojilih, če hočemo doseči popolno, največjo rodovitnost naše zemlje. Pa ni treba misliti, tovariši moji, da so te moje misli, ki sem jih napisal, samo kake prerokbe, sanjarije ali nedosegljive stvari? To so že preizkušena dejstva in to ne samo v drugih državah, ampak tudi tukaj pri nas doma. Ko sem pred 21 leti po očetu prevzel posestvo, sem si stavil za svojo glavno nalogo, zboljšati svojo zemljo in nje donos. Najprvo sem uredil (betoniral) hlev, napravil gnojno in gnojnično jamo, drugo leto svinjake in gnojnično jamo, tretje leto sem pričel z umetnimi gnojili in to v precejšnji meri. V teku osmih let svojega gospodarstva sem pomnožil živino od 18 na 36 glav, prašičerejo pa popetoril. Pripomniti moram še, da je preje mnogokrat za 18 glav manjkalo slame, sedaj pa se je mnogo vstelje.

Na starem travniku, kjer smo preje letno nakosili po 5—6 voz slabega sena in otave, se sedaj dobi letno do 20 voz najboljše vrste. Isti napredek je na njivah, pri žitu, krompirju itd. Polovico manj žita se seje kakor svoj čas, a pridela se ga več. Razume se, da je tudi kakovost živine vsled boljše krme mnogo boljša.

O tem bi se dala napisati cela knjiga. Pokazal sem vseh vrsticah svoje misli na boljšo bodočnost naših kmetskih domov, ter vsem kmetovalcem kot stanovski tovariš in prijatelj svetujem za novo leto 1929., da se vsi, kateri količkaj zamorejo, prično baviti z zgoraj omenjenimi deli, kar bo za vsakega pomenilo srečo, blagostanje in tudi boljšo bodočnost.

Izvoz v novembru 1928

V mesecu novembru 1928 je znašal naš izvoz 402.000 ton v vrednosti 642.35 milijonov napram 350.000 ton za 622.4 milij. Din v novembru 1927. Po količini je torej izvoz narastel za 15.1 odst., po vrednosti pa za 3.2 odst. Napram lani je najbolj narastel izvoz lesa in bakra, padel pa izvoz prašičev in hmelja.

Najvažnejši predmeti našega izvoza v novembru so bili (v milijon. Din., v oklepajih podatki za oktober 1928): stavbni les 95.4 (102.7), baker 33.4 (30.4), meso sveže 36.7 (17.8), slive 35.5 (34.7), hmelj 34.4 (75.9), prašiči 34.— (24.—), sadje 26.3 (25.—), goveda 25.2 (22.9), jajca 22.2 (25.8), drobnica 21.3 (22.9), drva 20.9 (14.9), cement 17.7 (11.9), pšenica 14.8 (39.7), opij 11.7 (10.8) itd.

Skupno je znašal v prvih 11 mesecih 1928 naš izvoz 4,178.825 ton v rednosti 5.875.36 milijonov Din napram 3,963.921 tonam za 5871.47 milj. Din v istem času 1927. Po količini je torej narastel za 5.4 odstotkov, po vrednosti za 0.07 odstotkov.

Kako se je naš izvoz v letu 1928. razvijal, kažejo naslednji podatki (v oklepajih so podatki za leto 1927.):

	tis. ton	milij. Din
1927	355	533.3
1. trom. 1928	327 (354)	457.5 (515.9)
2. trom. 1928	359 (358)	431.5 (506.0)
3. trom. 1928	432 (373)	626.6 (532.5)
oktobra	431 (361)	666.1 (645.7)
novembra	402 (350)	642.3 (622.4)

*

Davek na vloge. Organizacije denarnih zavodov v celi državi objavljajo, da bodo s 1. januarjem kot inkasanti države odbijali vlagateljem rentni davek na odobrene obresti od vseh vlog brez razlike. Podpisane so: Društvo bančnih zavodov v Sloveniji, Ljubljana; Organizacija novčanih zavoda za B. in H., Sarajevo; Savez novčanih in osiguravajućih zavoda, Zagreb; Udruženje banaka, Belgrad; Udruženje vojvodjanskih banaka, Petrovaradin.

Pravilnik o izvrševanju zakona o neposrednih davkih in pravilnik o vknjiževanju neposrednjih davkov, davka na poslovni promet in vojnice prinaša »Uradni list« št. 121 z dne 28. dec. 1928.

Borza

Dne 31. decembra 1928.

DENAR

Zaradi ultima je bil današnji promet izredno velik, zlasti v devizah Curih, Newyork in Praga. Privatno blago je bilo zaključeno le v devizah Pariz in Trst, vse ostalo pa je dala Narodna banka. Tečaji so se večinoma učvrstili.

Celokupni devizni promet ljubljanske borze v letu 1928 je znašal 952 milj. Din (ne kakor smo v nedeljo pomotoma poročali, 962 milj.), torej cirka **1 miljardo Din**, dočim je bilo v drugi polovici leta 1927 prometa samo 394 milj. Din.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

31. decembra 1928.

	povpraš	pon.	sredn.	sr. 28. XII.
Amsterdam	—	2285.50	—	—
Berlin	1353.—	1356.—	1354.50	1352.50
Bruselj	—	791.03	—	—
Budimpešta	—	991.42	—	—
Curih	1094·10	1097.1	1095.60	1095.60
Dunaj	799.04	802.04	800.54	800.54
London	275.63	276.43	276.03	275.75
Newyork	56.61	56.81	56.71	56.645
Pariz	221.35	223.35	222.35	222.30
Praga	168.04	168.88	168.44	168.38
Trst	296.40	298.40	297.40	297.55

Zagreb. Berlin 1353—1356, Budimpešta 989.92—992.92, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 799.04—802.04, London 275.63—276.43, Newyork 56.605—56.805, Pariz 221.47—223.47, Praga 168.04—168.84, Trst 296.498—298.498.

Trst. Zagreb 33.64—33.67, London 92.80—92.83, Pariz 74.65—74.75, Newyork 19.065—19.07, Curih 368.40—368.45.

Curih. Belgrad 9.1225, Berlin 123.58, Budimpešta 90.35, Bukarešt 3.11, London 25.18625, Newyork 518.80, Pariz 20.30, Praga 15.3725, Trst 27.14, Sofija 3.745, Varšava 58.10, Madrid 84.65.

Dunaj. Belgrad 12.48375, dinar 12.45.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Prašteđiona 920 den., Kred. zavod 175 d., Strojne 80 zaklj., Vevče 114 den., Kranj. industr. 298 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 435—436 (435), kasa 434.50—436 (435), termini: 1. 1929, 441—443, 2. 439—441 (410), 12. 1929, 457—458 (460), 7% invest. posoj. 85.75—86.50, agrari: 52—53 (53.50—52). Bančni pap.: Union 56.50—57.50 (56.50) Ravna gora 80 d., Poljo st. em. 17.50—18, n. em. 15—16, Hrv. 65 d., Kred. 93 d., Jugo 91—91.50 (91), Lj. kred. 125—126, Medjun. 5750 d., Nar. 6950—7005, Prašted. 920—925, Srpska 152 d., Zem. 135—140, Etno 175—180, Obrt. 38 d., Kat. 35 d. Ind. pap.: Split cement 675 d., Gutmann 200—205, Slavonia 6 bl., Slavex 102—105, Danica 155 d., Drava 475 bl., Šećerana 470—485 (490—480), Osj. ljev. 180—195 (190), Union 305—310 (310), Isis 27.50—30, Ragusea 500—505, Trbovlje 475—485, Vevče 118 d., Nar. šum. 12 d., Piv. Sar. 240—280, Oceania 255—300, Mlin. 20 d.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 84.70, Živno 130.75, Hipo 6.85, Alpine 43.10, Leykam 9.50, Kranj. industr. 37, Mundus 120.75, Slavex 12.50.

Žito

V Ljubljani so notacije neizpremenjene. Zaključkov ni bilo. Tendenca neizpremenjena.

Les

Na ljubljanski borzi so bili zaključeni 3 vagoni desk, 2 vag. drv in 11 vag. hlodov. Tendenca neizpremenjena.

Kože in usnje

28. dec. se je imela vršiti v Zagrebu običajna mesečna avkcija kož; bila pa je podana samo ena ponudba: od zagrebške tovarne kož (za goveje do 30 kg Din 18.30, nad 30 kg Din 19.35, brez soli vagane; prejšnji mesec je ponudila ista tovarna 19., oz. 20.25 Din.

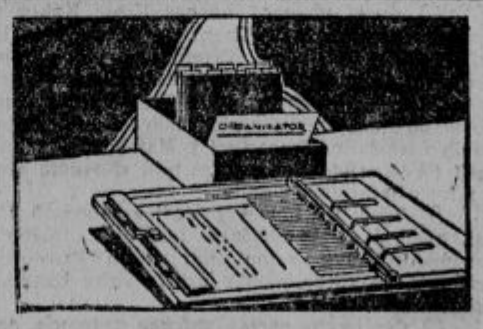

K razstavi harških kanarčkov

(Ocena petja in nje izid.)

Kakor vsako leto ob priliki razstave, je društvo za varstvo ptic pevk tudi letos naročilo sodnika-ocenjevalca, to pot gosp. Ascher-ja iz Monakovega.

Izid ocene, ki se je vršila dne 28. in 29. decembra 1928, je bil nadvse razveseljiv. K oceni je poslalo 16 gojiteljev 20 kolekcij (kolekcija po 4 ptiči), katerih ptice so dosegle sledeče število točk, njih lastniki-gojitelji pa so bili odlikovani oziroma nagrajeni kakor sledi:

V A razredu, to je lastna vzreja:

1. g. F. Omahna 339 točk, odlikovan z veliko zlato kolajno, nagrada srebrni lavorov venec in bokal; — 2. g. Kelnarič, 324 točk, odlikovan z zlato kolajno, nagrada budilka. V tej kolekciji je najboljši ptič razstave, ki je pel vse dosegljive točke, to je 90. — 3. g. Albrecht, 297 točk, odlikovan z veliko srebrno kolajno, nagrada kletka. — 4. g. V. Zupan, 291 točk, odlikovan z veliko srebrno kolajno, nagrada radio. — 5. g. St. Gojzdnikar, 288 točk, odlikovan z veliko srebrno kolajno, nagrada budilka. — 6. g. Lorenzutti, 270 točk, odlikovan z malo srebrno kolajno. — 7. g. Rozman, 264 točk, odlikovan z malo srebrno kolajno. — 8. g. F. Golob, 258 točk, odlikovan z malo srebrno kolajno.

Nadalje so bili odlikovani še s častnimi diplomami: gg. M. Svete, J. Fajon, M. Omerza, V. Kumar in R. Dolinar.

V B razredu (to so kupljeni in stari ptiči) so bili odlikovani oziroma nagrajeni sledeči gojitelji:

1. g. Omahna, 333 točk, velika zlata kolajna. — 2. g. I. Grobec, 309 točk, mala zlata kolajna, nagrada palica s srebrnim držajem. — 3. g. J. Kelnarič, 291 točk, velika srebrna kolajna. — 4. g. M. Plantarič, 162 točk, častna diploma.

Na splošno željo se razstava podaljša do nedelje 5. januarja. Razstava je v salonu gostilne »Perles« poleg glavne pošte.

Društvo za varstvo ptic pevk v Ljubljani.

Sportno leto 1928

Leto 1927. je bilo v znamenju priprav za olimpijske igre, leto 1928. pa v znamenju iger samih in pobud, iz njih izvirajočih. Mi *Jugoslovani* smo se pri olimpijskih igrav v *nogometu* dobro postavili in smo igrali veliko bolje, kot je svet od nas pričakoval. Tudi *tenis* nam ne dela sramote, borba za Davisov pokal je to pokazala. V *telovadbi* nismo dosegli zaželjenih uspehov, ker telovadimo mi kot politiki in ne kot sportniki. Potem smo pa pri kraju, izvzemši morda še *plavanje in kolesarstvo*. Glede *Slovenije* same ne moremo poročati o posebnih uspehih; ponekod gremo bolj nazaj kot naprej. Ker je naš pregled splošen, bomo uspehe na drugem mestu posebej navedli.

Povsod po svetu gradijo *stadione;* kmalu ne bo večjega mesta, ki se ne bi moglo ponašati s takšnim virom ljudskega zdravja in ljudske moči. Tudi gradba našega stadiona napreduje, točasi, a trajno.

Zanimanje za sport se zrcali tudi drugače. Prirejajo *sportne tečaje*, ustanavljajo *visoke šole za telesno vzgojo*, snujejo razne *sportne oblasti* — na Francoskem imajo že sportnega ministra —, izposojajo si izborne *trenerje* itd.

Med trenerji imenujemo Finca Thunberga. On je prvovrsten zastopnik *zimskega sporta*. Ta sport zaznamuje v preteklem letu ogromen razmah. Severni narodi so še zmeraj prvi njegovi zastopniki, kar je pač naravno; a gojijo ga tudi že v Afriki in snučajo po gorovju Atlas. Če to vemo, nam ni treba več pripovedovati.

Afrika postaja sploh dežela sporta; vse leto so se pripravljali na vse afriške igre, ki se bodo vršile v Aleksandriji. *Nogomet* gojijo v najnotranjih pokrajinah Afrike. Sicer so pa prvaki v nogometu še zmeraj Južni Amerikanci, olimpijske igre nam pričajo o tem. Splošno je ostal nogomet še zmeraj najbolj priljubljena ljudska igra. V Evropi se razmerje med posameznimi deželami ni bistveno spremenilo.

Prav tako tudi ne razmerje v *tenisu*. Francozi so prvi, potisnili so Amerikance na drugo mesto; imena Cochet, Lacoste, Borotra in Ramillon so nam govorila o francoskem tenisu skoz vse leto. Ameriški tenis se oklepa še zmeraj Tildena. Morda najboljši igravec sveta je pa Čeh Karel Koželuh, ki dela s svojo bleščečo igro propagando za Češkoslovaško po Evropi in po Ameriki.

Amerika se je odlikovala v Amsterdamu v *lahki atletiki;* a videli smo, da Amerikanci nimajo več tiste premoči, ki so jo imeli prej. Na pot jim hodijo Finci, Nemci, Angleži i. dr. Vse polno rekordov navaja letos lahkoatletski seznam, v tekih in skokih in metih itd. Amsterdam nam zopet enkrat pravi, da so »za gorami tudi še ljudje«. Kako malo smo vedeli prej o Kanadcu Williamsu, o Kanadki Catherwoodovi, o francoskem Afrikancu El Quafiju itd. Vedeli smo, da so indijski igravci *hockeya* izborni; a nismo vedeli, da so tako izborni in da vse nasprotnike kar pogazijo. Amsterdam nam tudi pravi, da si moremo ohraniti formo skoz *dolgo dobo let*, če smotreno in vztrajno treniramo, in nam navaja za zgled Nurmija, ki je bil že trikrat pri olimpijskih igrah zmagovalec.

Tudi v *težki atletiki* smo zagledali naenkrat novo zvezdo, Egipčana Nosseirja. Sicer je pa v tej panogi absolutni vladar še zmeraj Francoz Rigoulot; enoročni poteg 110 kg, dvoročni poteg 140 kg, dvoročni sunek 180 kg nam dosti pove. Relativno seveda ima dosti sebi enakih, prim. Haasa, Helbiga, Arnouta, Hostina, Hipfingerja itd.

V *grško-rimski rokoborbi* pa nimamo več tako prvovrstnih zastopnikov, kot smo jih imeli prej. Borbe Huhtanena in Jaaga s Petrovičem, Kornacem i. dr. nam pravijo, da sta ta dva predstavnika daleč zadaj za Hackeschmidtom ali Abergom ali Poddubnijem.

V *boksu* kraljuje še zmeraj Tunney; iščejo mu naslednika. Najbrž bomo slišali o tretjem boju Tunney-Dempsey. Ta dva sta sama, razred zase. Absolutno namreč. A kaj, ko se relativnost na svetu tako malo upošteva! Evropa ima prav malo dobrih zastopnikov boksa, imenujemo Paolina, Schmelinga, Phil Scotta.

Pač pa ima Evropa veliko dobrih zastopnikov *plavanja;* na čelu jim je Arne Borg. Poleg njega bleščijo še zmeraj ameriške zvezde Weissmueller, Kojac, Lauffer i. dr., a imena Tsuruta, Takaiši in Zorilla nas zopet spominjajo na ljudi za gorami.

V *kolesarstvu* malo novih imen. Čudimo se, da ima sprejo avtomobilizma in motorizma ta lepa sportna panoga še zmeraj toliko pristašev, ponekod še celo več kot prej.

Avtomobilizem se v svrho reklame ubija z rekordi. Naravna posledica sodobne zgodovine je njegov velikanski razvoj, in ne vemo, kje se pri avtomobilizmu sport neha in kje se prične njegova praktična pot.

Isto pri *aviatiki*. Tudi tukaj dirja vse za rekordom, vsekakor v svrho boljše prodaje. Sport je stopil zelo v ozadje.

Zato je prav umestno, da *je olimpijski odbor program za bodoče igre skrčil* in da bo upošteval samo tekme, ki so res sportne. Avtomobilstvo in aviatika sicer že doslej nista bila na programu, a sedaj bodo črtali še druge panoge. Čisto prav. Sport naj ostane sport.

Zaloga
furnirja in šperplatna
bukev, krast, mahagoni, oreh, itd.
„LUTERMA-FRANCAIS“
Societe anonyme au Capital de 4,000.000 d francs. — Knez Miletina 3. Beograd, Telefon 40-82. — Prodaja na veliko in malo.

RADIO

Ob novem letu 1929

Sto in stotisočkrat se danes preko vse zemeljske oble ponavlja voščilo sreče in veselja v novem letu. In sto in stotisoč src si bo sreče in miru zaželelo. Sto in stotisoč računov se je včeraj sklenilo, sto in stotisoč načrtov se je danes zasnovalo. Za delo, za življenje v novem letu.

Na pragu novega leta smo ljudje silno dovzetni za prerokovanja. Ko račune preteklega leta pregledujemo, si srečo želimo in prve korake v novo leto usmerjamo, ugibamo, s čim nas bo neki obdarilo novo leto. Iz nič drugačne krvi nismo radijski tehniki in radijski amaterji. Ko bi pred nekaj leti na današnji dan kdo prerokoval to, kar je danes dejstvo, bi se mu vsi smejali. Danes pa vidimo, kako politiki in literati, komunisti in organizatorji, umetniki in znanstveniki tiščijo k mikrofonu. Vsakdo hoče biti prvi, drug od drugega glasnejši.

Z neverjetno naglico koraka tehnika. Nove velikanske oddajne postaje so zrasle v preteklem letu, posrečili so se redni prenosi iz Amerike, uspelo je oddajanje na kratkih valovih in celo preseglo pričakovane uspehe, delajo se še dosti posrečeni poskusi s prenosom slik, govoreči film je na obzorju — in skoro smo pri gledanju v daljavo, s čimer bi se uresničil prastari pravljični sen narodov. Tudi tehnika sprejemnih aparatov beleži v preteklem letu dosti lepe uspehe. Aparati za direktno priključitev na omrežje, vseskozi poenostavljeni aparati, zboljšani zvočniki, kakor zmanjšanje elektronk, visokofrekvenčne elektronke z zaščiteno mrežico. In tako dalje.

Slovence nas je lansko leto v radijski tehniki res bogato nagradilo. Naša nova postaja, naš ponos, naše kulturno žarišče, magnet, ki druži vse Slovence doma in na tujem v eno strnjeno celoto, je bila zgrajena in otvorjena v tem letu. Število naročnikov raste dan za dnem in je že preseglo številko 4000. — Kaj pa prihodnje leto? V slepo prerokovati je zlasti v tej panogi jako težko. O tehnični izpopolnitvi naše postaje smo pisali v našem listu pred kratkim. Naj še o programu povemo par besed. A samo to, kar je že gotovo, ker preroški poklic je silno nehvaležen. — Poučevanje jezikov se bo dopolnilo s češkim jezikovnim tečajem, ki se bo vršil ob ponedeljkih ob 18.30. Prva ura pa bo že v četrtek dne 3. januarja ob 18. Poučeval bo konzularni uradnik g. Novak. Uvede se še ena gospodarska ura, in sicer ob nedeljah od 10.30 do 11. Posvečena bo v prvi vrsti elektrifikaciji gospodarstva. Dnevno se spopolni glasbeni program s tem, da bo vsak dan od 17 do 18 koncert. Po možnosti se uvedejo vsaj enkrat na teden otroški popoldnevi s predstavami. — Misli se na to, da bi se uvedel šolski pouk potom radija. Vsaj nekaj ur na teden iz nekaterih predmetov. Odvisno je to le od tega, koliko šol si bo nabavilo aparate.

Ni veliko, kar lahko z gotovostjo oljubimo in poklonimo amaterjem kot novoletno darilo, a kakor hitro bo število naročnikov vsaj toliko narastlo, da bi se krili z naročnino izdatki za program, potem bomo pa pač lahko drugače govorili.

Moderne bolnice

V zdravilišču na Golniku so instalirali radio. Montažo je izvršila tehnična delavnica naše oddajne postaje. Pri bolniških posteljah so montirani nastavki za priključitev slušalk. Bolniku ni treba nič drugega kakor da natakne slušalke in sklopi zvezo na način, kot če bi prižgal luč — in radio mu že poje. Vsa čast oblastnemu odboru in zavodovemu vodstvu! Poročali smo že, da je tudi ljubljanska občina v svoji mestni ubožnici instalirala radio.

Zgled je brez dvoma vreden, da mu sledijo vsi enaki zavodi. Kdo je pač bolj potreben razvedrila kakor ubog bolnik. Salus aegroti suprema lex esto! Za bolnika je treba vse storiti! Vodstva zadevnih zavodov naj zato poskrbijo, da se ta najmodernejša iznajdba izkoristi tudi v najplemenitejše namene. Začetek je, kakor rečeno, tudi pri nas že storjen. Drugod so radio vpeljali v bolnišnicah na način, da človek obstrmi, ko prvič zagleda take naprave. Tako so si zastopniki »Slovenca« letos (1928) ogledali eno najmodernejših bolnišnic v Kölnu, ki je last usmiljenih sester. Dograjena je bila bolnica po vojski in ima prostora za 300 bolnikov. Spada med najbolje opremljene in urejene bolnice na svetu. Tu naj omenimo samo njeno radijsko napravo. Vsaka soba je opremljena z radijskim stikalom. Vsaka postelja ima še posebej stikalo za slušalke. Tudi po hodnikih so kar zvrščeni zvočniki. Tako je omogočeno, da poslušajo ali vsi bolniki na zvočnik, ali pa, če komu ni po godu, zvočnik utihne in posluša lahko kdor hoče na slušalke. Celo lastno malo oddajno postajo imajo v hiši. Po njej oddajajo sporočila, novice, petje pri službi božji v domači kapeli in pridige.

Programi Radio-Ljubljana

Novo leto. — 1. jan. 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 11: Radio-orkester. — 15: Reproducirana glasba. — 15.30: Planinski spomini prof Mlakar. — 16: Radio-orkester. — 17: Komedija: Univerzalni genij, izvajajo člani narodnega gledališče. — 20: Zbor Balalajek »Kremelj« poje ruske narodne pesmi. Šaljivi kupleti. Radio-orkester. — 22: Poročila.

Sreda, 2. jan.: 12.30: Reproducirana glasba in borzna poročila. — 17: Radio orkester. — 18.30: Pravljice, pripoveduje pisatelj Milčinski. — 19: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. — 19.30 Pomen antike na razvoj evropske kulture, predava vseuč. prof. dr. Bradač. — 20. Mandolina in manola, igrajo ruski akademiki. — Radio-orkester. — 22: Poročila.

Poskusite Uuda-Radio

Radio aparate in sestavne dele nudi:

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

Uuda-Radio Ljubljana, Dreniškov vrh 1

Drugi programi

Torek, 1. januarja.

Zagreb: 17 Plesna glasba. — 20 »Carmen«, opera. — **Praga:** 12 Opoldanski koncert. — 17.10 Delavsko predavanje. — 20 Veseli večer. — 21 Koncert. — 22.20 Kavarniška glasba. — **Varšava:** 12.10 Simfonična matineja. — 15.15 Prenos iz varšavske filharmonije. — 19.20 »Beneška noč«, operета. — **Katovice:** 10.15 Služba božja. — 12.10 Prenos iz Varšave. — 17.50 Predavanja. — 19.20 Opera — **Budapest:** 9.15 Dopoldanski koncert. — 12 Zvonenje. — 12.15 Operni orkester. — 17.45 Vojaška godba. — 20. Drama. — 21.20 Kvartet. — **Dunaj:** 11.45 Orkester. — 16.30 Glasba Johanna, Josefa in Eduarda Straussa. — 20.30 Šaloigra s petjem. Nato orkester. — **Toulouse:** 13.45 Koncert. — 21.30 Argentinsko petje s spremljavo kitare. — **Bern:** 13 Opoldanski koncert. — 15.30 Orkester. — 21 Violine. — 22 Orkester. — **Berlin:** 8.55 Zvonenje. — 11.30 Dopoldanski koncert. — 16.30 Lahka glasba. — 19.30 Predavanje o dresuri papig. — 20 »Ciganska ljubezen«, romantična operета. — **Leipzig:** 8.30 Orgle. — 9 Zvonenje. — 15 Prizori iz Emilije Galotti. — 16 Novoletni simfonični koncert. — 18.30 Tannhäuser. — **München:** 11.45 Komorna glasba. — 15.30 Švedska literatura — 16.30 Popoldanski koncert. — 19 Opera. — **Stuttgart:** 11 Služba božja. — 15 Humoristično radijsko predavanje. — 15.30 Pravljice. — 20 Mozartova dela. — 21.15 Mennett. — **Milan:** 12.30 Kvartet. — 16.30 Kvintet. — 20.30 Koncert. — 23 Jazz. — **Rim:** 13 Trio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Puccinijeva opera »La Bohème«.

Sreda, 2. januarja.

Zagreb: 17 Pravljice. — 17.30 Ljudski popoldanski koncert. — 20.30 Večer Grečaninova. — **Praga:** 12.30 Opoldanski koncert. — 16.20 Pravljice. — 17.30 Srbohrvaščina. — 19 Koncert. — 20 Operetna glasba. — 21 Koncert. — **Varšava:** 16.30 Program za deco. — 20 Kmetska korespondenca. — 20.30 Koncert solistov. — 22.30 Lahka glasba. — **Katovice:** 17.35 Poljščina. — 18 Prenos iz Varšave. — 20.30 Večerni koncert. — 22.30 Plesna glasba. — **Budapest:** 12.20 Trio. — 17.15 Citre. — 20.30 Kvartet. — 22 Ciganska godba. — **Dunaj:** 11 Kvartet Silving. — 16 Popoldanski koncert. — 18.45 Esperanto. — 19.30 Prenos opere. — Nato lahka glasba. — **Toulouse:** 13.45 Koncert. — 21.30 Prenos opere. — **Bern:** 15.30 Orkester. — 19.30 Orgelce. — 20.35 Orkester. — **München:** 15.30 Švedski humor. — 16 Komorni kvartet. — 20 Večerni koncert. — 22.45 Prenos italijanskih postaj. — **Leipzig:** 10.50 Nasveti za gospodinje. — 16.30 Koncert. — 19.20 Problem zakona. — 20.15 Komorna glasba. — 21.15 Veseloigra. — **Berlin:** 15.30 Ženski problemi. — 16 Predavanje o H. Junkersu. — 17 Lahka glasba. — 20 Vesel večer. — 21 Schubertove skladbe. — **Stuttgart:** 16.35 Popoldanski koncert. — 18.45 Predavanje o modernem čarovništvu. — 19.15 Španščina. — 20.15 Daudet, Arlžanka. — **Milan:** 12.30 Kvartet. — 16.30 Kvintet. — 17.20 Klavir. — 20.30 Lahka glasba. — 23 Ciganski orkester. — **Rim:** 13 Trio. — 17.30 Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45 Šaloigra in lahka glasba.

Razmišljen. Profesorjeva soproga: »Čuješ? Pečenka čaka na te!« — Profesor: »Naj gre v sobo in sede.«

Neprijetno. Gost natakarju: »Kaj se pa držite tako divje?« — Natakar: »Kaj se ne bi! Ta profesorski čudak! Napitnino mi je hotel dati, pa jo je vrgel v pljuvalnik, meni pa je v roko pljunil!«

Katera železnica je najklerikalnejša? — Dunajska mestna. Zadnja postaja je Heiligenstadt, načrt je napravil neki Bischof, blagoslovil jo je nadškof ter ima kardinalne napake.

Učitelj razlaga Napoleonovo vojsko na Ruskem. »Kdo je takrat vladal na Ruskem?« — Šolar: »Takrat je vladal na Ruskem velik mraz.«

Seno, slamo na vagone, kovaški **premog**, visoko kalorični, dobavlja

Gospodarska Zveza

Pravkar je izšlo:

Dr. Mihael Opeka

ODRESENJE

Sedem govorov o Jezusovem trpljenju

Naročila v prodajalni KTD H. Ničmanovi v Ljubljani

Cena Din 12·—; po pošti Din 13·50

Prerokovanja, ki se niso uresničila . . .

Danes, prvi dan novega leta, ko se zopet pojavlja toliko preroštev, kaj vse se bo l. 1929 pripetilo na svetu, moremo ugotoviti, da so se vsi preroki za leto 1928 grdo zmotili in strahovito blamirali s svojimi proroštvi. Nemec dr. Ofermann je napovedal vojno med Anglijo in Sovjetsko Rusijo. Te ni bilo. Napovedal je celo vrsto revolucij, potresov, eksplozij in poplav, toda bil je previden in ni povedal, kje se bo to pripetilo. Na ta način je seveda lahko ugibati, saj se to pojavlja vsako leto .

Parižanka madame Florice je napovedala, da bo tečaj dolarja padel, da postane Poincare finančni minister, da bo neki francoski pilot preletel Atlantski ocean in da se bodo ponarejene starine v Glorelu izkazale za pristne. Zgodilo se je vse drugo, samo to ne, kar je napovedala.

Hudo je bil razočaran tudi Američan Whithcomb, ki je napovedal za leto 1928 polom londonske borze, nov način življenja v Ameriki, epohalen izum, ki bo preobrazil svet, upor v Ameriki in da bo za predsednika Zedinjenih držav izvoljen neki malo znan mož. Izvoljen pa je bil Hoover, ki ga je že poprej poznal ves svet in kakor tu, tako se je Whithcomb zmotil za vse, kar je napovedal.

Astrologa Andoux in Radetzky že od leta 1927. napovedujeta prevrat v Rusiji in revolucijo v Indiji. Bilo ni ne enega, ne drugega. Neki Italijan že od leta 1926 neprestano napoveduje razpad britanske države in da bo Viljem Hohenzolernski umrl.

Profesor Ketty je med neštetimi preroki še nekaj zadel (eden namreč mora). Napovedal je bedo radi političnih in gospodarskih razmer (bede je bilo vedno dosti in povsod), poplave, prelome oblakov, viharje, potrese (Čile), nesreče na morju (pred meseci na Atlantskem oceanu), eksplozije v Italiji in v Ameriki (Pittsburg) ter velik vulkanski izbruh v Italiji (Etna). Vendar pa so te napovedi bile tako splošne, da lahko rečemo, da jih je Ketty ali slučajno pogodil ali pa se pripete ti dogodki redno vsako leto. Ni se pa uresničilo vse ono, kar je napovedal bolj določno, kakor prijateljsko zbližanje Francije in Nemčije (nastop Hermana Müllerja v Ženevi priča vse drugo), izpolnitev nemške zahteve po kolonijalnem mandatu, vojna Angležev v Aziji in propast fašizma. Vsi ti dogodki so izostali.

Zgodba o posekani smreki

(Izpred sodišča.)

Sitarjev Janez iz Loma je šel nekega dne v gozd in je tam posekal debelo smreko. Je pač vseeno, kje jo je posekal; posekal jo je in jo tudi vzel s seboj domov. Kar vlekel jo je iz borštа, za nikogar se ni brigal. Saj ima Janez tam nekje tudi svoj boršt, vsakdo lahko verjame, da je posekal smreko v svojem. Le tržiška Katra tega ni verjela. Na Janeza je že dolgo jezna, hudo jezna, oči bi mu spraskala, dedcu zanikernemu, hudoba hudobna — Janez je bil namreč njo nekoč zasačil, kako je sekala v tujem in je bila Katra potlej zato zaprta. Od tedaj kuha Katra jezo in bi se nad Janezom rada maščevala. Ko je videla Janeza tistikrat vleči smreko, je rekla pri sebi: čak, falot, zdaj ti pa ne fali! In je požugala Janezu s pestjo, odšla za sledom, ki ga je pustila za seboj vlečena smreka, povedala svojemu možu, ta orožnikom in Janez je bil res na okrajni sodniji obsojen na tri dni. Toda stvar ni bila dovolj dognana in je romala pred vzklicno sodišče. Tam je Katra povedala, da je Janez posekal smreko v tujem, ker, ako bi jo v svojem, bi jo moral vleči mimo njene bajte. To se ni zgodilo, torej, Janez je smreko posekal v tujem . . . Tako sklepa Katra pred sodniki. Zakaj, če bi Janez sekal smreko v svojem in jo vlekel po poti, kjer ga je Katra videla, bi moral smreko prej vleči navkreber, drugače je nemogoče. Orožniki so premerili smreko in ugotovili, da se ne zlaga s štorom v tistem tujem gozdu, kjer bi Katra rada videla, da bi se Janezu dokazala tatvina. Katra nato vpade sodniku: »Ja, saj je pa prvo smreko lahko skril! Orožniki jo niso šli kuj cahnat!« Katra tudi pove, da je bila tista smreka, ki so jo orožniki našli in merili pri Janezu, brez vrha, odnosno imela je suh, odlomljen vrh; Katra pa je videla Janeza, ko je vlekel smreko s celim, svežim vrhačem. — Tako modruje Katra in hoče pognati slavno sodnijo v kozji rog, Janeza pa v zapor. Janez pa, ki prav takisto, kot Katra njega, sovraži njo, jo gleda z zatočne klopi, nemiren se presede, stiska pesti in kar piha, vsak hip bi rad skočil in Katro kar zadavil, ko bi ne bil pred strogimi sodniki. Kaj ne bo jezen, ko ga baba stara iz golega sovraštva hoče na vsak način spraviti v zapor. In to čisto po nedolžnem. — No, Janez je dobil zadoščenje. Vzklicno sodišče je razveljavilo sodbo okrajnega sodišča in Janez je šel prost domov. Ko je Janez čul takšno rešitev, je grdo pogledal Katro, češ, zdaj pa imaš baba! Potem je preložil težak čik v ustih z ene na drugo stran, potisnil je na glavo težak, oguljen žametast klobuk in debelo pljunil prav pred Katro.

Kako je Polde vendarle prišel na gorko

(Izpred sodišča.)

Kakor je bil Polde doslej v vsakem oziru neomadeževan fant, in ni še nikdar dovolj resno grešil za sodnijo, je pa sicer prebrisane glave. — Dela se sicer nič ne boji, pravi, kajti delo prav dobro pozna, ker je že ležal poleg njega, toda radi večje sigurnosti se Polde rajši preživlja z beračenjem. Ko je pa jeseni nastopil prvi mraz, je Poldeta jelo skrbeti, kako bo preživel zimo, zlasti, ako bo zelo mrzla. Zadnja nada so mu bili policijski zapori, toda ni se mu obneslo, da bi bil tamkaj dlje časa ostal. Zato je sklenil, da napravi nekaj posebnega, da bo prišel vsaj na sodnijo, po možnosti kar celo zimo. Tam bi bil preskrbljen čez zimo s hrano in vsem. Tako je mislil Polde. Toda Polde krasti ni vajen, ubijati se ne upa, goljufati ne zna, skoraj je obupal, da bo kos zvitim paragrafom in da bo ukanil sodnijo za topli kot. Le piti zna Polde in zmerjati — samo na to se je še zanašal. 26. novembra je Polde zatorej veselo popival pri Tišlerju v Kolodvorski gostilni, zraven se je silil in sukal okoli gostov in jih nadlegoval. Gostilničarka se ga je seveda hotela na kakšno vižo odkrižati, kar je Poldeta močno razburilo.

Ray-milo

se izdeluje iz kokošjih jajc

Začel je postajati nasilen, tako zelo nasilen, da je morala gostilničarka poklicati stražnika. Sedaj šele je bil ogenj v strehi! Polde se je upri iti s stražnikom, zgrudil se je na tla, jel brcati in biti vse naokrog. Priti je moral še en stražnik, pripeljati so tudi odgonski voz. Toda Polde bi ne bil Polde in ne bi dosegel svojega cilja, če ne bi vloge lepo igral do konca. Zatorej je še vse bolj suval in otepal okoli sebe. V odgonski voz ni maral, morali so ga prenesti vanj. Polde je med tem pridno brcal stražnike, enega je sunil v prsa, drugega je udaril po roki, komaj komaj so ga spravili v voz. Ampak Polde tudi v vozu ni miroval. Kot besen je razsajal po njem, skakal je, praskal — in tako se mu je posrečilo, da je pobil prav vse šipe v vozu, še predno so ga pripeljali do policije. Razgrajal je potem še vso pot do policijskih zaporov. Na razbitih šipah je Polde napravil nad 1000 Din škode. — Na sodniji je povedala priča Gizela, da je Polde res že prej pravil, da bo moral nekaj storiti, da bo prišel v zapor, kjer ga vsaj zeblo ne bo . . . Polde je dobil 3 tedne zapora in post, ki ga pa niti prestati ne bo mogel. Zakaj sodniki so mu v kazen všteli preiskovalni zapor. Poldetu se je tako kazen iztekla ravno dan pred razpravo. In Polde je bil prikrajšan — za en post . . . In zdaj bo moral spet kako gledati, da pride kam na toplo.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Torek, 1. januarja ob 15. uri: BETLEHEMSKA LEGENDA. Izven. Znižane cene. — Ob 20. uri: KROG S KREDO. Izven. Znižane cene.

Sreda, 2. januarja: UKROČENA TRMOGLAVKA. Red B.

Mariborsko gledališče

Torek, 1. januarja ob 15. uri: JANKO IN METKA. Otroška igra. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20: BAJADERA. Prvič. Gostovanje g. Nerata.

Sreda, 2. januarja: Zaprto.

Četrtek, 3. januarja ob 20. uri: BAJADERA. Ab. C. Gostovanje g. Nerata.

Petek, 4. januarja: Zaprto.

Sobota, 5. januarja ob 20: DOBRI VOJAK ŠVEJK. Ab. B. Kuponi. Gostuje g. Daneša.

Prireditve in društvene vesti

Prometna zveza (skupina Ljubljana). Članstvo se opozarja, da je vse vloge in prošnje vpošiljati na naslov: »Prometna zveza, Ljubljana, palača Delavske zbornice, Miklošičeva cesta«. Vsa pojasnila se dobe med uradnimi urami vsak četrtek in petek od 18. do 19. ure in ob sobotah od 17. do 18. ure v tajništvu; skupni sestanki članov pa so vsako prvo in tretjo nedeljo istotam.

Prosvetno društvo v Sv. Jakobu ob Savi vprizori na Silvestrovo ob 20. uri in na Novega leta dan ob 15. uri igro »Skopuh«.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek dne 3. januarja v uršulinski cerkvi. Ob 5 zjutraj bo prva sv. maša z blagoslovom za žive in rajne ude bratovščine. Vabimo vse častilce sv. Rešnjega Telesa, da se v obilnem številu udeleže evharistične pobožnosti.

Nepoznan dobrotnik je poslal 1000 Din in je naročil, naj se znesek tako-le razdeli: po 100 Din cerkvi sv. Jožefa, Rakovniku, cerkvi v Šiški, Domu duhovnih vaj, Marijanišču, zavodom v St. Vidu, in 400 Din za razne sv. maše. Dobrotniku naj povrne Gospod stotero! — Ordinariat.

Ujema se. »Odkod pa prihaja letos toliko miši?« — Šolar: »Iz lukenj.«

Neteč en otrok. Teta dobi na kolodvoru šop cvetic, pa reče: »O, kako je lep! Ta pa tudi kaj stane!« — Mali: »Nič ne de; ata so rekli, da ne gledajo na par kovačev, da le odpotuješ.«

Tujec vpraša zunaj stoječega debelušnega gostilničarja: »Prosim, vi dobri in pošteni mož, kako se pa imenuje tisto mično mestece gori na griči?« — Gostilničar: »Jaz nisem noben dobri in pošteni mož — jaz sem župan tukaj.«

Na obeh plateh. Pijan Madžar gre po ozki brvi, ki ima samo en držaj. Madžar: »Bedasti švaba, ki misli, da je madžarember samo na eni strani pijan.«

Znal si je pomagati. Gospodar je imel goste, same dobre znance. A ura so pomika na polnoč. Nihče se ne pripravlja na odhod. Pa reče gostitelj: »Zdaj pa, gospoda moja, prosim, da na moje zdravje izpraznite sobo.«

Naravno: Sodnik Madžaru: »Sam ali oženjen?« — Madžar: »Poročen z ženo.« — Sodnik: »To je naravno.« — Madžar: Tako naravno to ni. Imam sestro, ki je poročena z možem!«

Točni. Podjetnik delavcem: »Zdaj vas gledam že deset minut, da kar stojite. Kaj pa čakate?« — Delavec: »Čakamo, da bo bila ura dvanajst, potem pa nehamo.«

Tiskarna „Kolektor“

Pogačnik Albin. Stražišče pri Kranju (v lastni hiši) izvršuje

vsakovrstne tiskovine - hitro-solidno-poceni

Reumatizem

trganje v kosteh, protin, išias zdravi najuspešnejše **Reusanal pasta.** Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvaja Lekarna Arko, Zagreb, Ilica 12.

Dr. Igo Gruden

naznanja, da je otvoril s 1. I. 1929 svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Tavčarjeva 12. — Telef. 8228

Admiral Campbell:

Kako sem potapljal nemške podmornice

Sredi leta 1916, ko je bila svetovna vojna na višku s svojim divjanjem, posebno z nemškimi podmornicami, je nemško admiraliteto zadel hud udarec. Kakor znano, so nemške podmornice strahovale pomorsko plovbo, potapljale potniške parnike in v enem samem mesecu s potopile 545.000 ton angleškega prevoznega blaga. Nemčija je bila na tem, da postane absolutna gospodarica morja. Vsa ententna mornarica je bila takorekoč brez moči, kajti, kaj je največji in najmodernejši dreadnought proti nevidnemu torpedu, ki ga je izrelila nevidna podmornica?

Kar naenkrat se pa nemške podmornice, ki so iskale plena vsepovsod, niso več vračale v svoja pristanišča. Zmanjkalo jih je, izginile so, ne da bi kdo kaj vedel o njih. In baš to je Nemcem najbolj belilo glave, ker niso vedeli za protiukrepe. In tako tajno so znali Angleži prikrivati svoje načrte, da celi dve leti, t. j, do konca vojne, ni nihče vedel, kakšno veliko nalogo so vršili angleški maskirani parniki.

Admiral Cordon Campbell je deset let molčal, pred kratkim pa je šel v pokoj in sedaj se mu je zdelo primerno, da objavi svoje spomine iz one dobe, ko je bil poveljnik teh misterijoznih napadalnih parnikov, največje skrivnosti svetovne vojne. Admiral pripoveduje v velikem angleškem listu sledeče:

»V septembru 1915 sem bil takorekoč brezposelu, ker ob južni irski obali, kjer sem poveljeval malemu rušilcu, ni bilo kaj opraviti. Prosil sem za premestitev kam doli v Dardanele, ali Indijo, kjer je vsaj tu pa tam kaka praska, a bil nisem uslišan, admiraliteta je imela zame pripravljeno višje poslanstvo. Pozvan na poveljstvo, nisem tam zvedel drugega, kot da naj se javim v Devonportu, kjer bom našel premogovni parnik z imenom »Loderer«. Ostrmel sem, ko sem ugledal to neznatno ladjo, kateri naj bom jaz odslej poveljnik. Imela je umazano zunanje lice in tudi znotraj ne dosti boljša, vendar sem se ji kaj hitro privadil. Imela je 3200 ton in bila 325 čevljev dolga. Dasi videti neznatna, je vendar vsebovala nič manj kot 5000 ton premoga. Bila je to v pravem pomenu besede stara ladja, ki je vozila največ osem vozlov na uro. Prostora je bilo v nji samo za 6 oficirjev in 26 mož, treba pa je bilo pripraviti sedaj ležišč in drugega za 11 oficirjev in 56 mož. V vojni je bilo vse mogoče in mogoče je bilo tudi razširiti pomorski parnik.

V kratkem času sem ta trgovski parnik preuredil v pravo bojno ladjo. To pa sem napravil tako, da je na zunaj izgledala kot trgovska ladja, v notranjščini pa je imela vse priprave za boj na odprtem morju. Ker trgovske ladje v onem času po večini še niso imele brezžičnega brzojava, sem moral tudi anteno zelo dobro maskirati, sicer bi bila sumnja takoj tu. To pa ni bila lahka stvar. Tudi na to je bilo treba misliti, da postanem lahko sumljiv, ako me v istih vodah večkrat vidijo, zato sem bil pripravljen na to, da sem po potrebi menjal zunanje lice parnika, ga dal prebarvati, okrasiti z raznimi znaki itd., tako da smo bili skoraj vsak drugi dan last kake druge plovitbene družbe. Izmed trikov je bil najenostavnejši še ta, da smo varali z raznimi zastavami, kar pa je že itak stara zvijača in so se je posluževali skoro v vseh pomorskih vojnah.

Naši jambori so bili teleskopi, s katerimi se je dalo jako dobro opazovati, topovi so bili izvrstno maskirani in skriti, tako da nas ni prav nič izdajalo, da bi bili kaj drugega kot navaden trgovski parnik. Nekoč smo pristali v domačem pristanišču, kjer nam je bilo namignjeno, da naša tajna ladja ni nobena tajnost več, pač pa da se ve za nje obstoj. Dasi je bilo to zelo neverjetno, vendar se je bilo bati, da se take vesti ne bi razširile ter da bi o njih končno ne zvedel tudi sovražnik. Zato je bilo sklenjeno, da je naš parnik »Loderer« zadel ob mino ter se potopil. Tako točno smo se tega držali, da smo celo pisma svojcev, ki so nas v pristanu čakala, zavrnili kot pisma pogrešancev. Neizmerno težko je bilo to, vendar pa potrebno. V mraku smo odpluli in prav v zadnjem hipu — kar pa je bilo dogovorjeno — je pritekel mornariški častnik ter mi izročil zapečateno pismo, katero sem smel odpreti šele zunaj na odprtem morju. V pismu je stalo, da se naš »Loderer« imenuje odslej »Farnborough«. 22. marca 1916 smo opazili prvi nemški podmorski čoln. Vozili smo mirno dalje, kot da bi ničesar ne videli, vendar pa vsak čas pričakovali, kdaj bo pod nami eksplodiral torpedo ter nas vrgel v zrak. Ob sedmih je podmornica ustrelila v zrak, tako da je granata letela visoko nad našimi glavami. To je bilo znamenje za stoj. Spustil je še par granat proti nam, a brez škode. Moja posadka pa je bila dobro izvežbana — časa za vaje smo imeli dosti — in brez povelja pričela spuščati v morje rešilne čolne. Sploh se je moštvo obnašalo kot ob času največje panike, kričalo, pehalo, skakalo v čolne in druge take stvari, ki se dogajajo, kadar se ladja potaplja. Posadki podmornice je vse to očividno zelo ugajalo, kajti približevala se nam je vedno bolj, gotovo v namenu, da se bo od blizu radovala našega pogina. Toda podmornica je šla brezskrbno v nastavljeno past in — v pogin. Ko je bila namreč še kakih 700 jardov oddaljena, sem dal znamenje s piščalko. Bela zastava je zavihrala v zraku (angleška bojna zastava), v par trenotkih je izginilo vse, kar je spominjalo na trgovsko ladjo in že so pričeli grmeti možnarji in topovi. Dobro so merili moji topničarji, kajti že po par strelih je podmornica izginila, ne da bi imela čas svoja opazovališča zapreti, kar je bilo znamenje, da je zadeta. Kmalu se je zopet pokazala na površju, se postavila navpično ter izginila v globinah za vedno... Vse naokolu je bila morska gladina pokrita z oljem in nafto.

Dognal sem, da je bil to nemški U čoln štev. 68, ki je bil na prvem svojem potu in bi bil gotovo mnogo zla povzročil alirani mornarici, da ga ni moja »trgovska« »bojna« ladja prestregla ter mu zaustavila pot za vedno.

V vojnem pristanu Plymouth je moja ladja končno dobila znak Q 5. Admiraliteta je namreč uvidela, da boljšega sredstva za enkrat nima, kot braniti se proti podmornicam na način, kot je to storila moja »Loderer« oziroma »Farnborough«.

Nekega zgodnjega jutra, ko je bilo morje popolnoma mirno, smo opazili torpedo, ki se nam je približeval. Hitro sem naravnal parnik tako, da je torpedo zadel na mesto, kjer mu ni mogel nič škodovati. Lahko bi se bil torpedu umaknil, toda, potem bi nam podmornik poslal drugega, jaz pa sem ga hotel privabiti v zasedo, kot je bila to naša naloga. Z našimi topovi pa ga tudi nismo mogli obstreljevati na tako razdaljo. Moštvo je markiralo isti trik, kot sem že omenil pri U čolnu 68, in res, podmornik se nam je brezskrbno približeval. Seveda je bilo videti samo periskop, ki je gledal iz vode, a to nam je bilo zadosti. Ko je bil podmornik še kakih 50 jardov oddaljen, se je spustil na površje, jaz pa sem dal znak in izvršilo se je tako, kot sem že opisal. Po preteku 10 minut ni bilo na onem mestu drugega kot umazano olje, le na razbitem delu podmornice se je oklepalo kakih osem ljudi. Poslal sem tja čoln in res so pripeljali na krov enega oficirja in sedem mož, ki so bili popolnoma upehani in smo jih okrepčali. Eden izmed mojih mornarjev je šaljivo pripomnil, da so rešili od vsake vrste po enega kot vzorec. To je bil konec podmorskega čolna U 83.

Moj Q 5 je pa vendar le dobil vdolbino, povzročeno po torpedu, ki je bila dosti velika, da smo se pričeli počasi potapljati. Ura je bila že enajst, a še od nobene strani rešitve, zato sem ukazal, da so uničili vse zaupne spise in listine, ki so se nahajale na krovu. Nato pa sem poslal brezžično poročilo admiraliteti tele vsebine: »Q 5 polagoma tone, posadka kliče zadnji Z Bogom«.

Okoli poldne se nam je bližal rušilec »Narwhal«, kmalu za njim pa se je prikazal še »Buttercup«. Poskušali smo, kako bi se dal naš slavni Q 5 rešiti, a bilo je vse zaman, pristanišče pa predaleč. Vendar pa se je še vedno držal nad vodo in ob petih drugo jutro je nastala eksplozija, tako da smo v prvem hipu mislili, da smo zopet torpedirani. Kljub težki poškodbi pa smo Q 5 le pripeljali v pristan, kjer so ga potem popravili, tako da je kot trgovska ladja plul še notri do lanskega leta.

Prišedši v Devonport sem prejel najvišje odlikovanje, to je V. C. alj Viktorija križ. Celokupno moštvo je bilo tudi odlikovano z najvišjimi redi.

Koncem marca sem imel pripravljen parnik, ki je bil slično opremljen kot »Farnborough«, ime mu je bilo »Vittoria« ter je odplul na lov za nemškimi podmorniki. Imel sem zopet srečo ter marsikateremu nemškemu poveljniku podmornikov prekrižal račune. Vsi ti boji pa so se vršili približno tako kot vsak prejšnji, zato jih ne bom podrobneje opisoval. Omenim naj le, kako sem uničil pri četverozvezi tolikanj slavljeno podmornico štev. 29.

Dan sedmega junija je bil deževen in pust. Pluli smo v smeri proti vzhodu in ob osmih je bil proti nam izstreljen torpedo, kateremu se ni bilo mogoče izogniti. Udaril je v parnik uprav v strojnico ter napravil velikarsko odprtino. Razume se, da je bil ves prostor v trenotku zalit z vodo ter so se stroji takoj ustavili. Podmornik se nam je približal na 50 jardov, a videti je bilo samo periskop. Ob 8.33 se je dvignil na površje in v odprtini se je pojavila človeška postava, očividno kapitan sam, ki je v roki držal megafon, potom katerega je v notranjost čolna dajal povelja. Ko je še drug mornar stopil poleg njega in sem opazil, da nosi v roki takozvano maksimpuško, sem dal znamenje za streljanje. Prvi in vsi nadaljni streli so zadeli, kako tudi ne bi, saj je bil cilj tik pred nami. Moštvo podmornice je prilezlo na krov ter dvignilo roke. Kakor hitro pa sem dal ukaz, da ustavijo moji topničarji streljanje, je moštvo podmornice zopet izginilo ter hotelo pobegniti. Nato sem oddal še par strelov in slavna podmornica se je potopila za vedno v globočino morja. Kakor znano, je ta podmornica v resnici povzročila največ gorja ter vznemirjala vso ententno mornarico.

V teku štirih minut smo oddali 34 strelov. Ko je podmornica izginila v valovih, sem odposlal rešilne čolne na pomoč mornarjem, ki so se še držali nad vodo.

Dasi nismo bili toliko ogroženi kot v slučaju torpediranja Q 5, zadet je bil le strojni oddelek, vendar sem oddal brezžične signale za pomoč, kajti bili smo brez vsake lastne sile, brez rasvetljave in brez vsakega kuriva.

Moji mornarji so privedli ujetnike na krov in med prvimi je bil neki mlad mornariški oficir. Pri zaslišanju se je onesvestil, bil je namreč polu olja in nafte. Ko se je zavedel, sem ga pričel izpraševati po imenu čolna, številki in drugo kar me je v tem slučaju zanimalo ter bi bil rad zvedel. Oficir se je strumno postavil pred me ter dejal: »Gospod, jaz sem mornariški oficir in ne bom na stavljena vprašanja odgovarjal.« Mož mi je imponiral, bil je v resnici pogumen mornar.

8. junija smo bili zopet doma, to se pravi v Queenstownu. Zopet so sledila visoka odlikovanja, nato pa sem dobil zopet drug parnik ter ga opremil kot prva dva. »Dunraven« je imel 3000 ton, katerega sem opremil po prejšnjih izkušnjah. Takrat je Anglija prevažala železniške vagone v Afriko in drugam. Postavil sem na krov moje »bojne« ladje vagon iz lepenke in lesa ter ga tako prikrojil, da ga je bilo lahko odstraniti, naša »križarka« je torej izgledala kot trgovska ladja. Moštvo mi je ostalo skoraj isto kot prej, tako smo bili drug drugemu znani že iz prejšnjih bravur.

Tri dni smo že križaril, ko sem prejel brezžično obvestilo, da se nekje v bližini nahaja podmornik, ki pa navadno le s topovi strelja ter ne izpušča torpedov. Vsmeril sem parnik proti severu ter seveda moral železniški vagon skriti, kajti nihče bi ne verjel, da vozimo tak tovor domu, mesto od doma. 8. avgusta smo opazili podmornico ter se kot navadno za to nič zmenili. Dvajset minut nato je čoln izginil pod vodo in vedeli smo, da se nam približuje. Mislil sem, da vsak hip dobimo torpedo v rebra, a mesto tega, je pričel na nas streljati. Pričeli smo odgovarjati seveda tako, da so naši izstrelki padali prekratko ter tako podmornico privabili vedno bližje, da bi dobili ugodnejši cilj. Tedaj pa nenadoma ladjo pretrese grozna eksplozija, ravno nad krovom se je razletela velika granata, mornarje je vrglo v zrak, a moj vagon iz platna se je izkazal kot rešilen, kajti moštvo je padlo nazaj na to platno ter bilo le poškodovano. Neprestano nas je obstreljeval, a le slabo zadeval. Ko sem uvidel, da je prilika ugodna in cilj siguren, sem dal povelje za streljanje in po preteku pol ure ni bilo od podomrnice druge sledi kot oljnata površina morja.

Kmalu se je pojavil rešitelj v obliki rušilcev »Atack« in »Ahristopher«. Bila pa je tudi skrajna sila, kajti moje moštvo je bilo vsled napora popolnoma izčrpano in izmučeno do smrti. Dva mornarja pa sta mi od prestanih dogodkov zblaznela. Junaštva mojih mornarjev ni mogoče popisati, vsak posameznik je bil več kot na svojem mestu, vsak je zaslužil najvišje odlikovanje in priznanje domovine.

Poslovne knjige amerik. journale, registratorje, ter vse vrste **koledarjev** priporoča **M. Tičar**
Ljubljana, Selenburgova ul. 1, in Sv. Petra c. 26.

DISAVE SLON

Vsem cenj. odjemalcem želi
srečno novo leto
ter se najvljudneje priporoča
Kristina Trbovc,
trgovka in gostilničarka, Trbovlje.

Veselo in srečno novo leto 1929
želi
Fran in Helena Rode
mesar
Dev. Mar. Polje in Šolski drevored

Oblastveno potrjena šoferska šola
za poklicne šoferje, samovozače in dame prične zopet s podukom dne 3. januarja.
Na razpolago zaprt in odprt avtomobil.
1. Tečaj za začetnike. — 2. Tečaj za motocikliste. Po 1. jan. mora napraviti vsak motocikist šoferski izpit — 3. Izpopolnilni tečaj za one, kateri znajo že voziti. — Prijave na svoječasnega komisarja za šoferske izpite I. Gaberščik, Bleiweisova c. 52 — Poštni predal 255.

»ADLER«
NEMŠKI KVALITETNI AUTOMOBILI
NAJNOVEJŠE KONSTRUKCIJE

OSEBNI:	TOVORNI:
4 cilinderski	1—1½ tonski
6 cilinderski	1½—2 tonski
8 cilinderski	2½—3 tonski

GLAVNO ZASTOPSTVO:
ING. C. R. LUCKMANN
LJUBLJANA, AHACIJEVA CESTA 10

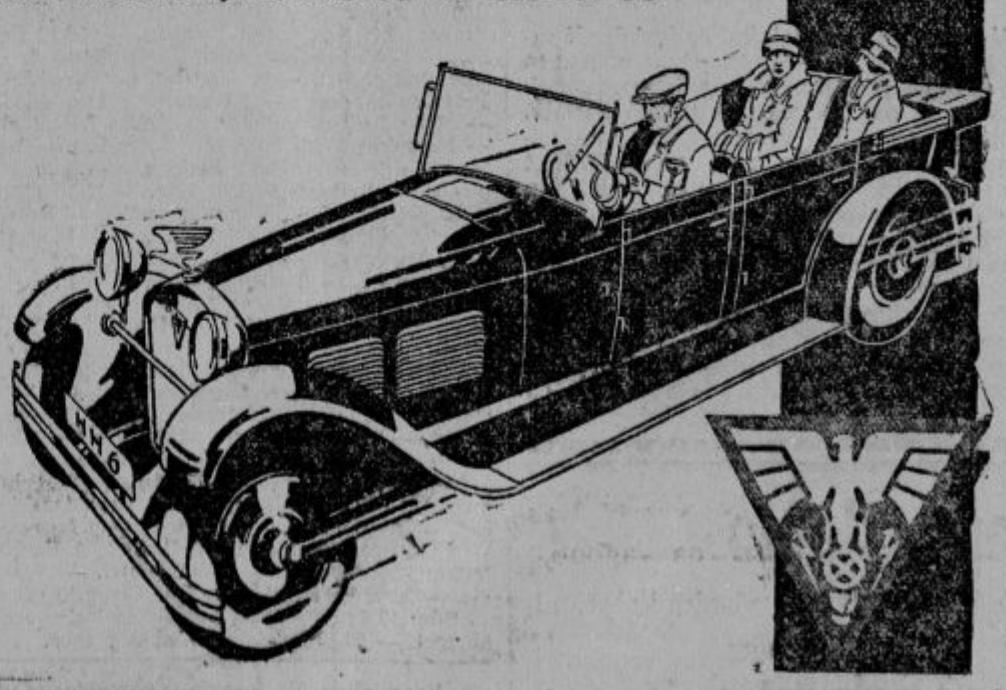

IVAN VIZINTIN
STAVBENO PODJETJE
LJUBLJANA Močnikova ul. 13

SLOVENIA-TRANSPORT
družba z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 36
Telefon 2718
želi srečno in uspešno novo leto!

Srečno in veselo novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem ter se priporoča
Edv. Mesesnel, Vič
valjčni in umetni mlin

Za duha in srce

Dr. Franz Grivec: Die hl. Slavenapostol Cyrillus und Methodius

Mathias Grünenwald Verlag, Mainz, 1928. Cena nevez. izvodu M. 5, vez. M. 6.

Na pobudo katoliških krogov iz Berlina je znano mladinsko založništvo izdalo v odlični knjižni opremi nemški prevod dr. Grivčeve knjige o svetih bratih Cirilu in Metodu. Če je že vsak uspeh naših znanstvenikov in umetnikov v inozemstvu v prid mednarodnemu in kulturnemu stališču našega naroda in bi se moralo tudi to delo upoštevati in podpirati, ima vendar prevod knjige o slovanskih blagovestnikih na nemški jezik za nas še prav poseben pomen. S tem ni prejel ugledni slovenski učenjak in z njim naša znanost novega priznanja za podrobno proučevanje življenja in dela naših apostolov, marveč tudi slovenska versko-kulturna ideja je dobila mednarodno priznanje in trdno oporo v katoliškem svetu. Pred Nemci in pred drugimi neslovanskimi narodi se uveljavljajo tako velike slovenske kulturne tradicije škofa Slomška i. dr.

V tem slovenskem delu, ki vsebuje vse novejše znanstvene izsledke o naših apostolih, ne bo gledal neslovanski svet le svetniške osebnosti obeh bratov v polnejši in čistejši luči, kakor doslej ,marveč bo lažje oz. globlje umeval tudi njeno izredno poslanstvo. Pod vplivom novejšega obnovitvenega gibanja so postale v tem oziru v mnogih krogih razmere izredno ugodne, o čemer posebno lepo priča uglečna založba M. Grünewalda s svojimi izdanji tozadevnih del (Solovjevi). Zelo značilen je govor monakovskega kardinala Faulhaberja ob otvoritvi solnograškega instituta, ki je na istih tleh, kjer je pred tisoč let cirilmetodijsko delo zadelo na močan odpor nekaterih škofov, poudaril izredno važnost dela v zmislu naših apostolov. Vse to probujeno zanimanje na Vzhod, pri katerem je tudi naša znanost uspešno sodelovala, je dobilo z izdanjem knjige novo važno in plodovito osnovo, in po njej bo to gibanje v pravcu zbližanja razdvojenih narodov, verske strpnosti in zedinjenja vseh v eni Cerkvi zajelo tudi sloje nemških in mnogih drugih neslovanskih katoličanov.

V tem smislu moramo pozdraviti to izdanje in moramo res želeti, da bi odlična založba s to knjigo vzbudila čim več cirilmetodijskega duha v inozemstvu. Naj bi pa našla tudi čim več opore za svoje velikodušno delovanje tudi med nami!

Nemška izdaja ni le prevod slovenskega izvirnika, temveč vsebuje več važnejših sprememb in dodatkov. Na str. 68 se navaja kot verjetno, da sta sv. brata v Rimu stanovala v samostanu svete Praksede pri cerkvi Marije Snežnice. S tem bi dobilo seve to važno Marijino svetišče še večji pomen za nas. Na str. 82 govori avtor o usodi relikvij sv. Cirila, ki morajo biti še nekje shranjene. Treba bi bilo le večjih arheoloških izkopovanj v rimski cerkvi sv. Klementa. **Naj bi slovanske države, kjer je veliki apostol deloval, predvsem naša, češka in bolgarska država ta dela gmotno podprla!** Na str. 150 je govor o obnovi češčenja sv. Cirila in Metoda med Slovenci pod vplivom rimske cerkve sv. Hieronima, ki jo je papež Pij V. sezidal l. 1588. in je v njej en oltar in eno kapelo posvetil našima apostoloma. Dr. M. D.

France Vodnik:

Mickievič v luči novejše poljske kritike

V oktobru t. l. so pričeli v založbi »Biblioteka arcidel literature« v Varšavi (Boduena 1) izhajati zbrani spisi Adama Mickiewiča, genijalnega poljskega pesnika-romantika. Uredništvo teh zbranih spisov je prevzel prof. Manfred Kridl, dočim je uvod napisal Boy-Želenski. Kar se uvoda samega tiče, je treba reči, da ne začovolji iz dveh ozirov. Prvič Boy-Želenski, kritik estetičnega instinkta in temperamenta, govori preveč o samem sebi, poleg tega govori preveč nedisciplinirano, kar vse dela vtis, kipeče neurejenosti. V kolikor pa prehaja vsebina njegovega uvoda v oris Mickiewiča, v oris njegove genijalne osebnosti, osebnosti, ki po svoji človeški kakor umetniški veličini premaga vsakega človeka, je zopet treba reči, da je spričo kritikovih izjav proti dosedanjim vidikom in zlasti še spričo njegovih neizprosnih zahtev po novi orientaciji, po novih odnosih do pesnika — vse premalo konkretna, vse premalo primer in potrdilo tega, kar zahteva Boy-Želenski od drugih. Radi tega se zdi, da je ves uvod zamišljen kot temperamentna osebna, polemična gesta, s katero avtor razlaga novo, lastno stališče. Očitno je namreč, da bi naloga kritika, pisočega uvod v zbrana dela največjega pesnika svojega naroda, bila predvsem v poizkusu odstraniti vrzel, na katero skoro izzivajoče opozarja, in to s konkretnim primerom nove, samonikle analize. Tako pa se pisatelj tega resnično nenavadnega uvoda, osebnega tembolj, čimbolj kriči po objektivnih merilih »same čiste resnice«, prav za prav izogne svoji nalogi, prepuščajoč drugim — najtežje delo. Gotovo je, da ga v tem ne more opravičiti nič, tudi ne lastna samozavestna izjava, češ, da ni »niti specijalist, niti polonist, niti profesor, niti mistik, sploh nič«.

Vendarle je treba reči, da ni brez pomena, morda celo velikega pomena ta uvod, ki ga je napisal na čelo zbranih Mickiewičevih del Boy-Želenski. Če Boy ne prepriča, tedaj se more ta dvom nanašati le nanj, osebno nanj, medtem ko se zdi, da njegov tu in tam hladen in celo ciničen upor proti dosedanjim avtoritetam ni samo spoznanje osebnega duha. Prav dejstvo, da prepričuje, ko podira in neusmiljeno zahteva novo osvetlitev duhovnega lika zadonetne prikazni genija, mu daje ceno in pomen. Reči je tedaj treba, da novo politično spoznanje novega rodu spremlja izdajo zbranih spisov Amada Mickiewiča, kateremu bo moral prej ali slej slediti tudi novi kritični čin. Zdi pa se, da se mu je Boy-Želenski, ki je prvi izpregovoril — odpovedal.

Predvsem je treba podčrtati par stvari, ki so preznačilne in bistvene za smer njegovih izvajanj. Najprej se obrača Boy-Želenski proti šolski kritiki. Prokletstvo didaktizma, ki leži nad nami, tlači naše življenje.« Prva zahteva, ki jo postavlja Boy-Želenski, je tedaj zahteva po živem neposrednem odnosu do umetnika. Še veliko važnejši in pomembnejši pa je njegov atak na poljsko zgodovinsko pojmovanje vobče, ne samo literarno, na pojmovanje, ki ga Boy imenuje posledico pogojev zgodovinskega razvoja in usode Poljske. To pojmovanje je v bistvu izraz romantične Poljske, ki se je borila proti konkretnim oblikam zgodovine s tem, da jim je zoperstavila idealno predstavo. Temu silnemu, skoroda mističnemu vplivu je podlegla tudi tam, kjer bi ne smela, namreč v svojem odnosu do zgodovine. »Nastala je hagiografija Poljske. Kosčjuško, knez Józef, Mickiewič, vsi ti niso bil več ljudje, ampak svetniki poljski.« V tem svojem spoznanju in zahtevi revizije pomeni Boy-Želenski gotovo ne samo potrdilo tega, da ima vsaka doba svoje lastno, edinstveno vrednotenje, tudi zgodovinsko, ampak je obenem tudi izraz nove, iz epohe tradicionalizma v epoho sodobnega ustvarjajočega aktivizma stopajoče Poljske.

Kot posledico omenjenega odnosa vidi Boy-Želenski, kar se tiče Mickiewiča samega, predvsem dve napačni postavki. Prvič je poudarek dosedanjih ocen ležal na periferiji problematike, kar je vedno tragična krivda vsake preveč zunanje biografike, ki nikdar ne doume tajnih vzrokov urodnih peripetij umetnikove duhovne poti. Zato Boy-Želenski neusmiljeno, tako neusmiljeno, da ta nezadržana volja mestoma prehaja v cinizem, razdira temelje in podstave dosedanje kritike, ki je Mickiewiča odela s svetniško aureolo, in trga koprenaste predstave kritike, ki je pesnika predstavila kot lik neokaljene harmonije in vsestranske popolnosti. Morda je prešel njegov sunkoviti zaon preveč v nasprotno skrajnost, vendarle nas Bog bolj in bolj prepričuje, govoreč o zaglasju in demoničnostrašnih polarnostih poetovega duhovnega sveta. »Vse so nam — govorim o svojem pokolenju — prikazali na Mickiewiču kot harmonijo in jasnost, medtem ko se zdi, da je vse v njem borba, razglasje, paradoks.« Svoj uvod v zbrana dela Mickiewiča zaključuje Boy-Želenski tako-le:

»So tedaj znamenja na nebu in na zemlji, ki pričajo, da je treba obnoviti naše odnose do našega največjega pesnika, do največjega izmed čudes poljskega življenja.

Treba je odrešiti od laži življenje Mickiewiča, preiskati na novo njegove skrite kamrice in to nikakor ne pod geslom »krepitve src« in lažnivega posvečevanja naroda, ampak pod geslom same čiste resnice.

Treba je na novo opisati to ganljivo in patetično življenje, v katerem je pesnik, skozi kaos bolestnih čuvstev, nadlog in padcev, skozi blodnje in kesanje, ki je bilo često le nova blodnja — hodil pot k svetosti.«

Kdo opiše na novo to življenje? Zdi se, da se v tem trenutku godi Poljakom z Mickiewičem enako kakor nam — s Prešernom. Stoji pred vrati tega časa kakor uganka davnih dni. Mi sicer slutimo veličast, nismo pa še močni dovolj, da bi razumeli njeno večno skrivnost.

150letnica rojstva poljskega filozofa Hoene-Wronskega

(1778—1928)

Letos je minilo 150 let, kar se je rodil znameniti poljski filozof in matematik **Jožef Hoene-Wronski**, sodobnik Adama Mickiewicza (izgovori Mickjeviča), Andreja Towianskega in na področju filozofije in vede romantične epohe, Avgusta Cieszkowskega (izg. Češkovskega), Joahima Lelewela, Bronislava Trentowskega in drugih predstaviteljev te gigantske, vizionarne epohe poljske zgodovine. Ta doba pomeni najvišji vzlet idealizma, spiritualizma in vere, njena osrednja ideja pa je bila **ideja mesijanizma.**

Ideolog mesijanizma je bil tudi **Hoene-Wronski.** Bil je pravzaprav češkega pokolenja, kakor kaže njegovo prvo ime, a kljub temu, da je pisal v francoskem jeziku sv[illegible] in področja višje matematike in filozofije, [illegible]endar najpopolnejši izraz poljskega duha, kar se tiče osnov in načina njegovega mišljenja in orientacije. Združeval je v sebi znanje in vednost iz najrazličnejših področij vede in življenja. Kljub temu je bil za življenje malo znan, celo v Franciji, kjer je snoval in pisal svoja večna dela. Po smrti (1853) je bil deležen velike slave, mnogo se je pisalo o njem in to skoro v vseh evropskih jezikih, izdajala so se njegova dela; na Poljskem so ustanovili »Mesijanistični Institut«, ki se je po njem nazival. Izmed njegovih del je treba omeniti predvsem »Prodrome du messianisme« (Oznanjenje mesijanizma, l. 1880), a najvažnejši avtorji, ki so pisali o njem, so: K. Libelt, A. M. Baraniecki, Charles Henry, S. Dickstein in iz najnovejšega časa J. Njejski.

Jožef Hoene-Wronski je bil rojen leta 1778 v Poznanju. L. 1794. s eje udeležil kot art. poročnik vstaje Kosciuszka (izg. Koščjuška). Bil je ujet in je potem nekaj časa služil v ruski armadi. Kot podpolkovnik je vstopil med poljske legijoniste v Italiji. Nato je živel od leta 1800. v Parizu, kjer je v veliki bedi murl leta 1853. Pokopan je v Neuilley blizu Pariza.

150-letnico njegovega rojstva obhajajo Poljaki s spominskimi proslavami, izdali pa bodo tudi poseben zbornik, ki bo posvečen njegovemu spominu, življenju in delu. Fr. V.

Glasba

Stanko Premrl, Missa S. Josephi, za mešan zbor, orglje, ali orkester. Lastna zaloga.

Že unanja oblika te skladbe je tako prikupljiva, da je človek že zanaprej zavzet zanjo; kaj šele, če se vtopi vanjo. Lep ovoj s sliko sv. Jožefa, tisek prvovrsten cinkorez, papir gladek, trpežen itd. Skladba sama ni morda kak poskus, ali šolarsko delo; ne, skladba je delo mojstra, ki ve, kaj hoče; delo lepo disponirano, skrbno izpeljano. — Skladba je jako pevna, ne inštrumentalna, pač pa je spremljevanje inštrumentalno. Mojster ve, kaj je mešanemu zboru prikladno, kaj zveni, kaj se lepo glasi, kaj zmore dobro izvežban zbor, kako daleč gredo njegove telesne sile.

Pa prelistajmo zvezek, ki broji 26 strani. — Kyrie je tridelen; lipo, mirno, nekako domače se prične, kmalu pa se dvigne v dvakratnem stopnjevanju kvišku. Christe je iskren, zaupljiv klic. Kyrie je delna obnovitev prvega Kyrie.

V vznešenih tercsekst-akordih se dvigne Gloria v proslavo trojedinega Boga; pri qui tollis se spev pomiri in nastopi jako nežen in prosečduet v sopranu in altu, pozneje moški tercet, ki se prehitro umakne zboru, kateri nadaljuje spev, ga konča z odločnim, tematičnim stavkom in izzveni v veličastnih akordih.

Dva orgeljska takta vpelieta Credo, katerega povzame mešan zbor v objektivnem spevu. Credo je namreč priprosta veroizpoved, ki našteva dogmo za dogmo. Šele »et incarnatus« daje skladatelju priliko za čutni pojav. Skladatelj je dal to nalogo basu; orglje stopijo v ozadje in v pianisimo-akordih strme nad včlovečenjem božjega Sinu po Mariji. Nato se zbor v »Et ressurrexit« zaleti gori v f-dur in izpelje ta stavek v sijajnem poletu do konca. »Et in Spiritum sanctum« se ponovi začetni stavek od Credo, konča se mogočno in odločno, in tako odločna bodi tudi naša vera.

Sanctus. Motiv kakor v Kyrie, samo bolj miren. Pleni sunt coeli skladatelju priljubljene terce, zakrite v lepe, plemenite harmonije, ki se razpletejo v polne nasičene 5—6 glasne postope. — Benedictus umetno obdeluje nov tema in konča istotako sijajno.

Agnus Dei je najlepši del maše; miren, zaokrožen, naraven. Duet in zbor se lepo menjata, spev se mirno konča.

Nesimpatična je n. pr. petkratna menjava takta na poldrugi strani pri »Tu solus Altissimus«; sto in sto skladateljev je doseglo lepe uspehe brez te novodobne manije. Trdi so tudi orehi pri »genitum non factum« in »remissionem peccatorum«.

Maša S. Josephi je na kulturnem polju našega naroda veliko dejstvo, mimo katerega ne bomo mogli brezbrižno iti. Skrbimo tedaj, da bo ta umotvor zadonel na vseh naših boljših korih.

P. Hugolin Sattner.

*

»Nova Muzika«. Danes izide 6. zvezek »Nove Muzike«. Biti bi moral v rokah naročnikov že pred prazniki, ker je to božični zvezek. Kljub priganjanju in nujnim prošnjam uredništva pa belgrajska tiskarna »Zlatibor« ni pravočasno izvršila tiska. Naj p. n. abonenti neljubo zamudo blagohotno oproste.

V svojem zadnjem letošnjem zvezku »Nove Muzike« je urednik zbral skoro ves naš slovenski skladateljski naraščaj, da se prezentira naši publiki, da ji pokaže kaj hoče in da že sedaj zagleda vsaj osnutek naše produktivne glasbene bodočnosti. V »Novi Muziki« sedaj prvič srečamo n. pr. Marijana Kozino, Bredo Ščekovo, Lometra Žebreta, Jerka Geržinčiča, Matijo Tomca, Ludovika Zepiča, Železnika, Jobsta, Klemenčiča itd. V literarni prilogi je Balatkova lepa študija o Leošu Janačku s sliko umrlega velikega komponista ter Mahkotov opis turneje pevskega zbora Glasbene Matice na Poljsko. Številka je zelo bogata in raznovrstna.

»Nova Muzika« se nahaja v kritičnem finančnem položaju, ki je nastal predvsem zaradi netočnosti pri plačevanju naročnine. Navzlic temu je Glasbena Matica sklenila, da bo izdajala »Novo Muziko« v istem obsegu in z istimi cilji še nadalje, zavedajoč se, da mora vršiti visoko kulturno nalogo življenja predvsem slovenske instrumentalne in instrumentalno vokalne muzike, dviganja muzikalne omike naroda, širokega podpiranja produktivnih umetnikov, zaščite skladateljskega naraščaja in s tem osiguranja smotrene slovenske glasbene bodočnosti.

Tako uredništvo »Nove Muzike« kot izdajateljica lista Glasbena Matica se nadejata, da bo slovensko glasboljubeče občinstvo podpiralo v najširši meri list ter z naročanjem in plačevanjem naročnine, omogočilo njegovo nadaljnje izhajanje.

Cena »Novi Muziki«, sestoječi iz literarne priloge in 16 strani notnega tiska je kot lani 100 dinarjev letno. Naroča se pri Glasbeni Matici v Ljubljani.

*

»Pevec«, št. 11-12. Ravnokar je »Pevec« v zadnjo letošnjo številko zaključil svoj VIII. letnik.

Zadnja številka prinaša uvodoma Fran Govekarjev članek: Viktor Parma kot človek in skladatelj. Avtor podaja v njem svoje spomine na rajnkega skladatelja, ki je bil njegov prijatelj, niso pa to zgolj spomini, nego lepo gradivo za Parmovo monografijo. Članek se bo še nadaljeval. Dr. A. Dolinar nadaljuje v članku: Ignacij Hladnik seznam Hladnikovih skladb in seznamu pridaja kritike o skladbah. Sledi Vestnik Pevske Zveze, ki beleži vseh prireditev 107 in devet okrožnih nastopov, na katerih je Zveza pokazala svojo živahnost in napredovanje. Zveza je imela tudi Bajukovo knjigo Mera v slovenski narodni pesmi. Povodom otvoritve Radio-postaje je Zveza priredila v Ljubljani lep koncert, bil je to neke vrste slovenski pevski festival! — Sledi oglasnik Novih skladb (Druzovič: Deset let slovenske glasbe v Mariboru, Premrl: Missa Sti Josephi, Bajuk: Mera v slovenski narodni pesmi). Iz koncertnega življenja, Razne vesti. Končno nadaljuje I. P. s poročilom o nastopu vseneške pevske zveze na Dunaju. — »Pevec« ima še vedno premalo naročnikov. Priporočamo ga toplo v naročbo. S tem ga bomo razširili in zboljšali! — Pevska priloga prinaša dr. Dolinarjev mešani zbor Svatba na tekst Slavomirova in Kramarjevo harmonizacijo narodne izpod Krima, Roža. Živahni Dolinarjev, ritmično zelo razgibani s kontrasti tempa poživljeni zbor bo gotovo vsem ustregel.

* * *

Najnovejši poljski film. Po »Panu Tadeszu«, filmski novosti minulega meseca, bo sedaj sredi decembra dokončan novi poljski film, prirejen po Stefana Žeromskega povesti »Čas pred pomladjo«. Povest sta priredila za film Andrej Strug in Anatol Stern, režijo filma pa je vodil Henryk Szara. Zdi se, da bo to najmočnejše delo dosedanje poljske filmske produkcije, mejnik poljskega filmskega ustvarjanja. Fr. V.

Pierre L'Ermite:

„Starala se je!"

Bila je lepo, zdravo in brhko sedemnajstletno dekle iz popolnoma poštene rodovine.

Njen oče, poslovodja v pisarni, je bil vesten uradnik, ki na svojih listinah ni imel niti ene slabe oznake. Šest let je bil navaden delavec, potem je prišel k tiskarjem in dolgih deset let opravljal težavno službo. Slednjič je bil dodeljen v pisarno.

Uslužbenci so ga imeli radi in vsak dan je dobival kaj drobiža. Ko ga je zvečer prešteval, je govoril: »To bo za doto moji Ivanki.«

Kajti oboževal je svojo zdravo in brhko hčerko, ki je imela toliko poštenih prednikov.

Tudi mati je ljubila svojo Ivanko, toda drugače.

Svojo ljubezen ji je izkazovala s tem, da ji je zmerom prijetno zakurila sobo.

Zjutraj ji je nalila polno skodelico dišeče čokolade s smetano.

Ko se je Ivanka zvečer vrnila iz modne delavnice, so jo že čakali gorki copati in iz rožnate skledice se je kadila juha

Zato pa nikoli ni bila prehlajena, nikoli je ni bolela glava ... »A, naša lepa hčerkica!« je govorila mamica vsa srečna in sklepala roke.

In ko sta bila oče in mati sama, sta včasih celo kaj posanjarila in že iskala resnega mladeniča preprostega stanu, v čigar roke bi izročila usodo svojega otroka.

Kajti Ivanka se bo možila.

Med tolikimi bledimi in upadlimi dekleti, ki so bile vse napudrane in ostrižene, je bila Ivanka kakor cvetoča breskev; bila je zdrava in sveža, kar je podedovala od svojih poštenih prednikov.

Nekega dne pa je ranila Ivanko zavist s svojimi železnimi zobmi kakor če umazana zver ugrizne v krasen sad, ki zori na solncu.

Tovarišice, s katerimi je delala Ivanka v isti delavnici, so začele obrekovati to lepo človeško rožo, ki njim ni bila prav nič podobna in se jele norčevati iz nje... Da se prav ne obnaša... da se ne oblači, kakor zahteva moda! Kak greh v modni delavnici! Moda hoče pločevinasto čelado na ostriženi glavi...

Oj, kako prosto se je razvijala Ivanka! Zdelo se je, kot da ne ve za vse ukaze veliko tovarne, v kateri je bila sama skromna delavka, kot bi se hotela rogati vsemu, kar so vsak dan slišale sprejemljive odjemalke v delavnici. Starala se je!...«

Ivanka se je starala? Ivanka, lepa in zdrava dekle, potomka popolnoma poštene rodbine!

»Starala se je!...« Kot bi jo usekal po rožnatih licih, Ivanki to ni dalo spati. Listala je po katalogih — in glej, vse ženske notri so bile rumenkaste barve, vse lesene.

Pogledala se je v zrcalo in se primerjala z njimi. Res, njen cvetoči obraz ni bil v nikakem soglasju z onimi bledimi lici.

Tedaj je opustošila cvetočo breskev in si iz nje napravila butaro. Naravno živo rožo je nadomestila s šminko. Svoje krasne svetle lase si je dala odrezati!...

Mogoče pa se je bila preveč razrastla?... Samo malo počakajte! »Pozdravlja te moda, ki vsakega stisne!«

Od tega dne se je v hišo ugnezdila nesreča.

Zjutraj ni bilo več čokolade... ni bilo mleka... ni bilo smetane. Le malo čaja.

— Ali, moj ubogi otrok! je vzdihovala mati in vila roke.

— Jaz nisem več nikak »ubogi otrok«!

Ivankin glas je postajal rezek in zadirčen:

— Tako sem debela, da se mi vse smeje!

— Ah, kje?

— Seveda! Saj so mi druge povedale!

— Nevoščljivke!

Opoldne je bila daleč izpred oči svoje matere in ni sploh ničesar zaužila. Ob štirih je pokusila malo čaja in nekaj piškotov. Zvečer se je izvijala, kar se je dalo, prihajala kasneje domov in se izgovarjala, da je že večerjala.

S tem je šlo strašno naglo, zlasti zadnje mesece. Z upanjem se je ogledovala v zrcalu. Oh, koliko lepih cvetov je že izgubila breskev! Hvaležne tovarišice z obritimi vratovi, ki so se vse šminkale in barvale, so ji vzklikale:

— Bravo, tako se spodobi!

Slednjič si je Ivanka nakopala še prehlad, katerega pa se je skoraj razveselila, ker ji je pomogel, da je nekoliko shujšala; zdelo se ji je namreč, da je predebela.

Stari poslovodja oče je brez vsake moči motril to propadanje:

—Ali nisi bolna?

— Kje neki!

— Kako pa, da več ne ješ?

— Nisem lačna. Danes ni človek tako lakoten!

— Saj skoraj nič nisi oblečena!

— Danes se več toliko ne oblačimo!

— Tudi v novembru ne?

— Mene nikdar ne zebe.

— Vse živali, katere je ustvaril dobri Bog, imajo vendar pozimi gorkejše odevalo.

— Ali... jaz nisem nikaka žival!

— Kašljaš?

— Kakopak!... še v grlu naj nosim mačji kožuh!

* * *

In zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Narava zlomi vsakega, ki nasprotuje njenim bistvenim zakonom.

Nekega jutra Ivanka ni mogla s postelje. Prišel je zdravnik in, ko je odhajal, je zmajeval z glavo.

— Kaj pa ji je? je vprašala radovedna vratarica.

— V potrebušnici se ji je nabrala voda.

— To se pravi?

— Črevesna jetika. In pljuča niso nič boljša.

— Kaj bo iz tega?

— Kaj, ni pomoči!

Vratarica je od začudenja dvigala roke in zdravnik se je obrnil k njej:

— Zgubljena je, kakor toliko drugih! Vročinska mrzlica grozno razsaja. Kdo bi preštel vse žrtve kratkih kril, vsa dekleta, ki nosijo nizke čevlje celo v blatu in v trdi zimi svilene nogavice, obleko imajo iz čebulnih olupkov in v taki obleki čakajo na mokri cesti tramvaj in lazijo po vseh koncih in krajih!...

— In starši, ki žive le zanjo?

— Oče? Mati? V preteklosti sta imela imela polno skrbi. Za bodočnost se jima nič ne obeta!... Oh, moda! Kako težko in krvavo odgovornost si nalagajo oni, ki jo spravljajo med narod!

Zdravnik odide, preden stopi na ulico, si pa še skrbno zapne kožuh.

* * *

Pred nekaj dnevi so Ivanko zagrebli.

Tovarišice so ji poslale venec... To je bilo pač najmanj... ko so jo že spravile v grob.

Oče in mati sta šla strta za pogrebom. Tako malo sta se nadejala te strahote.

Ker njuna Ivanka je bila lepa, zdrava in brhka dekle iz popolnoma poštene rodovine.

(Iz francoščine J. G.)

Velemestna reportaža

Ferdo Delak.

Takole za božič. Pod božično drevesce. Par drobcev iz Berlina, iz velemesta. Berlin ali Ljubljana. Saj je razlika tako majhna na eni — in tako velika na drugi strani. Majhna? No, prosim. Ljudje so tu, ljudje so tam. Tradicija je tu, tradicija je tam. Da ne? Bogataši in reveži so tu in tam. In tu so še stari penzijonisti z Vilijemovimi brki, ki kralju in cesarju zvesti posečajo stalno Potsdam in se v nekdanjih cesarskih parkih jočejo za starimi, lepimi časi. In tam so še stari penzijonisti s Franc Jožefovo brado, ki se po kosilu sončijo v Zvezdi in pred vremensko hišico blagrujejo stare čase. Bog ohrani, Bog obvari. In razlika? O, ta je velika. In vsestranska. A oglejmo si jo le zunanje. Recimo na Keiserdammu, ali Kurfürstendammu. Ko proti večeru zažari vse mesto v milijonskih žarnicah, ko šviga proti nebu na tisoče reklamnih reflektorjev, ko rožejo ozračje letala s svetlobnimi reklamami in so ulice prenasičene barvne svetlobe. Tedaj. Tedaj je slika velemesta lepa. Ko drvi na tisoče ljudi po zadnjih opravkih, ko se eni vračajo, drugi hite na delo, ko med temi človeškimi polži drvi na stotine avtomobilov, cestnih železnic, ko se v tej besno drveči mešanici ziblje preostali izvošček. Ko. Ko. Nikdar bi jih ne bilo konec.

A vse to lahko najdete v Bedeckerju. Zato pojdite z menoj v oni Berlin, ki ga Bedecker ne pozna.

Štiri mesece kolovratim po tem velemestu. In temeljito. Iz gledališča v gledališče, iz galerije v galerijo, iz predavalnic v predavalnico. In daljave so par urne. To kar sem na teh potih videl in doživel, to vam hočem povedati.

Svobodna ljubezen.

Tam zunaj v berlinskem predmestju, ob železniškem tiru je mala anarhistična naselbina, ki nosi to čudovito ime. Po vojni so rastle take kolonije, ko gobe po dežju. V Berlinu je bil prefet anarhizma zdravnik dr. Goldberg, ekscentrik, ki je radikalno premostil pot od dobro situiranega meščana do bradatega anarhista. Ta je posestnik te kolonije, ki šteje dve kolibi; eno za odrasle, drugo za otroke. In tu so še septembra živeli mož in žena in otroci v obleki, ki jim jo je narava dala. A posestniki tega zemljišča niso računali na sosede, ki so zagnali velik krik in vik. Danes stanuje tu le še star dolgolasi anarhist z ženo in zvest tradiciji obdeluje zemljo in sadi zelje, filozofira sam s seboj in sanjari o tolstojanski »komunistični anarhiji«.

Umetniška kolnija.

Večina umetnikov misli o sebi, da so »svojevrstni ljudje«. Radi so »mistični«. Ne delajo, ampak »ustvarjajo«. In kadar popivajo cele noči, pravijo, da počivajo od dela. Nimajo domislekov, imajo intuicijo, ne žive »meščansko«, ampak svobodno. To vse sem izvedel od prebivalca te kolonije, ki je na berlinskem zahodu. A ogled te svojevrstne kasarne me v teh mislih ni potrdil. Nasprotno, mirno in udobno se živi tukaj, kot v vsaki kasarniški koloniji; tudi zelenjavo imajo nasajeno — kot malomeščani. In na dvorišču vise poleg svetlih nogavic gospe umetnice, pisane spodnjice gospoda umetnika. In če gre zasanjan umetnik po dvorišču, se mu lahko pripeti, da ga umetnica iz prvega nadstropja oblije s pomijami. Pestri so pa prebivalci te kolonije. Tu pristopica pol vitka dama, ki nosi korzet in je uverjena, da je še vedno zanimiva »trideseletnica«. Kot španska grandezza je opravljena, in dakelj je njen spremljevalec. Isto grandezzo srečaš tudi na trgu, kjer baranta za kolerabe. Druga grandezza se popoldne meri v noblesi s prebivalci Kurfürstendamma, dopoldne pa čuva vestno in energično časopisni kiosk. »Moj bog,« pravi, »ko umetnost danes tako slabo plačujejo.«

In končno govori resnico. Polno je tu prebivalcev, ki ne morejo najti gospodarske baze, dasi morda niso manjši umetniki, ko njihovi angažirani kolegi. In ti srečaš nekdanjega opernega pevca, ki je sedaj zastopnik neke pražarne kave, igravca, ki je zavarovalni agent; »Kaj dela umetnost?« »Umetnost je šla k psu.« To je večno novi dijalog v tej koloniji.

Pasje življenje.

V Wilmersdorfu sem naletel na »pasjo hišo«. Začuden sem obstal pred izložbami: Postelje, čevlji, skodelice, žoge, umetne kosti, igrače, obleke, kopalnice — in to vse za »pasjo aristokracijo«. Fotografija v izložbenem oknu prepričevalno govori, da se tu psi lahko res dostojno kopljejo. Napis se glasi: »Meni se dobro godi. Kopal se bom vedno le v pasji hiši.« Komentar obljublja strokovno postrežbo in nasvete v vseh pasjih okolnostih. Pa poglejmo v to trgovino. Elegantni ravnatelj te prijazno sprejme; pravkar je prepričeval neko odjemalko, da bi morali vsi psi izgledati kot on sam. V steklenih omarah so razstavljeni zakladi. Na stenah vise napisi: »Vse za Bumija.« In res je dobro preskrbljeno za pasji dobrobit: za 20 mark dobiš paradižno postelj za bernardinca. Postelja z žimnico in perilom, vzglavjem in vezeno odejo. Vstopi dama. Razburjena je. Saj ni čudal V pasji hiši je kupila šal za mukija, šal, ki že dolgo ni več moderen.

Tako žive gosposki psi. V lastnih postoljah z vsem konfortom.

Kdo vodi pasje življenje?

Filmska borza.

V pasaži, ki veže Fridricherco z Unter den Linden leži skrita na dvorišču stare berlinske špelunke filmska borza. Tu sede dnevno filmski komparzi od 4 do 8 popoldne, čakajo in upajo na angažma. Ta borza, v kateri so včlanjena poleg vseh filmskih podjetij tudi vsa gledališča, varijeteji in plesne zveze, šteje nad 4500 članov, in le ti imajo pravico do angažmanov. Seveda pride ta borza v poštev v glavnem o počitnicah, ko se igravci iz province v glavnem mestu brigajo za nove angažmane in jim je film v tem času le postranski zaslužek. A kljub temu se ob uradnih urah tukaj preriva cela množica elegantnih gospodov, večinoma v fraku ali smokingu in globoko dekoltiranih dam, ki konkurirajo med seboj v parfemskih dišavah. Večinoma so to brezposelni igravci in artisti, ki jih film kaj rad zaposli, ker so v šminkanju in r[illegible]kiranju bolj rutinirani od svojih začetnih kolegov, in tudi njih poklicni entuzijazem jih bolj priporoča ko začetnike. In tu se ločijo v dvojne komparze: v »plemenite« in plebejske«. Slednjih je seveda več, dasi se vsak prišteva k »plemenitim«.

Pri iznajditelju filma.

V neprijazni kasarniški stavbi na berlinskem vzhodu živi Emil Skladanowsky, iznajditelj filma. Pozabljen in zapuščen živi v precejšnji bedi človek, katerega iznajdba prinaša drugim težke milijone.

Pred tridesetimi leti sta brata Maks in Emil Skladanowsky, znana artista v varijeteju, katerih »veliki program« so bile senčne in barvne igre na način laterne magike, objavila kot iluzacijsko točko predvajanje »živih fotografij«. Jasno, da iznajditelja kinematografije še nista mislila na film v današnjem smislu. In ko sta s svojim primitivnim aparatom snemala ulične prizore pod lipami in na Aleksandrovem trgu, so ju ljudje zasmehovali in ju proglasili za norca.

Direktor varijeteja »Zimski vrt« sam je bil napram njihovi iznajdbi zelo skeptičen in o njih angažmanu ni hotel ničesar slišati. Kakor hitro je pa videl te, sicer še precej nejasne, a v principu posrečene fotografije, je znal njih pomen oceniti in prerokoval bratoma-iznajditeljema ogromno bogastvo.

Napotil sem se k temu prijaznemu šestdesetletniku. Kljub svileno srebrnim lasem je v njegovem izrazu in živahnosti še nekaj mladeniškega. Na mojo prošnjo mi rade volje pove o postanku prvega filma:

Njih oče je bil učenjak, ki je v raznih nemških mestih predaval znanstvena vprašanja s skioptičnimi slikami. Kot mladeniča sta se učila fotografije in pomagala očetu pri projekciji slik. Mlada fantasta se pa nista zadovoljila z mrtvimi slikami in želela sta jih oživeti. Parkrat sta morala prekiniti s poizkusi, ker jima je zmanjkalo denarja, njune »nore ideje« pa ni hotel finansirati nihče. A njuna energija ni okostenela in po par letnem delu sta končno zgotovila aparat, ki je lahko snemal par zapovrstnih slik. Pozneje se jima je posrečilo pripraviti par metrov dolg celuloidov trak, katerega sta prepojila z za svetlobo občutljivo emulzijo. Krona njunega dela je bila, da sta posnela v sekundi deset zaporednih slik.

Premijera v »Zimskem vrtu« je bila dogodek. Občinstvo je bilo sicer zaprepadeno, ni pa v delo verjelo in sumilo artistični trik. Pariški varijete Folies Bergère se je za iznajdbo bratov z[illegible]mal in ju povabil v Paris. A tu sta doživela nepričakovano iznenadenje. Popolno neodvisna od njiju sta brata Lumière delala na isti iznajdbi in dva meseca pozneje prodvajala že prve filme. Brata Lumière sta nastop Skladanowskyjev preprečila, Folies Bergère pa ju je z denarno odškodnino odslovil. Vrnila sta se v Nemčijo, nista pa sprejela ponudb, naj na iznajdbi dalje delata. Hotela sta biti neodvisna in odpotovala. Če bi slutila čudoviti razvoj kinematografije, bi bilo danes morda drugače. Tako pa živita bedna in zapuščena, zadnje premoženje sta izgubila v dobi inflacije.

Ekstatični teater.

Komaj je režiser judovskega akademskega gledališča iz Moskve zapustil Berlin, že vstajajo njegovi epigoni, in pred kratkim sta Kurt Baumann in Herbert Frankenstein nastopila s svojo gledališko družbo, ki se lovi za idejami Granowskega; »ekstatični teater« se nazivlja ta družba, katere program bi se dal definirati tako-le: Ekstatični teater je nastal iz stremljenja, uveljaviti v gledališču novo možnost učinka. Ti ljudje so oznanili, da prenašajo žalostna in vesela doživetja človeka potencirana na gledalce«. A uspeh njihovega dela? Na odru par statičnih kubičnih likov, ki so pri uprizoritvi »Princese Vere« živahnost dejanja le ubijali. Igravci so v mešanici klasičnega in modernega kostuma in brezizrazni maski skušali v gimnastični obliki oživeti dejanje, a star komad tudi najbolj nemogoče, baje dinamične kretnje, ki so jih igravci uporabljali, tudi petje in godba nista mogla uveljaviti. In tako je to novo gledališče že po drugi predstavi prenehalo.

•

Par drobcev iz velemesta. Za enkrat. In prihodnjič enkrat dalje. Saj takih zgodb je dnevno sto, in marsikatera je zanimiva med njimi.

Če sta tudi pametnejša,
jaz sem duša poštenejša,
jaz še nisem konjski tat!«
Reče mu starejši brat:
»Saj, Ivaša, ne tajiva,
sva v resnici, dragec, kriva,
a kako se vendar, glej,
naj preživljamo naprej?
Dobro letino prodamo —
le za silo kruh imamo,
če pa slabo obrodi —
glad nam gleda iz oči.
Skrb nas spati ni pustila,
pa z Gavrilom govorila
sva nocoj vso dolgo noč,
kje naj najdemo pomoč.
To in ono sva uganila
in sva končno razsodila,
da za tisoč rubljev vsaj
konja dava na prodaj.
A v zahvalo sva sklenila,
ti prinesti oblačila,
poleg lepe kapice
še na kveder čevljčke.
Pa še oče nam boleha
in ko delati preneha,
treba je živeti nam...
Saj uvidiš to pač sam!«
— »No, če stvar je taka, ajta,«
reče Ivan, »in prodajta
zlatogriva konja koj,
a vzemita me s seboj!«
Brata kislo se držita,
končno pa le — pritrdita.

•

Na zemljó je legel mrak,
ohladil se je že zrak:
bratje naši so nočili,
da poti ne bi zgrešili.
Konje koj pripeli so
k drevju in že seli so,
brašno svoje razložili,
malo vodke so popili,
in še je pričel vsak brat
jesti, kar imel je rad.

•

Kar Danilu se dozdeva,
da v daljavi luč odseva;
še pogleda brata zdaj,
pomežikne mu skrivaj,
prav pomembno pokašljuje
ter na lučko namiguje:
Brat z rokó gre za uhó,
»Eh,« — mi dé, »res je temnó!
Naj bi mesec vsaj za šalo
v tèmo nam zasvetil malo...
Smo kot slepci brez oči,
nič ne vidimo v temi!
Toda čakaj... kaj tam sije?
Zdi se mi, da dim se vije...
Vidiš, tam le... Saj je res!...
Če še mi bi žgali kres,
to bi bilo nekaj!... Slušaj,
pojdi tjakaj, brat Vanjuša,
prosi ognja, res je sila,
ko ni gobe ne kresila.«
Misli sam zase Danilo:
»Da bi tam te konec bilo!«
A Gavrilo govori:
»Kdo pa ve, kaj tam gori?
Če tam roparji sedijo,
več nazaj ga ne pustijo!«

•

Kaj bedaku je to mar!
Na konjička sede kar,
v bok pritisne mu koleno,
da vzvrti se ko vreteno
in ko strela odleti —
že ga videti več ni.
Naj nam bode sreča mila!
(Zakriči na glas Gavrila,
se prekrižap plašen ves)
»Kakšen je pod njim ta bes!«

Lobanja sv. Vaclava

(Em. Stránský.)

Vstopil sem v salon kanonika dr. Podlahe in bilo mi je, da moram pasti na kolena. Na mizi, pokriti s prtom, na treh razprostrtih korporalih sem videl, kar sem si toliko želel videti: na srebrnem podstavku je ležala tisoč let stara lobanja sv. Vaclava.

»Bila sta včeraj tukaj strokovnjaka dr. Matiezka in dr. Hnátek, merila sta, preiskovala in spisala protokol,« sem zvedel. »Strokovnjaka sta se zedinila, da je to lobanja moža, starega 20—30 let, gracioznega telesa in pravilnega, ozkega obličja. Popolnoma taka je kot druge lobanje izza časa prvega krstjanstva. O svojem preiskavanju bosta izdala oba strokovnjaka znanstveno delo, v katerem bo, kakor je navada, opisano vse: oblika lobanje, šivi lobanje, očnice itd. Kakor vidite,« je nadaljeval gospod kanonik, »lobanja sv. Vaclava, ki je za nas sveta cerkvena relikvija in narodna dragocenost, je rjavkaste barve, na nekaterih mestih skoro črna, mogoče od ostankov mesa; razen dolnje čeljusti je sijajno ohranjena, ima tudi pet zdravih zob — najbrže je imela vse zobe, pa so bili darovani za cerkvene relikvijarje, kakor tale odrezan košček, ki je bil darovan cerkvi sv. Vaclava v Olomucu. Očnice so okrogle, čelo lepo izbočeno in, če vzamete povečevalno steklo, vidite na strani, kaj vidite, kaj?«

»Lase,« pravim, rjavkaste lase!«

»Da, lase! In tale fini prašek, a kot pepelnasti delci, ki stalno padajo raz lobanje, so bodisi ostanki možgan ali pa možganskih mren.«

»A kaj pa je ta napis na lobanji?«

»Je to vrstica iz 17. stoletja, črno pisana: Caput scti. Venceslai, martyris.«

»Pa te-le s številkami zaznamovane kosti in kostice, kaj pomenijo?« sem vprašal dalje.

»Vseh skupaj jih je enajst, eden sijajno prilega k lobanji — kosti z rame, stegna, del rebra in po naziranju strokovnjakov so to deli istega skeleta.«

»Kako pa je to, da se je lobanja sv. Vaclava tako dobro ohranila?« prašam radovedno.

»Ni dolgo ležala v zemlji. Leta 1346. so iz groba dvignili lobanjo, leta 1348. pa ostalo telo, ter položili v svetovaclavski kapeli, leta 1366. sezidani. Kako spoštljivo se je pri tem Karel IV. obnašal, se vidi tudi iz tega, da je iz starega groba zbral v posebno svinčeno krsto vso zemljo groba, ki je bil v stari romanski cerkvi, in v katerem je bil sv. Vaclav pokopan. Mogoče najdemo v tej svinčeni krsti še kakšne koščice ali pa zlomke romanskega mavzoleja. Karel IV., velik častilec sv. Vaclava, je dal lobanjo svetnika obložiti z zlatom, postavil je na njo svetovaclavsko krono, dal je napraviti za njo močno pozlačen, z reliefi in dragimi kamni okrašen relikvijarij, na oltar je postavil kip sv. Vaclava iz čistega zlata, stene kapelice je okrasil z brušenimi kamni, ki so zlepljeni z zlato malto, na stene je dal obesiti velike slike, zlate svetilke so svetile — občutek pri slavnostni razsvetljavi je moral biti tako krasan, kot v kapelici sv. križa na Karlštajnu.

Ali veliki oče je imel nevredne sinove. Zigmund je raztopil zlato, da je plačal žold, zlomil je deščice iz relikvijarija, krono svetovaclavsko pa je v usnjeni torbi vlačil seboj na svojih bojnih pohodih. Kapelica sv. Vaclava je osirotela in prastare vezi h grobu sv. Vaclava so s husitskimi vojskami prenehale. Vendar pa so bili spomini na sv. Vaclava z veliko spoštljivostjo in skrbjo varovani: srajca iz žice, čelada, kopje, meč, brokatast kronanski plašč, pečati, kovan denar, Parlerjev kip sv. Vaclava, zvon, živela je cela slavna svetovaclavska tradicija, ki nam predstavlja sv. Vaclava kot nesmrtnega dediča češke zemlje in stalnega njenega posestnika, kot najvišjega sodnika, posredovalca, vojskovodjo v bojih, mučenika krščanstva, osebno hrabrega junaka, državnika izredne dalekovidnosti.

Iz svoje revščine so vstali ostanki sv. Vaclava za nadškofa Sobka iz Bilenberka, ki je dal za kapelico sv. Vaclava vliti srebrn kip sv. Vaclava, dva velika srebrna angela in mnogo srebrnih svečnikov. Lobanja je bila najbrže položena pod srebrni kip sv. Vaclava. Vendar, kakor je na Karlovo zlato prišel bojni vihar, tako je tudi Sobkov kip požrl Mars: za časa napoleonskih vojn so morali vsi samostani in vse cerkve poslati svoje umetniške zaklade v delavnice za kovanje denarja. Lobanja sv. Vaclava pa je dobila svojo brokatasto blazinico in je bila, potem ko je dobila dvojni napis, položena v relikvijarij na glavni oltar. In ravno tu so jo v novem kovinastem Mockerovem relikvijariju v teh dneh našli. Svetovaclavski oltar v kapelici sv. Vaclava je preživel svoje tri dobe: zlato, srebrno in leseno; od stare prekrasne kapelice sv. Vaclava, ki jo je sezidal Karel, je ostala le senca, zakajene slike so preslikali, najdragocenejše kamne so izločili, in tudi požar je napravil svoje. Romanje na grob sv. Vaclava je bilo obnovljeno l. 1671. in je trajalo v okolici Prage ves teden, in ljudje, ki so imeli v mislih staro slavo češčenja sv. Vaclava, so se zadovoljevali z lesenim kipom sv. Vaclava. Končno se je našel dobrotnik: ranjki prošt Hora. In tako bo zopet grob našega kneza dostojen in slaven; po vzorcu nagrobnega spomenika sv. Jana se bo napravila srebrna lunula in pa kip sv. Vaclava, lobanja sv. Vaclava pa dobi lasten prekrasen relikvijarij. In tako bo zopet z zunanjo krasoto obdan naš sveti zaščitnik, ob katerem si naši narodni sovražniki zastonj brusijo svoje jezike. Upanje je, da bo tudi svetovaclavska kapelica popravljena. In tako se lahko veselimo, da se mogoče pri otvoritvi in spojitvi stare cerkve z novo, tudi kapelica sv. Vaclava, največji biser te cerkve, najsvetejši kraj za domačina in tujca, pokaže v lesku svoje stare slave.«

»Ali se bo lobanja sv. Vaclava javno pokazala ljudstvu?«

»Je mogoče, da bo dovoljeno, shranjeno za steklom, jo počastiti kot sveti ostanek. Za sedaj pa imam v svrho znanstvenega raziskavanja vse ostanke svetovaclavske spravljene v tej-le železni, pred ognjem varni škrinji. Na mizo sem jo postavil zavoljo Vas, da jo vidite,« je rekel g. kanonik.

Odhajajoč sem videl v duhu nepregledne množice ljudstva, ki bi romali na praški grad, če bi bila lobanja sv. Vaclava izpostavljena javnemu češčenju.

Sveta življenje in vrvenje

»Kristus v Andah«

Predsednik Hoover je želel na svojem potovanju po Južni Ameriki videti tudi slavnega »Kristusa v Andah«. Ta orjaški spomenik, ki stoji na čilsko-argentinski meji, ima naslednjo zgodovino:

V 19. stoletju so se med deželami Južne Amerike neprestano vnemale vojne. L. 1898. je nastal pri razmejevanju spor tudi med državama Argentina in Chile. Oba naroda sta naročila in prejela iz Evrope obilo orožja.

Baron Pierre de Coubertin, predsednik in ustanovitelj Mednarodnega olimpijskega odbora, ki so ga predlagali za Noblovo mirovno nagrado.

Zdelo se je, da je krvavo obračunavanje neizbežno. Meseca marca 1900 je pa argentinski škof Benavente za veliki teden, ki ga v obeh deželah zelo resno praznujejo, izdal poziv za spravo in mir — »v Kristusovem imenu«. Temu se je z enakim pozivom odzval chilski škof; nato sta oba višja pastirja potovala po deželi in opominjala k miru.

Kmalu je njuno seme začelo kliti; javno mnenje se je izreklo proti vojni. Neštete vloge so prihajale na obe vladi, od najskromnejših državljanov do najvišjih osebnosti. Vsi vojni načrti, vsi interesi, ki so bili z njimi v zvezi, so se morali umakniti pred mogočno mirovno voljo široke javnosti v obeh deželah. L. 1902. so podpisali mirovno pogodbo, v kateri so na časten način rešili vsa sporna vprašanja in sklenili razorožitev. S tem se je dal zgled in utrla pot mirnemu reševanju sporov tudi v sosednih deželah in za bodočnost.

Vsi so čutili, da bi bilo treba temu dogodku postaviti viden spomenik. Ta želja je kmalu dozorela v načrt. Ker se je sklenil mir v Kristusovem imenu, so sklenili, da postavijo na vrhu Cordiller, sredi večnega snega, mogočen kip Boga človeka, ki naj bi trajno govoril srcem in opominjal oba naroda k miru in ljubezni. V arzenale so začeli vlačiti topove in drugo orožje, ki je po sporazumu postalo nepotrebno, in iz tega vojnega materiala so vlili orjaški kip.

Spomenik so odpravili na gore najprej z železnico, nato pa so ga položili na topovske lafete, ki so jih vlekli tisoči mornarjev in vojakov obeh dežela. Dne 13. marca 1904 so spomenik slovesno odkrili. Da bi ob tej priliki še bolj poudarili mirovno misel, so čilski vojaki taborili na argentinski strani, argentinski pa na čilski.

»Kristus v Andah« dviga desno roko v blagoslov proti severu, z levo objema križ. Dviga se v višini 4000 metrov. Na podstavku ima napis: »Preje se bodo zrušile te gore in se vse izpremenilo v prah, preden čilski in argentinski narod pozabita svojo ob Kristusovih nogah položeno slovesno prisego. On, ki nas je tu spravil, je naš mir.«

Kristus iz And v sredino sveta!

Salomonovi zlati rudniki - kje so?

Kakor se znanstveni in gospodarski svet malo briga za versko-nravne nauke sv. pisma, tako se je vedno silno zanimal za zlate rudnike kralja Salomona, o katerih poroča sveto pismo o priliki obiska kraljice iz Sabe. — Sv. pismo govori o deželi Ophir, kjer naj so se nahajali Salomonovi rudniki. Zgodovinarji in starinoslovci, geografi in etnografi, pa tudi iskatelji zlata in vsakovrstni pustolovci so bili v vseh časih na delu, da bi odkrili zlate vire bajnega Salomonovega bogastva. Novi čas, ki ne dvomi na pristnosti tostvarnega svetopisemskega poročila, meni, da je deželo Ofir iskati v Afriki. Pokojni ustanovitelj nemških kolonij — dr. Karl Peters je domneval Ofir v Portugalski Afriki; ustanovil je celo dve rudniški družbi, ki naj bi izkoriščali njegovo namišljeno najdbo, toda vse se je zrušilo v nič. — Največ pristašev ima sedaj mnenje, da je treba Ofir iskati v Rodeziji. Prvič zato, ker se v Rodeziji dejansko nahaja zlato, čeprav večinoma v tako neznatnih količinah, da se izkoriščanje ne izplača; drugič pa zato, ker je preko nekega dela Rodezije, katerega središče je mesto Bulawayo, raztresenih do 400 razvalin, katere proglaša predanje od nekdaj za ostanke Salomonovih rudnikov.

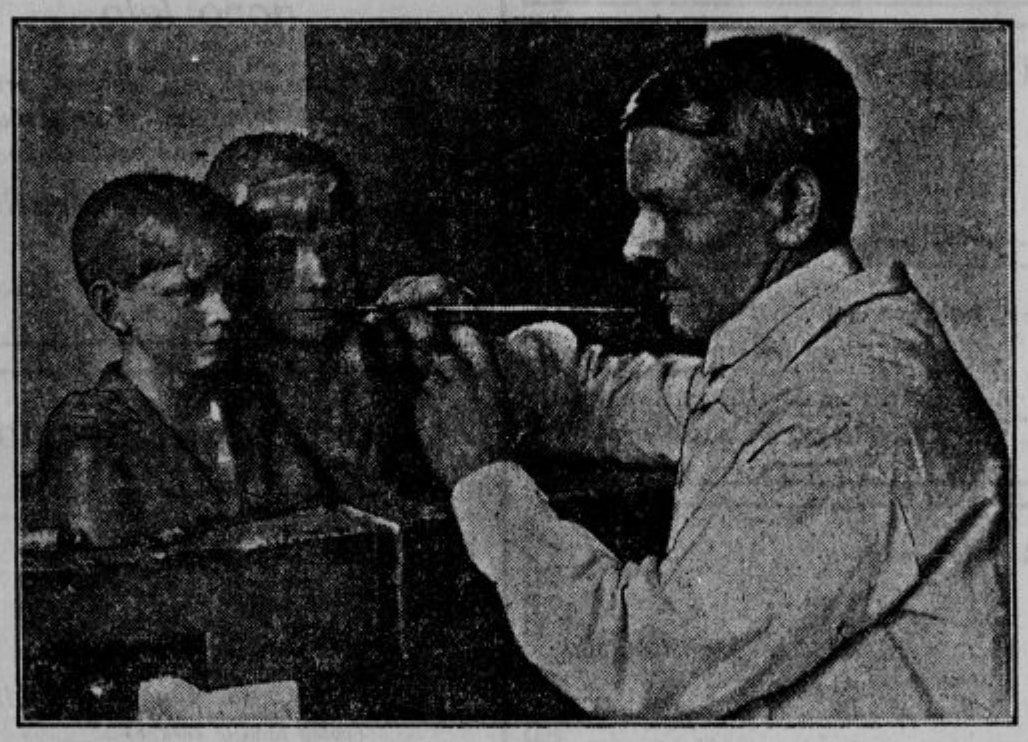

V rezbarski šoli: Prof. dell' Antonio pri modeliranju bratca in sestrice. Dell' Antonio je ravnatelj rezbarske šole v Warmbrunnu na Pruskem.

Pred kratkim se je sedaj odpravila v Južno Afriko iskat Salomonove rudnike ekspedicija, sestoječa iz treh žensk. Prva je miss Caton-Thompson, izvedenka v znanstvenih potovanjih in arheologinja, ki je pri izkopavanjih v Egiptu dosegla lepe uspehe. Druga izmed trojice je arhitektinja miss Norte, tretja pa arheologinja miss Kenyon, hči ravnatelja Britanskega muzeja v Londonu. Te žene ne iščejo zlata, marveč jih vodijo zgolj resni znanstveni nameni; za seboj imajo pokroviteljstvo British Association for the Advancement of Science. Predvsem bodo raziskovale razvaline v Zimbabwe, to je v pokrajini, kjer se vrši tudi sloviti Rider Haggardov pustolovski roman »Salomonovi rudniki«. Ako se izkaže, da izvirajo te razvaline res še iz starega veka — niti to doslej še ni dognano — in da so služile zgradbe rudniškim svrham, potem bi se utegnilo približati rešitvi vprašanja o deželi Ofir in Salomonovih rudnikih. To bi pomenilo za žensko znanstveno delo vsekakor znamenit mejnik.

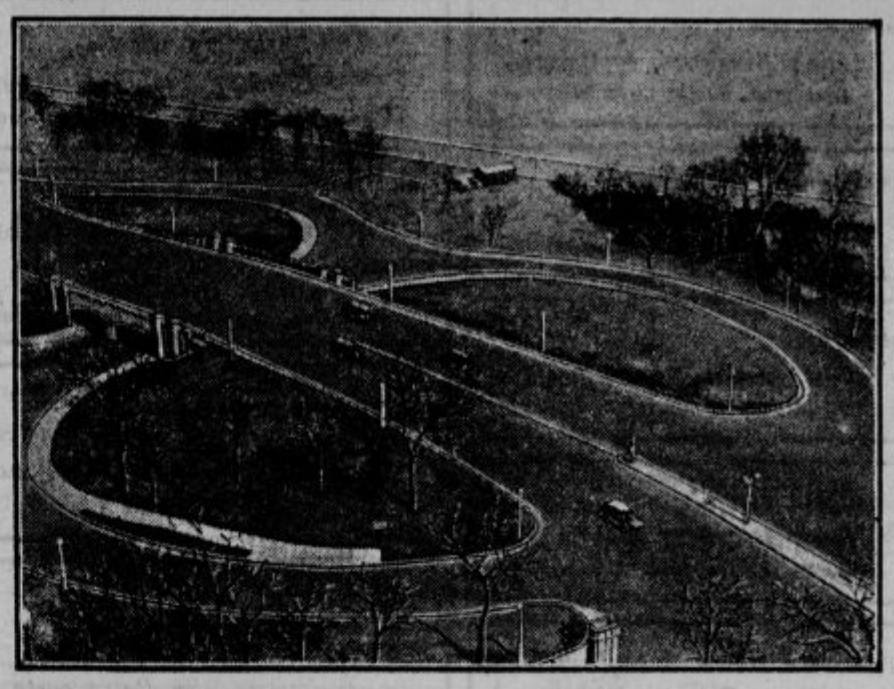

Ovinki za avtomobile (ki prehajajo deloma pod zemljo), da se razbremeni cestni promet. Tako so rešili prometni problem v Lincolnovem parku v Chicagu.

Ne več »švicar«, marveč »kravar«

Pred par leti so nemške oblasti preganjale nekega zločinca Tibbeja, ki je bil po poklicu mlekar, a so ga nemški listi označevali kot »švicarja«. S tem imenom označujejo v Nemčiji vse moške poklice, ki se tičejo kravjereje in mlekarstva — ker so bili pač prvi učitelji v tej stroki Švicarji. Takrat so švicarski listi opozorili nemške, naj ne označujejo Tibbeja kot »švicarja«, da ne bo evropska javnost mislila, da je Švica zločinčeva domovina. Od tedaj Švicarji te zadeve niso več pozabili in so tiho, a vztrajno nadaljevali boj, da naziv Švicar ne bi več služil kot označba za kak poklic. V minolem poletju je švicarsko poslaništvo v Berlinu posredovalo v tem zmislu in nemško zunanje ministrstvo je dalo nato pobudo državnemu statističnemu uradu, da se naj poslej »nadšvicarji« imenujejo »kravji mojstri«, »švicarji« pa »mlekarji« ali »živinski oskrbniki«. Sedaj je objavil tudi uradni list pruskega finančnega ministrstva poziv, da naj se na željo švicarske vlade izraz »švicar« za vse poklicne označbe opusti.

Lov v požaru

Čim se v Afriki približa jesen, mislijo črnska selišča na to, da se preskrbe z mesom. V ta namen izkopljejo na primernem mestu v dolgi vrsti jame, ki jih narahlo pokrijejo z vejami. Pred te jame se razvrste v fronto s sulicami in drugim orožjem v rokah vsi bližnji prebivalci. Drugi so pa v tem v polkrogu zažgali velik kompleks grmovja. Ogenj požene vse tam nahajajoče se živali v smeri proti jamam in zidu črnskih sulic. Tak lov je vsikdar obilen in pridejo na svoj račun tudi zastopniki raznih evropskih zooloških vrtov. O tem poroča Anglež Davis Hubbard v »Elks Magazine«:

Živali v Afriki so na požare v hostah navajene... Razmestili smo se po postojankah in čakali. Pokanje in prasketanje ognja se je slišalo miljo daleč. Pekoč dim je napolnil ozračje okolu nas. V tem oblaku je frfotalo na tisoče ptic vseh velikosti, ki so prežale na preplašene žuželke. Nenadoma se je za trenutek pokazala v travi antilopa. Predstraža bežečih živali se je bližala. Tri kopja so završala po zraku. Smrtni kriki, nato tišina, prva kri je tekla... Dim postaja gostejši in čimdalje bolj vroč, ogenj bobni in liže bliže in bliže. Prežeča črta črnih lovcev je prenasičena z napetostjo, kopja v rokah drhte. Nenadoma se iz vrst domačinov dvignejo kriki. Bežeče živali se pokažejo, kakor bi zrasle iz zemlje. Mimo mene drve, a takoj nato izginejo — požrle so jih prasketajoč izkopane jame. Pripodi se čreda sopihajočih bivolov, ki jo sprejmejo črnska kopja. Nenadoma nov silen vrišč, v katerega se meša grmeče rjovenje — lev! Hrup je tolik, da se zdi, kakor bi se bilo odprlo peklo. Kriki, vrišč, divji klici in kletve se mešajo s treskanjem ognja, krulenjem, tuljenjem in cvilenjem ranjenih in ujetih živali. Nagi črnci drve ob jamah in vihte krvava kopja in nože. Tik pred jamami je ogenj zadel na goljavo in polagoma ugasnil. Lov je končan.

Svojevrsten je lov na cebre. Lepe progaste konjičke ženo gonjači proti vrsti mrež, ki vise raztegnjene med drevjem. Živali se s svojimi ostrimi kopitci zapletajo v mreže, bijejo okolu sebe in se kmalu ne morejo več oprostiti. Čim jim zavežejo oči, postanejo živali popolnoma mirne. Sedaj jih lovci oproste iz mrež, nato pa jim zvežejo noge, tako da morejo iti samo korakoma, in odženo v tabor.

Dobičkonosen rekord

Na perutninski farmi v Wisselu pri Cleveju, kjer krmijo kokoši s suho krmo, zleže približno tisoč mladih (letošnjih) kokoši vsak dan 600 do 650 jajc. Minolo leto so dosegli na farmi povprečno po 198 jajc na vsako kokoš. Tu imajo tudi znamenito kokoš, ki je znesla v enem letu 315 jajc. Še meseca oktobra je znesla v 27 dneh 25 jajc, nato je prenehala, a od 23. novembra dalje leže zopet domalega vsak dan. To je res rekordna kokoš!

*

Poplačano. Drzen jud in jezuit se peljeta v kupeju. Jud pravi: »Gospod pater! V Parizu obešajo zdaj jezuita pa osla zraven.« — Pater: »Bodiva vesela, da zdaj nisva v Parizu!«

Ki mu življenje grene. Učitelj je imel preko sto otrok v šoli. Odbornik: »Čudim se, kako morete izhajati pri tolikem številu paglavcev.« — Učitelj: »O, z otroci že opravim, ali z njihovimi dvesto starimi je križ: ti mi življenje grene.«

Iz šole. Katehet pripoveduje zgodbo o Kajnu in Abelu. Kažoč na sliko Kajnovo pravi: »Kako je ime temu hudobnežu, ki vihti gorjačo nad drugim?« — Vse tiho. Naposled se dvigne mesarjev Tonček, pa odgovori: »To je nadučitelj!«

Zvitoglavček. Pepček pristavi k svoji večerni molitvi: »... in stori, da bo Ljubljana glavno mesto Jugoslavije.« — Mati: »Kaj pa ta neumnost?« — Pepček: »Veste, mati, imeli smo pismeno nalogo, in če Ljubljana ni glavno mesto Jugoslavije, moram eno uro v šoli ostati.«

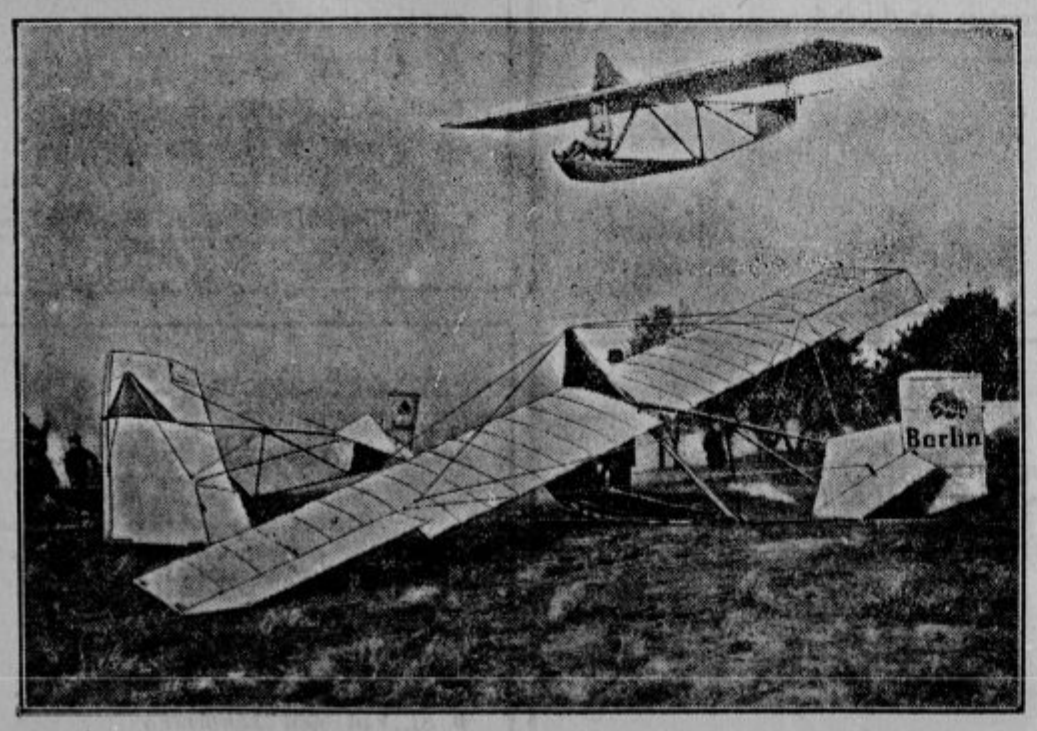

Prvi nemški policijski letali »Berlin« in »v. Tschudi«. Ker mirovne pogodbe prepovedujejo zračni policiji uporabo motornih letal, se nemška policija poslužuje letal na jadra.

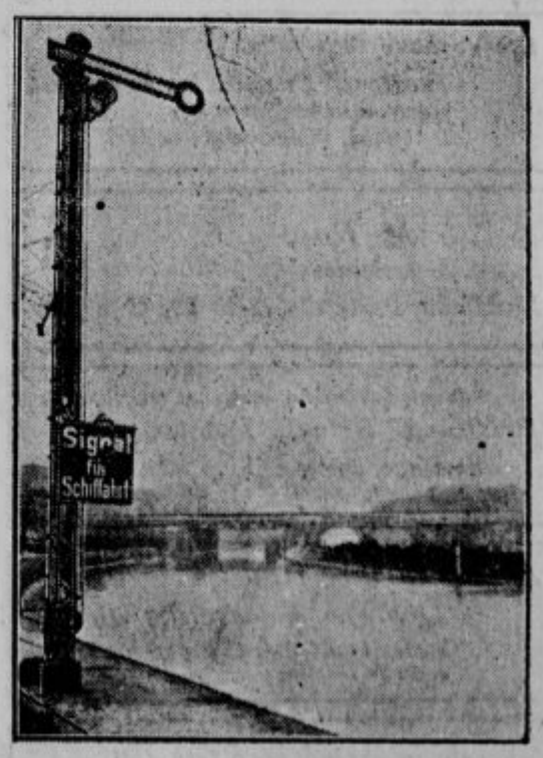

Železniško znamenje za ladje. V velikih rečnih pristaniščih je treba pri razvijanju prometa enake previdnosti kakor na kolodvorih. Zato uvajajo podobne naprave za dajanje znamenj kakor na železnicah.

Veselo novo leto želi
Josip Breskvar, čevljarstvo
Ljubljana, Škofja ulica 10

Cenjenim naročnikom srečno novo leto!
Simon Jane, krojač
Radeče pri Zidanem mostu.

Srečno novo leto!
I. Jax in sin, Ljubljana
kolesa, šivalni in pisalni stroji

Srečno novo leto želi
Ivan Vreček, Ljubljana
špecerijska trgovina, Korunova ul.

Srečno novo leto želi
Ivan Pengov, Ljubljana
kipar, Kolodvorska ulica 20

Srečno novo leto želi
Fran in Marija Novljan
mesarija in prekajevalnica
Šolski drevored

Veselo novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem
Jakob Fligl, klepar
Ljubljana, Turjaški trg 5

Srečno in veselo novo leto želi
restavracija pri Mraku
Ljubljana, Rimska cesta

Veselo novo leto želi
Iv. in Ana Perme
mesar v Trnovem

Srečno novo leto želi
vsem cenjenim odjemalcem in se priporoča
Mira Ferenz, Ljubljana
trgovina z meš. blagom, Poljanska cesta 73

Srečno novo leto želi
Angela Cešnovar, Ljubljana
gostilna in trgovina, Kolodvorska 33

Srečno novo leto želi
Terezija Marinko, Ljubljana
trgovina z mešanim blagom
Prisojna ulica št. 7

Veselo novo leto želi
trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami in devocijonalijami
Anton Stiligoj, Ljubljana
Sv. Petra cesta 2

Veselo novo leto želi
Andrej Belič
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana VII, Kavškova cesta 18

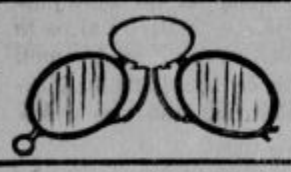

Srečno novo leto želi
Fr. P. Zajec
izprašani optik
Ljubljana, Stari trg 9

Srečno novo leto želita
Ivan in Frančiška Javornik
mesarija in prekajevalnica
Ljubljana, Domobranska cesta 7

M. Rojc
špedicija
Ljubljana, Dunajska cesta 29, II. nadstr.

Specialno artistični atelje za črkoslikarstvo
Pristou & Bricelj, Ljubljana
Resljeva cesta 4, Sv. Petra cesta 39
Telefon 2908

Matej Orehek
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26
Modna trgovina in export „ORO" čevljev ročnega izdelka

Veselo in srečno novo leto želi
pekarna Ivanka in Ivan Piskar
Ljubljana, Dunajska cesta 5

Srečno novo leto želi
Lovro Pičman, Ljubljana, Ilirska 15
kleparstvo in vodovodna inštalacija. Tel. 2911

Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem prijateljem in znancem
Fran Šuštar
lesna industrija in trgovina, parna žaga

Veselo in srečno novo leto želi
vsem cenjenim naročnikom in znancem
Josip Kastelic, Ljubljana
krojač, Vodnikov trg 4

Simon Kunčič
sodavičar, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 45

Slavo Kolar
Podjetje za tehnične in elektrotehnične naprave
Ljubljana, Dunajska cesta 22

Adolf Zavrtanik
tvornica čokolade
Lesce-Bled

Srečno novo leto želi
vsem svojim naročnikom, prijateljem in znancem
Fran Erjavec, Ljubljana
trgovina z usnjem, Stari trg 11a

Veselo novo leto želi
Ivan Križnar Ljubljana
krovski mojster, Hrenova 9

Srečno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem
Andrej Dolinar, pekarija
Ljubljana, Bohoričeva ulica

Veselo novo leto!
Andrej Marčan, mesarija
Ljubljana
Prešernova ul. 16 — Rimska c. 21

Modni salon
M. Sedej-Strnad
Prešernova ulica 3
želi vsem svojim cenj. odjemalkam
srečno in veselo novo leto!

Dobava in polaganje parketov
ANTON BOKAL
Ljubljana, Stomškova ul. 19
se priporoča in želi
srečno novo leto!

Srečno novo leto
želim cenjenim gostom ter se priporočam za naklonjenost
F. Wildmann
česalni salon za dame in gospode
Ljubljana, Valvazorjev trg 5

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem tvrdka
FR. KHAM
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta

I. Eržen
slaščičarna
Kongresni trg, nasproti »Zvezde«
želi cenj. odjemalcem prijateljem in znancem
srečno novo leto!

Srečno novo leto
želim cenjenim odjemalcem in se priporočam
Franc Sark
trgovec s špecerijskim in delikates. blagom
Ljubljana VII., Aleševčeva cesta 30.

Veselo novo leto želita
Anton in Marija Grčar
pekarna
Ljubljana, Poljanska c. 25

Parketne deščice
hrastove in bukove dobavljam in pokladam v vsaki množini
Jos. R. Puch, Ljubljana
Gradaška ul. 22. Telefon 2513

Just Piščanec
carinsko posredništvo
Miklošičeva c. 36
želi srečno novo leto
Mednarodno poslovanje brez intervencij spediterjev. — Informativna pojasnila brezplačno.

Veselo in srečno novo leto
želita vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem, ter se priporočata za nadaljno naklonjenost
Matevž in Julija Krušič
mesar in gostilničar
Ljubljana - Zelena jama - Šiška

Srečno in veselo novo leto
želi
Ivan Bogataj
elektrotehnično podjetje
Ljubljana, Kongresni trg 19
(poleg nunske cerkve)

Albina Bogataj
izdelovalnica perila
Ljubljana
Gradišče 13

Srečko Potnik in drug
tvornica sadnih sokov, esenc itd.
Ljubljana
Metelkova ulica

Srečno novo leto!
Lovro Demšar
Ljubljana
Kolodvorska ul 35

Hotel „Slon"
Kavarna - Kopališče
Ljubljana

Srečno novo leto!
Ivan Bernik
izdelovatelj žaluzij in okenskih rolet
Ljubljana, Linhartova ulica 16

Srečno in veselo novo leto 1929
želi svojim odjemalcem in prijateljem
Medić-Zankl
tovarna olja, firneža, lakov in barv
družba z o. z., lastnik Franjo Medić
Ljubljana - Medvode, Maribor, Novi Sad

Vsem gostom, kegljačem in balinarjem
srečno novo leto!
Gostilna Usenik
Ivan in Fani Usenik
Borštnikov trg

Veselo novo leto želi
Ivan N. Adamič
prva kranjska vrvarna
Ljubljana, Sv. Petra c. 31
Podružnice:
Maribor, Vetrinjska ul. 20
Celje, Kralja Petra c. 33
Kamnik, Šutna 4

Svojim cenj. gostom želita
srečno novo leto
Ignacij in Helena Banko
gostilna „pri Topolavcu"
Ljubljana
Kette-Murnova ulica

Srečno in veselo novo leto
želi vsem dosedanjim in bodočim odjemalcem, priporočajoč se za mnogobrojen obisk
cvetličarna in semenarna
KORSIKA
Ljubljana. Telefon štev. 2341
cvetličarna: Aleksandrova c.
vrtnarija: Bleiweisova cesta.
Import: francoskega in italijanskega
Eksport: svežega cvetja

Vsem svojim cenj. odjemalcem starim in novim želim
srečno in veselo novo leto
Obenem se priporočam za nadaljno naklonjenost, zagotavljajoč Vas solidne in točne postrežbe.
Fran Juvan, valjčni mlin
Sred. Gameljne
p. Št. Vid nad Ljubljano

Vsem cenj. damam, prijateljem in znancem
srečno in veselo novo leto
Zdenka Rodič, Ljubljana
modni atelje, Miklošičeva 10

Srečno novo leto želi
Fran Himmelreich, krojaški mojster
Ljubljana, Pred Škofijo 9
in se obenem prav toplo priporoča prečastiti duhovščini in cenj. občinstvu za nadaljno naklonjenost

Srečno novo leto želi
Ivan Polanc
frizer za gospode in dame
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem
Ignac Žargi, Ljubljana
Sv. Petra cesta 3 in 11
ter se jim priporoča v nadalje

Veselo novo leto 1929!
Carinsko posredništvo
Dragotin Strucelj
Ljubljana, Dunajska cesta 38

Vsem cenj. odjemalcem in prijateljem želi
srečno novo leto
parfumerija „Strmoli“
Ljubljana, Pod trančo 1

Srečno novo leto želi
Blaž Jančar, pleskar
Ljubljana, Breg

Veselo novo leto želi
Franc Kunc, fotografski atelje
Ljubljana, Wolfova ulica 6
Prvi domači zavod za izdelovanje por. slik, slik za nagrobne spomenike, pokrajinskih razgl. itd.

Srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem, ter se priporoča za obilen obisk
manufakturna trgovina
J. Tomšič
Ljubljana, Sv. Petra c. 38

Srečno novo leto želi
veletrgovina galanterije in pletenin
Osvald Dobeic
Ljubljana, Pred Škofijo 15

Podp. društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ul. 12
se iskreno zahvaljuje vsem blagim darovalcem, ki so se v preteklem letu spominjali izmed bednih najbednejših, to je slepih, ter želi vsem
prav srečno in veselo novo leto 1929
in prosi nadaljne naklonjenosti.
Za odbor: G. F. JURASEK, predsednik

Veselo novo leto želi
Teodor Novotny
izdelovanje prvovrstnih keksov, slaščic, medic, bombonov, desert, umetno izdel. nastavkov i. t. d.
Ljubljana, Opekarska c. 26

Srečno novo leto želi
svojim cenj. odjemalcem iskreno
Franc Slamič, mesnica
Ljubljana, Gosposvetska cesta 6

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
Franc Slovša
trgovec s kurivom
Ljubljana
Razlagova ulica št. 20

Srečno novo leto!
R. Willmann
strojno podjetje
Ljubljana, Slomškova ul. 3

Srečno novo leto želi
Ivan Kregar, pasar in zlatar
Ljubljana, Zrinjska cesta 3

Veselo in srečno novo leto želi
M. Ph. Anton Ustar
lekarnar pri Sv. Petru
Ljubljana

Srečno novo leto
vsem cenj. odjemalcem in prijateljem želi
Josip Winter
trgovina z mešanim blagom vinom in žganjem
Ljubljana, Florjanska ulica 25

Veselo novo leto
Dr. Emil Gaj
javni zastopnik
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje I/I
Telefon 2971

Vsem svojim cenjenim odjemalcem se zahvaljujem želeč jim
srečno novo leto
Jernej Jelenič
tovarna vinskega in špiritovega kisa
Ljubljana, Stara pot 1

Srečno novo leto želi
Josip Pok nasl. **Mirko Bogataj**
specijalna trgovina s klobuki
Ljubljana, Stari trg 14

Srečno novo leto želi tvrdka
Brata Eberl nasl. **Martinc, Cerne & Co.**
d. z o. z.
pleskarstvo in črkoslikarstvo
Ljubljana, Vošnjakova ul. 8
Telefon 2814

Vsem, ki so ali še bodo potovali potom Francoske linije v Ameriko, bodi
srečno novo leto
French Line Cie. Gle. Transatlantique
Zastopnik:
Ivan Kraker
Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Srečno in veselo novo leto
želi tvrdka
Josip Marn
splošno pleskarstvo in slikarstvo
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

Srečno novo leto!
I. Marchiotti
trgovina z usnjem
Ljubljana, Sv. Petra cesta 30

Gospodarska zveza v Ljubljani
ter njeni skladišči na Rakeku in Jesenicah želi vsem svojim odjemalcem
srečno in blagoslovljeno novo leto.

Prodajalna K. T. D.
prej H. Ničman
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2
vsem cenjenim odjemalcem
blagoslovljeno novo leto!

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in se priporoča za nadaljno naklonjenost
Celestina Glavnik
trgovina južnega sadja in zelenjave
Ljubljana, Pogačarjev trg 1

Uspešno novo leto
vsem trgovskim prijateljem
Franc Palme
agentura in komisija
Celje - Ljubljana - Maribor

Srečno in veselo novo leto
želi tvrdka
konfekcijska industrija
Josip Ivančič
Ljubljana, Šelenburgova 1
Dunajska cesta 7

Zahvaljujeva se vsem cenjenim damam in gospodom za dosedanje zaupanje, želiva jim
srečno novo leto
in se priporočava nadaljni naklonjenosti
Damski salon Brivski salon
Al. Ojud ml. Al. Ojud st.

Gostilna pri Fajmoštru
M. Anžič
želi vsem svojim gostom
srečno novo leto

Veselo in srečno Novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
A. Verbajs
Ljubljana, Gosposvetska c. št. 13
ter se priporoča za nadaljno naklonjenost.

Veselo novo leto!
L. MIKUŠ
Ljubljana, Mesini trg 15
DEŽNIKI
Na veliko! Na malo!
Ustanovljeno 1839

Srečno novo leto!
Vekoslav Podlogar
Ljubljana - Logatec

Srečno in veselo novo leto!
Tomaž Bizilj
gostilna pri „Kolovratarju“
Ljubljana, Pred škofijo

HIGIJENIČNA BRIVNICA
HOTEL „SLON“
Mate Pliverić

Vsem cenjenim gostom želi
srečno in veselo novo leto
Leopold Zupančič
posestnik in gostilničar
Ljubljana, Ahacljeva c. 15

Cenjenim gostom, prijateljem in znancem želita
prav srečno novo leto
in se priporočata za nadaljno zaupanje
Jernej in Fanka Černe
hotel Štrukelj

Srečno novo leto!
vsem odjemalcem in konsumentom našega piva, špirita in kvasa želi
Pivovarna „Union“
d. d. Ljubljana

Veselo novo leto!
Kr. dvor. dobavitelj
Anton Verbič
delikatese in specerija
Ljubljana
Stritarjeva ulica

Srečno novo leto
želi svojim naročnikom in se priporoča
gradbeno podjetje in tehnična pisarna
Miroslav Zupan
mestni stavbenik
Ljubljana
Gosposvetska c. 10 - Vošnjakova 6

Srečno novo leto želi tvrdka
Ivan Šiška
tovarna parketov in parna žaga
Ljubljana

A. in E. Skaberne
veletrgovina manufakturnega blaga
LJUBLJANA, Mestni trg 10

Srečno novo leto želi vsem
društvo za prodajo Singerjevih šivalnih strojev
Bourne & Co., Newyork
Podružnica Ljubljana, Sv. Petra cesta 24

Stavbno in umetno mizarstvo
A. Rojina & Co.
Ljubljana
Slomškova ulica — Kolodvorska ulica

Veselo novo leto!
Domenik Battelino, Ljubljana
izdelovatelj umetnih kamnov
Slomškova ulica št. 19

Srečno in veselo novo leto
tovarniška zaloga usnja
L. Gerkman
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

Srečno novo leto 1929
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter prijateljem in znancem
Franc Dolinar, Ljubljana
parna pekarna in slaščičarna
Poljanska c. 19 in Pred škofijo 11

Srečno in veselo novo leto 1929
želi vsem cenjenim odjemalcem
Jakob Trček
parna pekarna, Ljubljana, Breg 4

Veselo in srečno novo leto 1929
želita vsem cenj. odjemalcem
Franc in Terezija Levec
mesar, Ljubljana, Šolski drevored

THE REX Co. IDEAL ERIKA
Telefon 2268
Ljubljana, Gradišče štev. 10
želi vsem cenjenim odjemalcem
srečno in veselo novo leto 1929!

Specerijska trgovina
J. Ferjančič
Ljubljana, Poljanska št. 13

Srečno novo leto želi
F. & E. Remžgar
slikarstvo in pleskarstvo
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18
Telefon štev. 3430

Prva jugoslovanska
tovarna dežnikov
Josip Vidmar
Ljubljana, Pred škofijo 19

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim gostom
Kosta Potočnik
hotel „Soča" Telefon 2531

Veselo in srečno novo leto želi
J. ROZMAN
izdelovatelj in eksport pristnih kranjskih klobas
Ljubljana, Sv. Petra c. 85

Prav srečno in veselo novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
rodbina Košenina, mesarija
Ljubljana, Kolodvorska ul. 6
in Galusovo nabrežje

Veselo novo leto želi
lekarna dr. G. Piccoli
Ljubljana, Dunajska c. 6

Srečno novo leto!
T. Mencinger, Ljubljana
Sv. Petra cesta 43

Veselo in srečno novo leto želi
svojim cenjenim odjemalcem
Ferdo Ferenz, Ljubljana
stavbeni in galant. klepar, Mirje 2

Veselo novo leto!
R. Warbinek
izdelovalnica klavirjev
Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5/I

Srečno novo leto želi
Josip Marčan, mesar
Ljubljana, Rimska c. 21

Srečno in veselo novo leto!
I. Wanek, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 9

Srečno novo leto
želi
Teodor Korn, Ljubljana
klepar, Poljanska cesta štev. 8

Srečno novo leto
želimo tem potom vsem
našim cenjenim odjemalcem
F. LUKIČ — LJUBLJANA — STRITARJEVA 9

Jakob in Malči Zalaznik
kavarna, slaščičarna in pekarna
LJUBLJANA

Češkuti & Zajc, manufakturna trgovina
„Pod velbom", Ljubljana, Stari trg 3
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
srečno in veselo novo leto!

Veselo srečno novo leto želita
L. M. Ecker-sinova
Ljubljana, Slomškova ulica 4
kleparna in podjetje za izvrševanje vodovodnih del
Oddelek za centralne kurjave

Srečno novo leto 1929 želita
svojim cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem
Ivan in Marija Marinšek
konjski mesar, Ljubljana, Prečna ulica 6
Prodaja vsakovrstnih klobas in salam. — Kupujejo se tudi konji za klanje.

Veselo, srečno
novo leto
želi lekarna
Trnkóczy, Ljubljana

SREČNO IN VESELO
NOVO LETO!
GRAND HOTEL UNION v LJUBLJANI
HOTEL, KAVARNA, RESTAVRACIJA, VINSKA KLET ITD.

Veselo in srečno novo leto želi
edina prava izdelovalnica zdravilnega
likerja Floriana, tvornica konjaka, ruma
in likerjev, veležganjarna
E. Jeras in drug
Ljubljana, Dunajska cesta 33

FRANC CROBATH
USTANOVLJENO LETA 1885
D. Z O. Z.
KRANJ
VELETRGOVINA MANUFAKTURE NA DEBELO
se zahvaljuje za naklonjenost v letu 1928 ter se priporoča za nadaljnje zaupanje želeč
SREČNO VESELO NOVO LETO 1929
Velezaloga izdelkov vseh tekstilnih tvornic v Kranju in modnega blaga za ženske in moške. — — Izvanredne engros cene.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim naročnikom

Tone Malgaj
družba z o. z.
Pleskar, sobo-črkoslikar
Ljubljana, Gosposvetska 16

Lovro Rozman
specijalna delarnica tehtnic
Ljubljana, Pred Prulami 5

Srečno in veselo novo leto
želi osem cenj. odjemalcem in prijateljem
tovarna kranjskega lanenega olja in firneža
Hrovat & Komp.
Ljubljana

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim strankam
CARL POLLAK d. d.
detajlna prodaja
v Ljubljani, Dunajska cesta 23

Srečno in veselo novo leto
želita
Ant. in Josipina Krapš
kavarna

Srečno in veselo novo leto želi
Bahar Leopold
Ljubljana VII., Jernejeva 18

Ivan Sedlar
trgovina s špecerijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom in delikatesami
Ljubljana, Linhartova ulica 4

M. Keše
trgovsko vrtnarstvo
Ljubljana, Linhartova ulica 8

J. Rozman
izdelovanje in eksport pristnih kranjskih klobas
Ljubljana
Sv. Petra cesta 85

Srečno novo leto želi
Fran Kolšek
trgovina s špecerijskim, kolonijalnim in materijalnim blagom in dež. pridelki
Ljubljana, Dunajska cesta 47

Trgovina z železnino
Stanko Florjančič
Ljubljana, Sv. Petra c. 35.

Srečno novo leto
želi cenjenim odjemalcem
M. Remic
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana, Zg. Šiška 10

Veselo in srečno
novo leto 1929
želi vsem cenj. odjemalcem
Andrej Kregar
tovarna pohištva
Št. Vid nad Ljubljano

Srečno novo leto želi tvrdka
Ljudevit Marx, tovarna lakov d. d.
Domžale pri Ljubljani
vsem p. n. nakupovalcem specialne barve za mehka tla „Putz-Blitz"-a kakor tudi parketnega voščila „Wix-Wax" in Salonbodenwichse in se v nadalje najtoplejše priporoča.
Franc Valentinčič, zastopnik
Ljubljana, Emonska cesta 10

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
1929
JUGOSLOVANSKA
TISKARNA V LJUBLJANI
BAKRO-SVETLO-OFFSET-KAMENOTISK, KLIŠARNA, STEREOTIPIJA

Srečno in uspeha polno leto
cenj. odjemalcem in trgovskim prijateljem
ANTON KRISPER
Ljubljana, Mestni trg

Veselo in srečno novo leto 1929!
Peter Stepič
restavracija in veletrgovina z vinom
Ljubljana, Tržna ulica 6

Veselo in srečno novo leto 1929
želi vsem cenj. gostom, prijateljem in znancem
Viktor Sedej
vinotoč in gostilna
Ljubljana, Kolodvorska ul. 28

Veselo in srečno novo leto želi
Peter Podboršek
veletrgovina z vinom
Ljubljana VII, Celovška c. 34

Veselo in srečno novo leto želi
Anica Podboršek
gostilna in zajutrkovalnica
Ljubljana, Tavčarjeva ul. 4

Franjo Golob
mesar in prekajevalec
Ljubljana VII.
Jernejeva c. 47

Srečno novo leto
želi osem svojim cenjenim odjemalcem, znancem in prijateljem
Emerik Zelinka
veletrgovina žganja
Ljubljana VII

Srečno novo leto!
Lovro Demšar
Ljubljana
Kolodvorska ulica 35

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim pasažirjem in naročnikom
Tone Ješe
avtovožnja Škofja Loka, periodična vožnja Škofja Loka-Železniki in trgovina

Srečno in veselo novo leto želi
JOSIP STUPICA
jermenar in sedlar
Ljubljana, Slomškova ulica 6
Trgovina avtomobilov, vozov in konjskih oprem
„DUCO" licanje *Telefon 2826*
Olje *Avtogaraža* *Bencin*

Jugoslovenska-češka tvornica bombažnih tiskanin d. d., Kranj
Brzojavni in pismeni naslov „Jugočeška" Kranj
Izdelovanje barvane in tiskane kotone, flanele in blaga iz umetne svile najboljše vrste

Srečno in veselo novo leto 1929 žele naslednje mariborske tvrdke:

Alojz Stumpf, juvelir, zlatar in srebrar
Maribor, Koroška cesta 8

M. S. Radilović, Hotel Kosovo
Maribor, Grajski trg 1

Josip Mislej, pekarna
Maribor, Koroška cesta 21

Osn. 1882 Dipl. zlata kolaj. 1922
Ivan Krois, čevljarska delavnica
Maribor, Koroška cesta št. 18

Valburga Glumac, strojna pletarna
Maribor, Ulica 10. oktobra

Konrad Mihelič, krojaški atelje
Maribor, Jurčičeva 9

Albert Vicel, trgovina s kuhinjsko opremo
Maribor, Glavni trg št. 5

Alojzij Gniušek, manufaktura
Maribor, Glavni trg št. 6

Alojz Kovačič, pekarna
Maribor, Tezno 81

Ignacij Jan, urar in draguljar
Maribor, Grajski trg 4

Ivo Staudinger, pohištvo in stavbeno mizarstvo
Maribor, Loška ulica 5

Alojz Piščanec, trgovina z lesom in kurivom
Maribor, Državna cesta 3

Magda Jamnik, gostilna
Maribor, Črtomirova ulica 8

Josip Skof, slikar in pleskar
Maribor, Tržaška cesta 8

Kavarna „Bristol“
Katica Kotnik „Golobova“
Maribor, Vetrinjska ulica

Josip Cebokli, parna pekarna
Maribor, Glavni trg 9

M. Jahn, modistinja
Maribor, Stolna ulica 2

Ivan Trgo, prva dalmatinska gostilna
Maribor, Vetrinjska ul. 3.

Franc Sulzer, sodarstvo in prevzem v to stroko spadajočih del
Maribor, Vojašniška ulica 7

D. Skerbec, specialna trgovina živil
Maribor, Gosposka ulica 5

Ferd. Kaufmann, glavna zaloga kvasa, trgovina s špecerijami in deželnimi pridelki
Maribor, Kralja Petra trg 1

Ivan Legat, prva spec. popravljalnica in trgovina pisarniških strojev
Maribor, Vetrinjska 30, Telefon 434

Hinko Kosič, restavracija Vetrinjski dvor
Maribor, Vetrinjska ulica

S. J. Fabjan, delikatesna trgovina in zajutrkovalnica
Maribor, Aleksandrova cesta 31

Josip Sternad, puškar
Maribor, Aleksandrova cesta 18

Andrej Halbwidl, Hotel stara pivovarna
Maribor, Jurčičeva ulica 7

Andrej Macarol
pekovski mojster
Maribor

Alojz Lobnigg
trgovina z mešanim blagom
Sp. Radvanje

Franc Ambrožič
sobo- črkoslikar in pleskar
Maribor, Grajska ul. 2, Grad

Ivan Kovačič
trgovina s steklom in porcelanom
Maribor, Koroška cesta 10

Franc Grobelšek
zastopstvo
Paromlin-Čakovec

Andrej Maver
tobačna trafika
Maribor, Tržaška cesta 1

Hotel Mariborski dvor
kopalnica, autogaraža
Maribor, Tel. 302

Alojz Horvat
hišni posestnik in gostilničar
Maribor, Frankopanova ul. 7

Anton Breceli
trgovina z lesom in premogom
Maribor, Koroška cesta 49

Gostilna Mandl
Zg. Radvanje pri Mariboru

Gostilna Pesek
Zg. Radvanje pri Mariboru

Ljudmila Jeglič prej Kopina
tobačna trafika
Maribor, Kralja Petra trg

Leopold Gusel
trgovina mešanega blaga
Maribor, Koroška cesta 16

I. K. Roy
trgovina z divjačino in ribami
Maribor, Glavni trg 3

Franjo Maier
manufaktura
Maribor, Glavni trg 9

I. Mariborska delavska pekarna
r. z. z o. z.

Josip Sinigoj, trgovina z delikatesami
Maribor, Aleksandrova cesta 18

Franc Gert, svečarna in medičarna
Maribor, Gosposka ulica 13

Pražarna kave
Brata Požar
Maribor, Tattenbachova 14 in
trgovina z mešanim blagom
Anton Požar, Ruše

Alojzija Šafarič
gostilničarka
Maribor, Splavarska št. 5

Miloš Oset
veletrg. špecerijskega in kolonijalnega blaga ter monopolna velikoprodaja soli
Maribor, Glavni trg

Karol Kociančič
kamnosek
Maribor, Gregorčičeva ulica

Bogomir Divjak
mehanična delavnica, zavod za emajliranje in poniklovanje
Maribor, Ključavničarska ul. 1

M. Berdajs
trgovina
Specerijsko in kolonijalno blago
Maribor, Trg Svobode

Gostilna
Anton in Alojzija Pristavec
Maribor, Meljska cesta 18

F. Michelitsch
modna trgovina „pri Nevesti“
Maribor, Gosposka ulica 14, Telef. 128

Srečno novo leto
vsem svojim cenj. odjemalcem želi
Franc Cverlin
krojaštvo in konfekcija
Maribor, Gosposka ul. 32

Vaclav Vošinek
trgovina z usnjem
Maribor, Koroška ulica 13

Justin Gustinčič
Maribor
Tattenbachova ulica 14

Gustav Bernhard
trgovina s steklom in porcelanom
Maribor, Aleksandrova cesta 17

Anton Paš
modna trgovina
Maribor, Slovenska ulica 4

Anton Požar, vrtnarstvo
Maribor, Vrtna ulica št. 17
Pobrežje, Cesta na Brezje

Franc Hohnjec
mesarija
Maribor, Dvořakova ulica 4

Ivan in Helena Kvas
modistovski salon
Maribor, Aleksandrova cesta 32

Rudolf Kiffmann
mestni slavbenik
Maribor, Meljska cesta 25

Rudolf Niefergal
trgovina mešanega blaga
Maribor, Koroška c. 1

Koštomaj
gostilna
Maribor, Mlinska 36

Franc Filipič
mesarija
Maribor, Jurčičeva ulica 8

Ivan Sojč
kipar in pozlatar
Maribor

Franc Kager
izdelovalnica srebrnine in medenine umetna livarna, kovinsko in kamno brušenje
Maribor, Vetrinjska ul. 30

Jakob Perhavec
tovarna za izdelovanje likerjev in desertnih vin in sirupov
Maribor

Franc Kormann
galanterija, pletenine, igrače in drobnine na veliko in drobno
Maribor, Gosposka ulica 3

Josip Brandl
izdelovalnica orgel in klavirjev
Maribor, Strossmajerjeva ulica

Gustav Philipp
prvi specialni atelje za črkoslikarstvo
Maribor, Vetrinjska ulica 11

Gostilna „Mala Benetka“
Josipina Novak
Maribor, Pristan št. 13

Marija Vigec
gostilna pri „Soli“
Maribor, Koroška cesta 22

Gostilna
Otmar in Ana Hummel
Maribor, Glavni trg 5

Adalbert Gusel
Veleizganjarna
in izdelovanje likerjev
Maribor

Franc Weiler
trgovina s mešanim blagom
Maribor, Glavni trg 10

Zvonolivarna
„Zvonoglas"
Maribor, Tomanova ulica

A. M. Beranič
gostilna „mesto Trst"
Maribor, nasproti javne bolnice

A. Tkalec
trgovec
Maribor

Gusti Walland
trgovina s papirjem
Maribor, Stolna 25

Ivan Pelikan
slaščičarna
Maribor, Gosposka ulica 25

Ana Ljubi
brezalkoholna restavracija
„Pri zvezdi"
Maribor, pod mostom

Kavarna Tement Julijana
Maribor Glavni trg 3

Matija Rozman
kamnoseški mojster
Maribor, Pobrežje

W. Witlaczil
pekarna
Maribor, Grajski trg 3

„Kristal" d. d.
tovarna ogledal in brušenega stekla
Maribor, Koroška cesta
Podruž. Ljubljana, Šiška

Štefan Koter
umetno mizarsko
podjetje
Maribor, Minska ulica 29

Veletrgovina
H. J. Turad
Maribor

M. Feldin, manufakturna in specijalna trgovina svilenih šerp in rut
Maribor
Grajski trg 1 in Vetrinjska ulica

Ivan Lorber
slikar
Maribor, Vetrinjska ulica 5

Franc Zemljič
restavracija pri „črnem orlu"
Maribor, Grajski trg

Jakob Preac
tovarniška zaloga manufakture
„Pri solncu", Maribor
samo Gosposka ulica štev. 8.

Jakob Lah
trgovina
Maribor, Glavni trg 2

A. Spatzek
gostilna in kavarna
Maribor, Aleksandrova cesta

Ernest in Ana Birtic
restavracija pri klavnici
Maribor

Inž. arh. Jelenec & inž. Šlajmer
gradbeno podjetje in tehn. pisarna, d. z o. z.
Maribor, Vetrinjska ulica 30, Tel. 212

Pavla Jančer
restavracija Pri zamorcu
Maribor, Gosposka ulica

Lojze Strehar
kavarna Central
Maribor, Gosposka ulica

Jaš & Lesjak
specijalna trgovina za živila
Maribor, Ulica X. oktobra 2

Prva Mariborska tvornica za
firneže, lake in emajlne barve
Ludovik Sabukošek
Maribor

Tovarna mesnatih izdelkov
Anton Tavčar
Maribor, Jurčičeva ulica

Lj. ORNIK
Maribor
Koroška cesta št. 9

Karol Preis
Zaloga pohištva
Maribor
Gosposka ulica 20

Marko Rosner
manufakturna trgovina na debelo
Maribor, Slovenska ulica št. 13
Telefon inter. 232

Maks Durjava in drug
tovarna perila
Maribor

Jos. Höfer
Trgovina z muzikalijami, godbenimi
inštrumenti, gramofoni in glasovirji
Maribor

A. I. Račič
restavracija Gambrinus
Maribor, Gregorčičeva ulica 29

Maks Ussar
kleparstvo in inštalacija
Maribor, Gregorčičeva ulica

Martin Gajšek
manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg

Eksportna hiša »LUNA«
lastnik A. Pristernik
Maribor, Aleksandrova c. 19

Pavel Heričko
lončar in pečar
Maribor, Tattenbachova ulica

M. Seifried
trgovina z drvmi, lesom in premogom
Maribor, Gregorčičeva ulica 1

Josip Sulič
trgovina s čevlji in usnjem iz lastnega izdelka
Maribor, Aleksandrova cesta 30

Trgovina z manufakturnim blagom
Franjo Lah
Maribor, Vetrinjska ulica 13

Kavarna »Jadran«
lastnik Josip Serec
Maribor, Aleksandrova cesta 36

Ernest Zelenka
zaloga pohištva
Maribor
Ulica X. oktobra

Ivan Mahajnc
kavarna
in restavracija
Maribor, Tattenbachova ulica 5

Dr. „Margo" Blockmalz
Maribor

Terezija Paulič
gostilna
Maribor, Stolna ulica 10

I. Preac
manufakturna trgovina
Maribor
Glavni trg 13

Dragotin Kopič
menjalnica žila in trgovina mešanega blaga
Maribor, Aleksandrova cesta 77

Stumpf - Schrei
gostilna
Studenci pri Mariboru

Srečno novo leto 1929
želita vsem dragim gostom, prijateljem in znancem ter se priporočata za nadaljni obisk
Kolodvorska restavracija
v Mariboru
Tomo in Ivanka Majer

PIVOVARNA UNION
MARIBOR

Dolček & Marini
manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 27

Atelje za umetno knjigoveštvo
Miho Vahtar
izdelovanje okvirjev
Maribor, Gosposka ulica 37

I. Hochmüller
tovarna bučnega olja
Tel. št. 339 Maribor, Pod mostom 7

Alojz in Alojzija Käfer
Kavarna „Rotovž"
Maribor, Rotovški trg

KINO »UNION«
MARIBOR

J. M. Dolničar
pivovarniška restavracija „Union"
Maribor

Ivan Šmid
krojaški atelje
Maribor, Slovenska ulica 28

Mesarič Matija
krojaški mojster
Maribor
Maistrova ulica 16

Ivan Ekart
čevljarski mojster
Maribor, Magdalenska c 42
(prej Koroška c 34)

Srečko Pihlar
manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 5

Podružnica
„Slovenčeve"
uprave
Maribor
Koroška c. 1

Veselo in srčno novo leto želila vsem cenj gostom
Micka in Mirko Sernc
oskrbnika Ruške koče pri Sv. Arehu na Pohorju

Franc Balon
gostilna
Maribor
Pobrežka cesta

Ing. Unger & Sirak
strojna delavnica in podjetje za električno varenje in popravilo parnih kotlov.
Maribor, Pobrežka cesta. Tel. 14

Franc in Marija Leben
gostilna pri Zlatem levu
Maribor, Vodnikov trg 2

Vidovič Stanko
krojaški atelje
Maribor, Gledališka ulica 10

Slavko Černetič
moda, galanterija, perilo
Maribor, Aleksandrova cesta 23

Vin. Kühar
trgovina z železnino „Pri železnem možu"
Maribor, Aleksandrova cesta 1

A. Sprager
elektrotehnično podjetje
Maribor, Kopitarjeva ulica 12

Josefine Friedl
Hotel Meran
Maribor

Kristina Vollgruber
gostilna in kavarna
Maribor, Frankopanova ul. 17

Srečno novo leto želi
Fr. Lerh
knjigovez
Radovljica

Vsem cenjenim odjemalcem želi
srečno in veselo novo leto
Franc Skrjanec
valjčni mlin
Radomlje

Cenjenim naročnikom, vsem prijateljem in znancem želi
srečno novo leto 1929
Anton Stanovnik
splošno krojaštvo, Vrhnika

1828—1928
100 let
Pri Pleiweiss-u
Ferdinand Sajovic
manufakturno in posamenterijsko blago
Kranj

A. Rečnik
elektrotehnično podjetje
Maribor, Pobrežka c. 6 Tel 447

Olga Rupnik
atelje za perilo
Maribor Slovenska ulica 20

J. N. Soštarič
trgovina z modnim in manufakturnim blagom
Maribor Aleksandrova cesta 13

Jožef Kliček
mesarija in gostilna „Wilson"
Maribor, Aleksandrova c. 53

Konrad Kirbiš
gostilna in mesarija
Maribor, Aleksandrova c. 79

Ivan Koražija
železnina
Maribor, Aleksandrova c. 42

Egidij in Karol Erjavec
zaloga in prodaja pohištva
BROD (poleg tacenskega mostu)
želita vsem cenjenim odjemalcem srečno in veselo novo leto
Priporočava se v nadaljno zaupanje in priporočilo

Pavlin & Šraj
opekarna
RADOMLJE

Srečno in veselo novo leto
vsem svojim prijateljem in odjemalcem želi
Anton Müller ml.
vinska trgovina in gostilna v Stobu, Domžale.

Srečno in veselo novo leto želi vsem cenjenim odjemalcem
Lovro Marinšek, mesar in gostilničar
Naklo — Kranj

KOLODVORSKA RESTAVRACIJA
MIRKO in PAVLA ŠTRUKELJ, ČAKOVEC

JOSIP LAH eksport poljskih pridelkov in sadja trgovina s stavbenim in meš. blagom
OSLUŠEVCI

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim odjemalcem ter se priporoča tudi vnaprej za cenj. naročila in beleži
z odličnim spoštovanjem
Ivan Bauman
veležganjarna in izdelovanje sadnih sokov
Št. Ilj v Slov. goricah

Ivan Trpin
manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg 17

Franc Kothbauer
stavbeni in umetni ključavničar
Maribor, Tattenbachova ulica 4

Anton Golež
prodaja srečk Drž razr loterije
Maribor, Aleksandrova cesta 42

Maks Weiss
bokreno kolarstvo
Maribor, Slovenska ulica 28

Felix Skrabl
manufakturna trgovina
Maribor, Gosposka ulica 11

Ivan Kravos
Maribor, Aleksandrova cesta 13
in Slomškov trg 6

Anton Müller
nasl. Vinko Müller
trgovina z vinom
Domžale

Veselo in srečno novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem in dobaviteljem
Jernej Bolhar
usnjarna
Domžale

Ferdinand Tschinkel
restavracija in špedicija
Kočevje

Mila in Maks Mucolini
Velika kavarna
Kočevje

PRAV SREČNO NOVO LETO 1929
ŽELI VSEM CENJENIM NAROČNIKOM
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
ČRTALNICA IN TVORNICA POSLOVNIH KNJIG
LJUBLJANA - KOPITARJEVA ULICA 6/II

Srečno novo leto!
Ljubljanski oblačilni bazar, družba z o. z.
manufakturna trgovina
Ljubljana, Mestni trg 6

Srečno in veselo novo leto!
Josip Stanovnik, Moste-Selo
trgovec z mešanim blagom

Ljubljanska gradbena družba z o. z.
Ljubljana, Slomškova ulica 19
se priporoča in želi
srečno novo leto

V. J. Jeločnik
specerija, galanterija in manufaktura, zajutrkovalnica
Ljubljana 1912—1928 Rožna dolina

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim naročnikom
Sršen Ciril, snažilec oken in parketov
Ljubljana, Gosposka ulica 3
in se priporoča nadaljni naklonjenosti

Srečno novo leto 1929
Pletilna industrija
Martin Mahkota
Sp. Šiška, Ljubljana

Savel Kalin
trgovina s surovimi kožami
Ljubljana, Mestna klavnica

Srečno in veselo novo leto 1929
želiva vsem svojim cenj. odjemalcem
Povh & Medic, Novo mesto
Industrija perila

VOLK
LJUBLJANA
veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Kolinska tovarna
Ljubljana

Anton Krleša
tapetnik in dekorater
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 45

Gostilna Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

Knafelj Alojzij
strokovni učitelj za krojno risanje
Ljubljana, Križevniška ul. 2/I

Srečno novo leto želi
Mirko Kosirnik
klučavničarstvo, avtogenska varilnica
Ljubljana VII. Frankopanska ul. 26

Srečno novo leto želi
Ivan Simončič
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana VII, Celovška c. 63

Srečno in veselo novo leto želita
Pavel in Marija Simenc
cvetličarna na Sv Petra cesti 33
in pokopališki vrtnar Sv. Križ,
Ljubljana

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
Marija in Franc Zalar
mesar in prekajevalec
Ljubljana, za Bežigradom

Albert Rojina
High Life Tailor
Ljubljana. Celovška 43

Srečno in veselo novo leto!
M. Gostinčar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 38

Srečno in veselo novo leto želi
„Adrija"
drogerija, fotomanufaktura, parfumerija
Ljubljana, Selenburgova ulica 5

Srečno in veselo novo leto
želi svojim cenj. naročnikom in znancem
vodovodni instalater
Jakob Babnik
Ljubljana, Škofja ulica 15
Telefon 3010

Srečno novo leto
želi svojim odjemalcem
kolonijalna trgovina
C. Brajer
Resljeva cesta 2

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem
družba z o. z.
Združene oljarne
Ljubljana

P. Škafar
vulkanizeranje gumija
Mehanična delavnica
Ljubljana, Rimska c. 11

Veselo novo leto!
Šošterič, Petan & Erker
trgovina z železnino
Ljubljana, Resljeva cesta 20

KAVARNA „EVROPA"
V LJUBLJANI
IN SVRATIŠTE
„LOVAČKI ROG"
ZAGREB
1929
ANTON IN TEREZIJA TONEJC
CENJENIM GOSTOM IN PRIJATELJEM
SREČNO NOVO LETO

Srečno in veselo novo leto!
Tvrdka Pavlin
Ljubljana, Kongresni trg 5

Srečno novo leto
Ivan Kapelj, Ljubljana 7
Bakrarstvo in kotlarstvo

Srečno in veselo novo leto 1929
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem tvrdka
Jernej Ložar
Ljubljana, Sv. Petra c. 20

Srečno in veselo
novo leto 1929
želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem tvrdka
Pepe Lončar
Ljubljana, Sv. Petra c. 20

Srečno novo leto
Josip Musar, mesar
Ljubljana
Sv. Petra c. 61, Šolski drevored

Svojim cenj. gostom prav
srečno novo leto
Restavracija 6
„Pri šestici"
Rezi Zalaznik

Srečno novo leto
Telefon 2796
ARH.
IVAN ZUPAN
TEHNIČNI BIRO
LJUBLJANA - GRADIŠČE 13

Pozor! Pozor!

Otvoritev

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem svojo splošno krojačnico preselil iz Sv. Petra ceste št. 6 v svojo lastno hišo z moderno urejeno delavnico, v ROŽNO ULICO št. 13 (Sv. Jakoba trg), kjer bom izvrševal vse moderne obleke za gospode in dečke, ter sportne obleke itd. Istotam bom imel stalno zalogo (konfekcijo) vsakovrstnih oblek lastnega izdelka po najnižjih cenah. — Izdelovali se bodo tudi gumbi po naročilu.

Se priporočam za nadaljnji mnogobrojni obisk in voščim VESELO IN SREČNO NOVO LETO!

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Mohorič

splošno krojaštvo in konfekcija

Rožna ulica št. 13 (Sv. Jakoba trg).

Sprejemajo se tudi vsakovrstna popravila po najnižjih cenah.

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg štev. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnic, zof, foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

Največja razprodaja na celem svetu zaradi svoje prvovrstne kakovosti

Lipton čaj

Društvo Lipton Ltd, London

Zastopstvo in skladišče za Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in Črno goro

Nikola Stankov, Zagreb, Prilaz 75

Prodaja s skladišča ali direktno iz Londona. Iščejo se krajevni zastopniki

---

POSREDOVALNICA K. TROHA

za nakup in prodajo posestev, hiš, vil itd. v Mariboru, Slovenska ul. 2 se je

preselila

na **Aleksandrova c. 18./II.**

Sedaj ugodno naprodaj enonadstropna hiša z vrtom za 150.000 Din. Dalje 2 nadstr. stanovanj. hišo za 400.000 Din.

JOS ŽIDAR

LJUBLJANA
DUNAJSKA C. 31
TELEFON 2759

PRVA POTOVALNA PISARNA V SLOVENIJI

PREDPRODAJA VOZNIH LISTKOV ZA VSE PROGE - PRESKRBA SPALNIKOV

Izdajanje voznih listkov za zračne linije — Sestavljanje družabnih potovanj — Vodstvo poučnih ekskurzij — Nasveti in pojasnila brezplačno — Naročajte vozovnice telefonično, in naš sluga Vam jih dostavi na dom

NAŠ NATEČAJ

Za svoja potovanja kupujte listke v predprodaji po originalnih železniških cenah. Prihranite si nepotrebno čakanje. Dokaz tega pa razpisujemo za naše cenjene odjemalce natečaj. Vsak, kdor kupi pri nas vozovnico, dobi svoj listič. — 30. junija pa se vrši žrebanje. — Dobitnik si lahko izbere

BREZPLAČNO VOŽNJO V II. RAZREDU BRZOVLAKA V NICO

in nazaj, 4 dnevno bivanje na Dunaju, 3 dnevno bivanje v Budimpešti ali pa protivrednost v gotovini. Potujte prakticno in ne pozabite, da Vas čaka v Novem letu oddih na Cote d'Azur ali pa nekaj brezskrbnih dni veselja na Dunaju

---

3 leta kredita!

Najboljši kombinirani naravnalni in skobilni stroji z avtomatično razklopnimi mizami

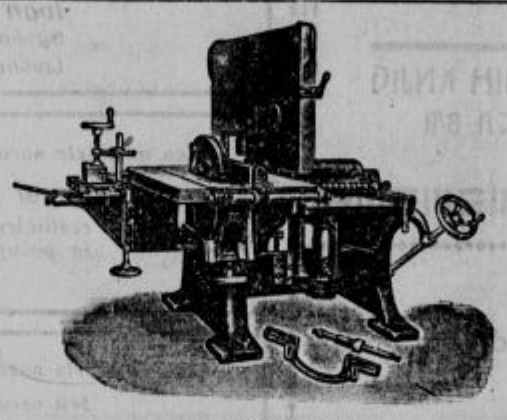

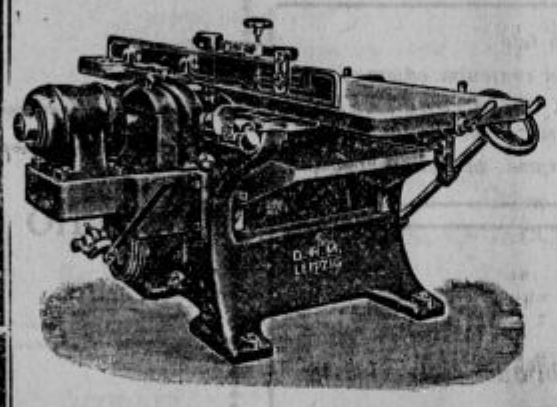

Vseh vrst

mizarski, kolarski in žagarski stroji z vgrajenim motorjem ali brez njega.

Dobavlja:

WELKER WERKE I. WACHSTEIN, WIEN X.

LAXENBURGERSTRASSE 14

OBISK NAŠEGA JUGOSLOVANSKEGA ZASTOPNIKA BREZPLAČEN

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

OBJAVA

Uprava državnih monopolov želi nabaviti potom tretje ponudbene licitacije, ki se vrši dne **15. januarja 1929 ob 11. uri** v pisarni uprave:

30.800 kg sviln. papirja po vzorcu uprave.

Pogoji, vzorci, kakor tudi vsa ostala pojasnila se morejo dobiti v pisarni ekonomskega oddelka vsak delavnik od 8 do 12 dopoldne.

Iz pisarne uprave državnih monopolov EM broj 26.516 z dne 22. decembra 1928 v Beogradu.

Slovensko-srbohrvatski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.
V platno vezan Din 70·—.

Srbohrvatsko-slovenski slovar

Sestavil dr. Albin Vilhar.
V platno vezan Din 60·—.

Jugoslov. knjigarna v Ljubljani

Alfa - ročni posnemalniki
Alfa - separatorji za pogon na silo
Alfa - opreme za mlekarne
Alfa - brzoparilniki za krmo
Alfa - transportni vrči za mleko
Alfa - molzni stroji
Alfa - pločevinasta posoda

kakor tudi rezervni deli teh predmetov dobe se vedno pri:

Alfa d. d. separatorji in stroji za mlekarstvo

ZAGREB, Boškovičeva ul. 46

ali njenih zastopnikih

Telefon 67-43 — Brzojavi: Alfalaval, Zagreb

NOVOLETNA DARILA!

Cel predpust, počenši z drugim januarjem 1929 bom dala svojim strankam, ki se bodo pri meni slikale, sledeče: Pri naročilu za znesek 160 Din

eno povečano sliko

Velikost 30 × 40 cm.

4000 povečanih slik brez retuše bom razdelila gratis proti povrnitvi stroškov (embalaža, poštnina etc.) v znesku 28 Din. Pošljite malo sliko, označite osebo, ki jo želite imeti povečano, z malim križcem in sporočite natančen naslov. — Poštnim in drugim državnim nameščencem dam legitimacijske slike po znižanih cenah, pri naročilu šest kart pa brezplačno. — Društva in organizacije imajo 25% popust od dnevnih cen! Pridite in prepričajte se!

Srečno in veselo novo leto!

KATINA STAUT

foto-atelje, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1/2, v hiši Stupica.

Ustanovljeno leta 1889. Telefon interurban 2515.

BRATA MOSKOVIĆ - LJUBLJANA

Oglejte si našo na novo moderno preurejeno

VELETRGOVINO USNJA IN ČEVLJAR POTREBŠČIN

Vse strojarske maščobe (fištran in degras) kakor strojila (ekstrakti) vedno na zalogi

---

Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani

priredi v dneh 30., 31. decembra 1928 in 1., 2. januarja 1929 v salonu gostilne „PERLES", Prešernova 9, ocenjevalno razstavo harških kanarčkov, žlahtnih vrvivcev. Tekmovalo bo pri najsrožji konkurenci nad 25 izbranih kolekcij harcerjev **za prvenstvo Slovenije. — Sodi g. Ascher iz Monakovega.**

Vabimo p. n. občinstvo, da si ogleda našo lepo razstavo

Le pridite med nas vesele
Zapeli bomo Vam lepo
nič več vam srce Vaše
ne bode žalostno

In spomnite se bratcev naših
ki zunaj v zimi lačni so,
saj gotovo v žepkih Vaših
za njih kaj darov bo.

I. K.

5–6 tvorniških lokalov

event tudi suhe skladiščne prostore, ki se takoj oddajo, iščemo. Poznejši kup ni izključen. Ponudbe v nemškem jeziku na

Eduard Held, Reichstadt
(Češko-Slovaška).

Ivan Zakotnik mestni tesarski mojster

Ljubljana, Dunajska cesta 46. Tel. 2379

Vsakovrstna tesarska dela kakor moderne lesene stavbe, ostrešja hiš, vile tovarne, cerkve in zvoniki, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljon verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov jezov in mlinov.

PARNA ŽAGA TOVARNA FURNIRJA

Za stavbe

po znižanih cenah vsakovrsten suh. TESAN IN ŽAGAN LES. Vsaka množina v zalogi. Žaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo

Fran Šuštar lesna industrija in trgovina parna žaga - LJUBLJANA, Dolenjska cesta štev. 12.

Tovarna za izdelovanje likerjev, dezertnih vin in sirupov

JAKOB PERHAVEC

Na drobno MARIBOR Gosposka 19 Na debelo

Pristna slivovka, brinjevec, drožanka, tropinovec, rum, konjak, vse vrste likerjev

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica 1·50 Din** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši oglas . . **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Veselo novo leto

in srečno želim — Jurij Vrhovnik, krojač, Ježa, Črnuče.

Srečno novo leto

želim vsem cenjenim kupovalcem in prodajalcem nepremičnin! Obenem se toplo priporočam za prihodnje leto vsem onim, ki želijo kaj kupiti ali prodati, naj se zanesljivo obrnejo na posredovalko **Marijo Jančar,** Domobranska cesta 23.

Službe dobe

Gaterist in žagar

spretna, za samico, se sprejmeta takoj. Ponudbe z navedbo plače na upravo Slovenca pod 12.711.

Parna opekarna

do 1 milijon letne izdelave — išče izobraženega opekarskega mojstra, kateri prevzame vse delo v akord, z nastopom 1. aprila 1929. — Ponudbe pod »Bodočnost 12.695« na upravništvo »Slovenca«.

Hlapec

priden, pošten, z dežele, se sprejme. - A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21.

Hišnik

za vilo v Ljubljani, se sprejme. Zahteva se tudi oskrbovanje vrtiča in pomoč v gospodinjstvu; nudi se stanovanje, kurjava, luč. Žele se dobra spričevala. Prednost ima rodbina brez otrok. Predstaviti se: Aleksandrova cesta 2/I. n., pisarna.

»Reforma« - Maribor

Zastopstvo špecijal. predmetov za obnovo življenja (vegetarjanstvo itd.), išče družabnika. Ponudbe na upravo »Domačija«, Maribor.

Samostojen pek

neoženjen, zanesljiv in trezen, dobi stalno službo kot skupni delavec v večjem trgu na deželi. Pisma na upravo pod »Pošten in resen« 12.734.

Rudarji!

Premogovnik, stoječi sloj, sprejme izurjene rudarjesamce na delo; plača 50 do 60 Din na dan. Osebno javiti v premogovniku občina Breznica, železn. post. Preljina, Šumadija.

Kuharico

prvovrstno, ki tudi vsa druga hišna dela vrši, se sprejme v fino hišo (dve osebi) v Zagrebu. Reflektira se samo na resno in popolnoma samostojno moč z dobrimi spričevali, ki želi dolgotrajno in dobro službo. Potni trošek v Zagreb povrnjen. - Ponudbe s sliko na naslov: »Zagreb Poštanski pretinac 208«.

Pošteno dekle

zdrava, snažna, katera razume kako meščansko in hišno delo, za boljšo mestno hišo, sprejmem takoj. Dekleta v starosti 20 do 30 let z dobrimi izpričevali se upošteva. Naslov v upravi lista pod št. 12,776.

Urarski pomočnik

delaven in pošten, se sprejme za stalno. Ponudbe na: A. Stojec, urarstvo, Maribor, Jurčičeva ulica št. 8.

Čevljarski pomočnik

dobro izvežban tudi za šivano delo, se sprejme takoj na stalno mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Fr. Travnik, Trebnje.

Dober in vesten mašinist

za žago, ki je vešč popravila, se sprejme. — Istotako

skladiščni manipulant

za žago, ki zna sortirati in škartirati blago. - Ponudbe naj se pošljejo na naslov: M. Rošić, Sušak, Poštanski pretinac 196.

Železninarja

detajlista, z dobrimi referencami, ki obvlada poleg slovenščine tudi srbohrvatski in nemški jezik, sprejme Anton Brenčič, železnina, Ptuj. Vojaščine prosti reflektanti imajo prednost. V ponudbi je navesti zahtevek plače in kdaj vstop mogoč.

Dva dobra mizarska pomočnika

sprejme takoj — Jakob Kregar, Vižmarje št. 2.

Bivši častnik

zanesljiv in energičen, se išče za veleposestvo. Ponudbe s priloženo fotografijo na Jugomosse Zagreb, Zrinjevac 20, pod »Veleposjed«.

Kontoristinja

z večletno prakso in znanjem kakega tujega jezika se sprejme v službo pri lesni družbi za takojšen nastop. Ponudbe na poštni predal št. 153.

Mizarsk. pomočnika

išče Urban Pogačnik, mizarski mojster v Bukovici pri Škofji Loki.

Iščem zobotehnika

lahko mlajša moč (Aushilfstechnicker). - Reflektanti naj se takoj javijo v zobnem ateljeju Pavle Marije Kocjančič, Ljublj.

Dva vajenca

ki imata veselje do trgovine, sprejmem za Kranj. Predstaviti se je osebno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.815.

Iščejo se šivilje

za kravate! Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12.813.

Mesarskega vajenca

poštenih staršev, močne narave, zdravega, sprejme takoj Jožef Flerin, mesar, Mengeš.

Pisarnišk. uradnika

išče lesno ind. podjetje na deželi za stalno službo. Reflektira se le na prvovrstno resno moč, ki obvlada slovenščino in italijanščino v govoru in pisavi. Ponudbe z navedbo zahtevkov ter curriculum vitae na oglasni oddelek »Slovenca«.

Samostoj. gospodinjo

neodvisno, staro nad 40 let, zmožno priproste meščanske kuhe in vseh hišnih del ter vsestransko štedljivo, snažno in zanesljivo, sprejme dvočlanska družina. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Stalnost 50« 12.821.

Prodajalka

se sprejme za trgovino z mešanim blagom. Prednost imajo manufakturistinje. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjega službovanja. Sprejme se tudi vajenka. — Josip Langeršek — Marenberg.

Učenka

za strojno pletenje se sprejme. Naslov v upravi lista pod št. 12.806.

Zaslužek

Agilne zastopnike in akviziterje

išče svetovna zavarovalna družba, ki deluje v vseh zavarovalnih panogah za vse večje kraje mariborske oblasti. - Pri uspešnem delovanju plača poleg provizije tudi fiksum. - Ponudbe pod: **»Velik zaslužek 12.740«** na upravo Slovenca.

Družabnik

s kapitalom do 100.000 Din se sprejme v že dobro vpeljano podjetje živilske industrije v svrho povečanja. Reflektira se samo na resno, marljivo osebo, ki bi osebno sodelovala. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Siguren uspeh«.

Najugodnejši mesec zaslužka!

Dnevno zaslužite pri nas 200 Din z našim zastopstvom. Sigurna eksistenca. Zumbulović, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Službe iščejo

Visokošolec

z večletno trgovsko akviziterško prakso išče službe. Sprejme vsako primerno zaposlenje tudi na deželi. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Veselje do izvenpisarniškega dela« št. 12.673.

Prodajalka

vestna in marljiva, z daljšo prakso, išče namestitve. Ponudbe na upravo lista pod »Vljudna« št. 12.710.

Absolvent

sred. teh. šole, z večletno prakso — želi premeniti službo v Slovenijo. Gre tudi na poskušnjo. Ponudbe na upravo lista pod »Slovenija«.

Izvrstna šivilja

mlada, dobro situirana, želi obilno delo na dom, zato prosi solidne trgov. in privatne firme za dobrohotno zaupanje dela. Cene zmerne. - Naslov v upravi »Slov.« št. 12.638.

Iščem zastopstvo

Potnik za Srbijo in Makedonijo s čevlji. Sprejel bi še neko zastopstvo. Reference dobite na razpolago pod štev. 12.706.

Učenka

16 let stara, zdrava in krepka, išče učnega mesta v špecerijski trgovini v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slov.« št. 12.767.

Trgov. naobr. uradnik

z dolgoletno prakso kot skladiščnik in odpravnik, išče primerno mesto. Gre tudi kot potnik. Ponudbe na upravo v Mariboru.

1000 Din

dobi oni, ki preskrbi stalno službo, sluge, skladiščnika ali kaj sličnega. Pismene ponudbe samo na oglasni oddelek »Slovenca« pod šifro »točen«.

Krojaški pomočnik

išče mesta. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »12.814«.

Dekle

iz boljše hiše želi službe kjerkoli k gospodinjstvu v trgovino ali k otrokom. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« št. 12.807. Gre tudi na deželo.

Udova

starejša, inteligentna, išče mesta proti mali plači. Gre k staremu gospodu ali dami, prevzame postrežbo bolnika ali varstvo otrok. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 12.818.

Mizarski pomočnik

pošten, vajen vsakega boljšega dela, išče službe. Ponudbe na upravo pod »Pošten delavec« 12.805.

Ženitbe

Mlad obrtnik

z 80.000 Din gotovine se želi poročiti z dekletom, ki ima posestvo, v starosti 20—25 let. Le resne ponudbe s sliko na upravo lista pod štev. 12.816.

Mladenič

30 let star, skromen in priprost fant, mirnega in treznega značaja, v dobri stalni službi, s pravico do pokojnine, želi poročiti 24 do 30 letnega poštenega in dobrosrčnega dekleta. Ponudbe sprejema uprava lista pod šifro »Značaj« 12.820. Diskrecija zajamčena.

Stanovanja

Opremljena soba

s posebnim vhodom se poceni odda. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.789.

Sobo

oddam boljšemu gospodu takoj. Vprašati Kolezijska ulica 18, Trnovo.

Prazno sobo

s posebnim vhodom oddam. Hradeckega vas 74.

Stanovanje

soba s kuhinjo v podpritličju ob Dunajski cesti 92, nasproti Urbančka, se takoj odda. Cena nizka.

Meblovane sobe

parket, razgled na cesto, oddam. Gosposvetska cesta 12, I. nadstr.

Na stanovanje

se takoj sprejmejo 3 moški. Ulica na Grad 7 a.

Vnajem

Lokal se odda

Poizve se Breg 2/II.

Kavarna

s stanovanjem se odda v najem ali na račun. Vprašа se v upravi Slovenca Maribor.

Njivo

oddam v najem ali za polovico pridelka. Gnojim sam. Poizve se na Sv. Petra c. 79. Istotam oddam sobo.

Denar

Posojilo

se išče 10 do 20.000 Din za izpopolnitev dobro uspevajoče ustanove. Dobre obresti zagotovljene. Ponudbe upravi lista pod »Dober uspeh«.

Kot družabnik

s 25.000 Din vstopim v dobroidočo trgovino ev. dam posojilo za primerno službo. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12.809.

Poizvedbe

Črn doberman

se je zatekel 26. decembra blizu Ljutomera. Vrniti ga je proti nagradi dr. Lorgerju, Šmarje pri Jelšah.

Posestva

Posestvo

pripravno za vsakega obrtnika, v Leskovcu pri Krškem, se radi preselitve takoj ugodno proda. Naslov pri upravi »Slovenca« pod štev. 12.703.

Majhno posestvo

obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja, vrta, dveh njiv za 4 mernike posetve in kozolca je **za nizko ceno naprodaj.** Posestvo se nahaja v nekem trgu, tik drž. ceste, oddaljeno 5 minut od železn. postaje. V hiši je elektr. razsvetljava. - Naslov se izve v upravi št. 12.824.

Kupimo

Hlode

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej), kupuje parna žaga **V. Scagnetti,** Ljubljana.

Stružnico in vrtalni stroj

rabljeno, dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe je treba poslati na naslov: M. Rošić, Sušak, Poštanski pretinac 196.

Kupimo stružnico

(Drehbank) za železo — srednje veliko. - Tovarna hranil Šmarca - Kamnik.

Registrirna blagajna

rabljena, vendar precizna, se kupi. Ponudbe na »Ljubljana pošt. predal 2«.

Bukova drva

z navedbo cene in množine — ponudite družbi **Ilirija — Ljubljana.**

Automobile

4—5 tonske, kupujem in prodajam. Imam v zalogi posamezne dele raznih automobilov. Prevzemam vožnje z osebnimi in tovornimi automobili. Franc Kristan, mehanična delavnica in prevozništvo, Ljubljana, Dunajska c. 54.

Hiša

z vrtom ali nekaj zemlje, blizu postaje, najraje Ljubljana-Kranj, se kupi. Ponudbe pod »Upokojenec« na ogl. odd. »Slov.«

Glasba

Koncertne citre

poceni naprodaj. Vpraša se v podružnici »Slov.« v Celju.

Glasovir

dobro ohranjen, se proda. Kje, pove uprava »Slovenca« št. 12.817.

Prodamo

Jahalni konji

dobri, tudi za vprego, 5 in 6 let stari, naprodaj. - Oskrbništvo Fužine, D. M. v Polju pri Ljubljani.

Dve harmoniki

naprodaj, 4 in 5 vrstni, dobro ohranjeni - cena solidna. - **Arzenšek Štefan,** peta mestna hiša za Bežigradom, Ljubljana.

Prodam »Mlačiko«

l. 1927. in 1928., broš., dobro ohranjeno, še kot novo, à 55 Din in dobro ohranj., vez. »Vrtec« l. 1920. do 1925./26. à 13 Din in vez. »Angelček« l. 1919. do 1925./26. à 8 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod 12.764.

Več avtomobilov

rabljenih, v popolnoma dobrem stanju, kakor: **Alfa-Romeo** 6 cilinderski, **Fiat** 501, 502, 509, **Chevrolet** osebnih in avtobusov, **Pontiac, Oackland, Buick, Renault** 6 sedežni taksi, **Peugeot mali,** potniški, takse prost, **Peugeot** 24 in 35 HP, **Citroen** trisedežen, **Wanderer, Steyr** (4 sedežen), **Opel** 4 sedežen, **Austro - Fiat** 6 sedežen, lažje in težje tovorne avtomobile različnih znamk; **motocikli** - največja izbira različnih znanih znamk z in brez ličnih znamk; **motocikle** - najboljšem stanju, proda po zelo ugodnih cenah **O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.**

Koks

suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. - **Mestna plinarna.**

Hrastova-cerova drva

polsuha, 10 vagonov, prodamo. Naslov v upravi.

Gramofon-kovčeg

nov, z 12 elektri. ploščami, poceni prodam. Seljek, Planina pri Rakeku.

Prodam

stroj za izdelovanje cementne strešne opeke zakrivač (ref. Briland), popolnoma predelan tako, da lahko napravi 1 oseba 50 kom. na uro. Ogleda se lahko vsak dan pri Francu Dolničarju, Blatna Brezovica št. 49, ali pa zamenjam za cevne modele večje dimenzije.

Škornje

nove, močne, št. 43, iz krom juhtne, prikladne za lovce ali ribiče, po najnižji ceni. Lovro Zupan, čevljar, Zalokarjeva ul. 9.

Troje sukenj

in moška obleka, dobro ohranjeno, ugodno naprodaj. Naslov v upravi pod št. 12.812.

Landaver prodam

polkovnik Čeda Jovanović. Vprašati v artilerijski vojašnici v Ljubljani, telefon št. 2264.

Prodam hišo

z vrtom v bližini Ljubljane in kolodvora za 70.000 Din za obrt in lesno industrijo. — Naslov pove uprava št. 12.819.

Enodružinska hiša

nova, z vrtom, se proda v lepem industrijskem kraju za 32.500 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod šifro »Za obrtnika ali upokojenca« štev. 12.810.

Prodam hišo

s pripadajočimi gospodarskimi poslopji in z vsem inventarjem vred. Hiša, v kateri je gostilna in trgovina, je ob cesti in ima več sob za tujce. Gostilna je edina v župniji. Pojasnila daje Ivan Buh v Črnem vrhu, pošta Polhov gradec.

Smrekova drva

suha, meterska (krajniki) vedno v zalogi po nizki ceni! Postavim tudi na dom v Ljubljano ali bližnjo okolico. Pavel Božnar, Polhov gradec.

Obrt

Obiščite restavracijo in vinotoč

»Bavarski dvor«

Ljubljana, Dunajska c. 31, poleg glavnega kolodvora. Točijo se pristna dalmatinska in domača vina po najnižjih cenah. Mrzla in topla jedila vedno na razpolago. Zjutraj se odpre že ob 6.

Pozor!

Kateri stavbenik bi gradil lesene hišice, naj se zglasi pri g. Pristolič v Mariboru, Gosposka ulica št. 38/II.

Harmonikarji, pozor!

Kdor želi imeti dobro harmoniko, naj se takoj obrne h K. Jancu, izdelovatelju harmonik, Ljubljana, Bohoričeva 9, za »nove harmonike ali popravila«, ker le on dela dobro in iz dobrega materijala najcenejel

Podgane ubija RATOL
Polj. miši ubija ARVICIN
Ščurke ubija GAMADIN
Stenice ubija STENOL
Bolhe ubija PULEKSIN
Dobivajo se povsod!
Biokemia, Zagreb, Hatzova ulica 25. Tel. br. 59-69.

Puhasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi belo puh kg 300 Din L. Brozović, kem. čistio na perja Zagreb, Ilica 82

Bazar

pod kolodvorom na Bledu proda I. Žirovnik na Bledu.

Matija Terlep

Ljubljana 7, Sv. Jerneja c. priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva.

Kovtre

platno za rjuhe, rujavo in belo kotenino, šifone in razno damsko blago kupite brez dvoma najugodneje pri tvrdki **IVAN KROŠELJ** na Kette-Murnovi cesti 15 in v podružnici na Zaloški cesti 17.

Urarska popravila

izvršuje najceneje in najprecizneje Franc Wölfing, urar, Gosposvetska c. 12.

Najceneje prevzema

vsa stavbinska kakor tudi pohištvena dela. — Sprejme se en vajenec. — Jože Sitar, strojno mizarstvo, Križe pri Tržiču.

Kdor želi izvrševati

trgovino z mešanim blagom v Ljubljani ali okolici na drugo koncesijo, naj stavi ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Trgovina«.

Gradbena podjetja!

Priliko za gradbeno delo na deželi nudi »Marstan«, Maribor, Koroška c. 10.

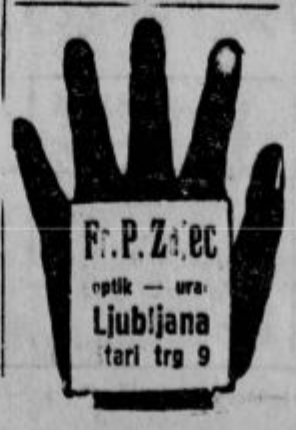

Razno

»Naš glas«

list državnih nameščencev v povečani izdaji z velezanimivo vsebino izšel! Berite ga!

Izumitelji

naročite si »Die Neuheit«, Berlin S. 42. Na ogled pošilja E. Frankl, Maribor, Vetrinjska 5.

A. dova moka 5 Din

garatirano pristna, od 25 kg naprej. Pošilja Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Patent fotele
Patent divane
Otomane
Modroce
Posteljne vložke

dobavlja najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik
Ljubljana
Krekov trg 7

Najmodernejše blago in pliši vedno v zalogi

Moške štofe

kamgarne, doblue za površnike, klobuke, čepice, razno moško perilo, kupite najcenejše pri tvrdki Ivan Krošelj na Kette-Murnovi c. 15 in v podružnici na Zaloški c. 17.

Viničarski par

se išče. Poštenost in treznost pogoj. Služba v okolici Celja. Nastop s 15. februarjem. - Več se izve v podružnici »Slov.« v Celju.

Kaše,

ješprenj, ajdovo moko vedno svež oddaja na debelo veletrgovina **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24.

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razloženje, na novo namazana vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica **JUSTIN GUSTINČIĆ, MARIBOR, Tattenbachova ulica 14,** nasproti »Narodnega doma«. Zadostuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom.

NAOČNIKI
I. PETELIN, MARIBOR
Gosposka ulica 5
Specijalna delavnica za očesno optiko, pod vodstvom diplomiranega optika E. Petelin, absolventa strokovne visoke šole za optiko v Jeni
„Vaš strokovni nasvet!"
„Vaš svetovalec!"

Brzojavne droge

Kupim 1500 komad. smrekovih in jelkovih brzojavnih drogov, in 1200 komadov borovih brzojavnih drogov. Dobava do 28. februarja 1929. Zahtevajte dimenzijo in pogoje drogov, ter ponudite Vašo najnižjo ceno od m³ franko vagon naloženo nalagalnih postaj. - Ponudbe na naslov: **Korošec Dragotin,** trgovina z rudokopnim lesom — Šmartno ob Paki (Gorenje št. 7).

ki krepi in zdravi želodec

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah.
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Patent divani

v modernih vzorcih pliša, otomane od 550—850 Din priznano najsolidnejše kupite pri Rudolfu Sever, tapetništvo, Marijin trg 2.

Za Novo leto!

Zimskošportne potrebščine

DISKOBOLUS

LJUBLJANA
TAVČARJEVA ULICA 1

Smuči, sanke, drsalke
Stremena, krpljice
Palice vseh vrst
Ves smučarski pribor

Srečno in veselo novo leto žele sledeče tvrdke:

Josip Čertalič
čevljarski mojster
Ljubljana
Sv. Petra cesta 47

Schneider & Verovšek
trgovina z železnino
Ljubljana
Dunajska cesta

Franc Trebušak
modna krojačnica
Ljubljana
Gosposvetska cesta 6
(na dvorišču)

Karol Blatnik
strokovno čevljarstvo
Ljubljana
Hrenova ulica 20

Ivana Zupančič
mesarica
Ljubljana
Šolski drevored
(stojnica)

Salon za dame in gospode
Anton Turk
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 7

I. jugosl. izdelovanje drož
Mar. Volk-Košmerl
Ljubljana

Zupančič Ivana
mesarija
Ljubljana
Šolski drevored

Jakob Petrič
mesar
Ljubljana
Šolski drevored
(stojnica)

Franjo Zajc st.
brivec
Ljubljana
Dunajska cesta 12

Jakob Jesih
mesar
Ljubljana
Šolski drevored

Franjo Zajc ml.
frizerski salon
Ljubljana
Pražakova ulica 15

Franjo Žabjek
brivski mojster
Ljubljana
Cerkvena ulica 1

Ignac Vehar
splošno mizarstvo
Ljubljana
Gradaška ulica 12

Ivan in Uršula Rozman
čevljar
Ljubljana
Rožna ulica št. 3

Ivan Kralj
trgovina z meš. blagom
Ljubljana
Stari trg 30

F. M. Živec
gostilna in zidar. obrt
Ljubljana
Rimska cesta 17

Trgovina
Pri Amerikancu
Ljubljana
Stari trg št. 10
Priporoča: Klobuke, zimsko perilo, modno blago. Kupuje kože vsakovrstne divjačine.

Marija Vehovec
modna trgovina
Ljubljana
Kongresni trg 4

Alojz Fuchs
juvelir
Ljubljana
Selenburgova ulica 6

Ivan Pavlin
izdeluje in popravlja dežnike
Ljubljana - Trnovo
Razpotna ulica 6

Fr. Balon
krojaški mojster
Ljubljana
Dunajska cesta 9

Ivan Arbi
pekarija
Ljubljana
Zvezdarska ulica 4

Matko Soklič ml.
trgovina z meš. blagom
Ljubljana
Hrenova 19 (Žabjek)

Aleks. Oblat
trgovina čevljev
Ljubljana
Sv. Petra cesta

A. & M. Zorman
trgovina z moko in deželnimi pridelki
Ljubljana
Stari trg 32

Srečno Novo leto želi
Kavarna »Vospernik«
Ljubljana
Stari trg 32

Angeloslav Hrastnik
trgovec
Ljubljana
Karlovška cesta 8

And. Žnidar
modni atelje za gosp.
Ljubljana
Tel. 3251
Reber št. 11
(vhod s Starega trga)

Marija Janežič
mesarica
Ljubljana
Poljanska cesta 54

Srečno Novo leto!
Gostilna pri »Jerici«
Anton in Jerica Žičkar
Ljubljana
Prešernova ulica št. 9

Franjo Malis
diplomirani krojač
Ljubljana
Tržaška cesta 29

Tiskarna
„Kolektor“
Pogačnik Albin
Stražišče pri Kranju

Franc Lavtižar
mesar in posestnik
Ljubljana
Sv. Petra cesta

Beti Orehek
zajtrkovalnica in vinska klet
Ljubljana
Kolodvorska ulica 26

Josipina Podkov in sinko Josip
mesarija
Ljubljana
Sv. Petra cesta 7

I. Kostevc
manufakturna trgovina
Ljubljana
Sv. Petra cesta 4

Marija Rogelj
manufakturna trgovina
Ljubljana
Sv. Petra cesta 26

Ivan Krošelj
manufakturna in konfekcijska trgovina
Ljubljana
Kette-Murnova (Martinova) cesta 15

Kati Beguš
trgovina z meš. blagom
Ljubljana
Vidovdanska cesta 2

Iv. Buzzolini
delikatesna trgovina
Ljubljana
Lingarjeva ulica

Karol Marolt
trgovina špec. blaga
Ljubljana
Trnovska ulica 13

M. Urek
trgovina z meš. blagom
Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 7

Ivan Gjud
brivski salon
Ljubljana
Stari trg št. 30

Josip Miletič
brivski salon
Ljubljana
Karlovska cesta 14

Kajo Delić
zlatar in juvelir
Ljubljana
Vidovdanska cesta 2

Srečno Novo leto!
Mih. Marija Repanšek
gostilna pri »Vitezu«
Ljubljana
Breg 18

Jos. Rebek
ključavničar
Ljubljana
Cankarjevo nabrežje 7

Stanko Kezele
kleparski mojster
Ljubljana
Bohoričeva ulica 3

Miroslav Bivic
knjigoveznica in kartonaža
Ljubljana
Vidovdanska cesta 12

Anton Merhar
pletarska delavnica
Ljubljana
Sv. Petra cesta 22

Lekarna Leustek
Ljubljana
Resljeva cesta 1

Hinko Sevar
antikvarial-knjigarna
Ljubljana
Stari trg

Ant. Stacul
delikatesna trgovina
Ljubljana
Selenburgova ulica

Marija Urbas nasl.
pristne kranj. klobase
Ljubljana
Komenskega ulica 16
Tel. št. 2865

Jernej Jelenič
tovarna kisa
Ljubljana

Tvrdka Albreht Ant.
vrvar
Ljubljana
Sv. Petra c. 6

Vsem svojim gostom želim srečno novo leto
Marijan Šilovič
gostilničar
Udmat
Zaloška cesta 37

Ivo Potočnik
gostilničar
»Reininghaus«
Ljubljana VII.

Kavarna in vinotoč »Central«
Ana Miholič
Ljubljana
Sv. Petra nasip

Ivan Lupše
modna, manufakturna in galanterij. trgovina
Ljubljana
Karlovska cesta 30

Eduard Škopek
urar
trgovina z urami, zlatnino in optiko
Ljubljana
Mestni trg 8

Ivan Pestotnik
špecerijsko blago, delikatese, bonboni, likerji
Ljubljana
Sv. Petra c. 14

Ivan Zupančič
izdelovatelj metel
Ljubljana
Nova ulica št. 3

Trink
mizarstvo
Ljubljana
Linhartova ulica 8

Veselo novo leto želi
Ivan Meglič
splošno ključavničarstvo
Ljubljana

Srečno novo leto!
Hotel in restavracija »Lloyd«
Franc Bučar
Ljubljana
Sv. Petra cesta 7

Anton Legat
trgovina s špecerijskim, kolonijalnim in delikatesnim blagom ter zajtrkovalnica
Ljubljana
Miklošičeva c. 28

I. Somnitz
urar in trgovina z zlatnino, srebrnino in urami
Ljubljana
Sv. Petra cesta 16

Srečno novo ceto
želi tvrdka
Leopold Sušteršič
avtoličar in tapetnik
Ljubljana, Dunajska c. 41

Josip Cotič s soprogo
Ljubljana
Kette-Murnova cesta

Marija in Franc Juvan
gostilna »Pavšek«
Ljubljana
Kette-Murnova c. 26

Gostilna
»Koroški dom«
M. Petrič
Ljubljana
Poljanska cesta 11

F. Fajdiga sin
zaloga pohištva in mizarska delavnica
Ljubljana
Sv. Petra cesta 17

Ivan Srebot
čevljarski mojster
Ljubljana
Ravnikova ulica 15

Ant. in Mar. Gregorc
mesarija
Ljubljana
Poljanska cesta 81
Šolski drevored

Alojzij in Mar. Kocjan
mesarija
Ljubljana
Šolski drevored

Franja Ocvirk
mesarija
Ljubljana
Poljanska cesta 53
Šolski drevored

Franc Iglič
krojaški atelje
Ljubljana
Slomškova ulica 1

Leopold Rijavec
krojaški mojster
Ljubljana
Miklošičeva cesta 7

Čadež & Brcar
trgovina tehničnih predmetov za mline
Ljubljana
Kolodvorska ul. 35

Franc Janežič
gostilničar
Domžale

Vekoslav Vyborny
brivski mojster
parfumerija
Slovenjgradec

Gradbeno podjetje
graditelj
Ročak & Comp.
družba z o. z
Trbovlje

Anton Velkavrh
mesar
Spodnja Šiška
»Pri raci«
Celovška cesta 65

Marija Perne
trgovina z meš. blag.
Spodnja Šiška
Celovška cesta 71

Srečno novo leto želi vsem svojim cenj. naročnikom
Stanko Mahovič
brivski mojster
Ljubljana
Ahacljeva cesta 10

Jos. Vodnik
trgovina kisa
Ljubljana VII.
Celovška cesta 42

Josip Levanič
veletrgovina z vinom
Ljubljana VII.

Franc Uršič
krojaški mojster
Ljubljana VII.
Medvedova cesta 26

Franc Tekavec
krojač
Ljubljana
Poljanski nasip 8

Ant. Stiplošek
sobni in dekoracijski slikar in pleskar
Ljubljana
Delavnica:
Krakovska ulica 5
Gerbičeva ulica 9-4
(Kolezija)

Dom. Čebin
premog, drva, koks
Ljubljana

Veselo novo leto želi svojim odjemalcem trafika
Fricko in Zvonka Juvan
Ljubljana
Kolodvorska ulica 35

Viktor Šober
trgovina s špecerijskim in mešanim blagom
Ljubljana
Sv. Jakoba trg 4

M. Bogataj
gostilna
Kočevje

Jožef Žagar
mizar
Dravlje p. Ljubljani

OROSLAV SLAPAR
splošno krojaštvo
LJUBLJANA
Ravnikarjeva ulica 13

Pilarna
Ivan Figar
Ljubljana

Štefan Cimerman
mehanična delavnica klobučarskih izdelkov

Valentin Ačkun
sedlar in tapetnik

Rudolf Pust
gostilna in mesarija

I. del. kons. društva
prodajalna
Vode

Gostilna
»Društveni dom«

Justi Rozin
delikatesa in vinotoč

I. del. konz. društvo
prodajalna
Društveni dom
Trbovlje

Franc Šetinc
trgovina z mešanim blagom

Pivovarna »Union«
zaloga Trbovlje
Florijan Rojc

Ferdo Arzenšek
avto-podjetje
Trbovlje II

Župan Marija
gostilna

Albin Izlakar
trgovina z mešanim blagom

Alojz Cerar
izdelovatelj sodavice in pokalic

Drago Radej
trgovina z mešanim blagom

Dominik Kokalj
kolodvorska restavracija

Alojzija Kramar
gostilna
Retje

Ivan Zavolavšek
urar in trgovec s srebrnino in gramofonskimi ploščami

Josip Ciuha
gradbeno podjetje

Karel Kozina
slaščičarna

Anica Berger
delikatesa in zajtrkovalnica

Slavko Puškar
brivski salon
Trbovlje I-II

Ivan Rovšnik
splošno čevljarstvo

Josip Dobočnik
čevljarna

Ivan Forte
trgovina z mešanim blagom

Miloš Škrbec
konfekcijska industrija

Mirko Štuhec
gradbeno podjetje
Ormož—Trbovlje

Marko Borušak in sin
urar, fotograf in izdelovatelj stolpnih ur

Anton Opavleuč
strojno mizarstvo

Jakob Klenovšek
elektro-tehnično podjetje, telefonski in radio oddelek

Anton Medvejšek
krojaštvo

Josip Vranešić
brivski salon

Josip Varga
parna pekarna

Ivan Udrih
zaloga manufakture in krojaštvo

Josipina Rzeničnik
modna trgovina šivilja

Fran Lotrič
gostilna »Ratitovec«
Češnjica pri Železnikih

Vsem cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem želi veselo, srečno novo leto tvrdka
M. Horvat
splošno čevljarstvo
Ljubljana
Dunajska cesta 9
ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

Veselo novo leto želim
Mrežar Alojz
mesar
Št. Vid n. Ljubljano

Urbančič Marija
kovaška delavnica
Ljubljana
Hrenova ul. 19

Bela Fischer
Ljubljana
zastopnik »Albus«-Tvornice Sapuna d. d. (Odolkomp.) Novi Sad

A. Kavčič
mehanična delavnica
Glince
Tržaška cesta 12
Rožna dolina štev. 4, cesta X

Srečno in veselo novo leto želi vsem znancem in naročnikom
Val. Accetto
stavbeno podjetje
Ljubljana

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
Neža Jerman
branjarija Hrastnik

Srečno novo leto
Franc Erjavec
pri »zlati lopati«
trgovina s železnino
Valvazorjev trg 7

Franja Krieger-Dolinškova
sodavičarka
Krško

Srečno novo leto želi
Hotel Lackner
Črnomelj

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
Janko Arnšek
modno krojaštvo
Hrastnik

Srečno novo leto
Leop. Cankar
trgovina
Ljubljana
Tržaška cesta 5

Franc Zupančič
strokovno čevljarstvo
Ljubljana
Kette-Murnova cesta 6

Veselo, srečno novo leto želi svojim naročnikom
Anton Benegalija
modno krojaštvo
Ljubljana
Krekov trg 10

Srečno novo leto želi
gradbeno podjetje
Jos. Misson
Ljubljana
Cigaletova ulica 13

Martin Mali
specijelna delavnica za ličanje in tapeciranje avtomobilov
Domžale

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
Josip Zupan
trgovina z mešanim blagom
Hrastnik

Alojzij Vrabec
stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Ljubljana
Sv. Petra nasip 41.

Dragotin Korbar
betonska tvornica in gostilničar
Zagorje ob Savi

Veselo, srečno novo leto
želim vsem cenj. odjemalcem ter se za nadaljna naročila priporočam
Franc Kosmač
splošno ključavničarstvo
Ljubljana, Jeranova ul. 5

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem in se priporoča najtopleje za obilen obisk v novem letu
Marija Groznik
trgovina z mešanim blagom
VIŠNJAGORA, poleg šole

Vsem svojim odjemalcem želim srečno in zadovoljno novo leto, priporočujoč se za nadaljnjo naklonjenost
Franc Pirkovič
trgovec z mešanim blagom in deželnimi pridelki
RIBNICA NA DOLENJSKEM

Srečno novo leto
želi vsem cenjenim obiskovalcem
Restavracija in vinotoč
„Bavarski dvor“
LJUBLJANA, Dunajska c. 31
poleg gl. kolodvora

Srečno in veselo novo leto
želi
Franc Končan
splošno ključavničarstvo
Domžale

Veselo novo leto
želi cenjenim naročnikom
Čevljarstvo **Anton Separ, Bled**

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim gostom, ter se v naprej priporoča za obilen obisk
Franc Oset
restavracija „Nova pošta“
DOMŽALE

Srečno in veselo novo leto
želim prečastiti duhovščini in cenj. naročnikom
Avg. Megušar
izdelov. cerkv. orodja in posode
Ljubljana, Karlovška cesta 2

Srečno novo leto
želi vsem prijateljem in znancem
Franc Pust-ova rodbina
tesarstvo, Ljubljana

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemalcem prijateljem in znancem
Anton Legat
trgovina s spec. u kol. d. d. blagom in zajtrkovalnica
Ljubljana, Miklošičeva 28

Srečno in veselo novo leto
želi vsem odjemalcem
tvrdka
Anton Šinkovec
trgovina s čevlji
Pod Trančo 1

Veselo in srečno novo leto
želim svojim naročnikom in se nadalje priporočam
Laurič Anton
splošno kleparstvo
Moste št. 43, Ljubljana

Srečno novo leto
želi
Franc Kos ml., Ljubljana
zastopnik
tovarne čokolade K. M. Schonda, Beograd
in
tovarne mila „Merima“ d. d. Kruševac

Srečno novo leto
želimo vsem cenj. odjemalcem
Ivan Rode
mesar
Zelena jama — Vodmat — Bizovik

Veselo in srečepolno novo leto
želi svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem
tvrdka **Novak**, Kongresni trg 15

Veselo in srečno novo leto
želi
J. ROZMAN
izdelovatelj in eksport pristnih kranjskih klobas
Ljubljana, Sv. Petra c. 85

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim članom
Kmetijska zadruga Višnjagora
ter jih prosi, da tudi v bodoče ostanejo zvesti zadružnemu načelu: „Svoji k svojim“
Načelnik: ERJAVEC

Veselo novo leto želi
Andrej Belič
trgovina z mešanim blagom
Ljubljana VII., Kavškova cesta 18
Podružnica: Janševa ulica štev. 1

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenj. gostom, prijateljem in znancem
Mihael Kavčič
gostilničar in posestnik
v ZG. ŠIŠKI

Srečno veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem ter se priporoča v bodoče
Zvonarna in livarna
ST. VID nad Ljubljano
Lastnik **Ivan Kogovšek**

Srečno in veselo novo leto
želi tvrdka
Viktor Meden
tvornica konjaka in likerjev, veleżganjarna
Ljubljana
Celovška cesta

Elektrovaljčni mlin
„Trata“
ŠKOFJA LOKA
Kolodvor

SREČNO NOVO LETO
VSEM CENJ. ODJEMALCEM
DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

Srečno in veselo novo lelo 1929 želi

Edison Bell Penkala

I. angl. jugoslov. tvornica **gramofonov**, Zagreb

Zastopnik
Iv. Bonač, Ljubljana
Šelenburgova ulica štev. 5

Josip Tomažič
krojaški mojster
Celje, Na okopih 5

Prav srečno novo leto
želi cenjenim dosedanjim in bodočim naročnikom ključavničarstvo in inštalacija za vodovode in centralne kurjave
Fr. Ouček
Trbovlje

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem
Josip Omerza
zastopnik A. B. G. pisalni strojev
Ljubljana, Dunajska cesta 6/I.

Srečno novo leto
želi
Egidij Šušteršič
slikarski mojster
Moste, Selo štev. 50

Srečno in veselo novo leto
želi cenjenim odjemalcem
Josip Plevčak
čevljarski mojster
Celje, Kralja Petra c. 28

Vsem cenjenim odjemalcem želi
srečno in veselo novo leto
Miha Koren
zlatar in draguljar
Trbovlje

Veselo in srečno novo leto
želi modna trgovina
T. Eger
Ljubljana Sv. Petra cesta 1

Franc Šerbec
izdelovanja terazza
Glince IX., št. 21. (Vič)
Ljubljana

Kavarna Evropa
lastnica Helena Krušič
Celje, Kralja Petra c. 4

Srečno novo leto
želi tvrdka
R. Japelj in drug
sobno, dekorativno črkoslikarstvo in pleskarstvo
Trbovlje

Vsem cenjenim gostom želiva
srečno in veselo novo leto
F. in Sv. Kolenc
Sp. Šiška, Janševa 3
in se priporočava za nadaljni obisk

Vsem obiskovalcem Šmarjeških toplic pri Novem mestu želi
srečno novo leto
Uprava Šmarjeških toplic

VINKO KUKOVEC
stavbno podjetje, tesarski mojster, trgovina z lesom in parna žaga
CELJE - LAVA

Veselo novo leto 1929
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem, prijateljem in znancem, trgovec in gostilničar
Josip Olup, Ljubljana
Stari trg 2 na vogalu
Obenem priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih moških in deških oblek, perila in pletenin kakor tudi manufakturnega blaga angleških, čeških in domačih tovarn. — Priporoča tudi svojo starozvano gostilno „Pod Trančo" kjer se točijo pristno štajerska in dolenjska vina, po najnižjih cenah, čez ulico 1 din ceneje.

Veselo in srečno novo leto želita vsem cenjenim naročnikom in se priporočata
ALBIN in ANTONIJA PLANINC
mizarstvo Celje, Zavodna 50

Veselo in srečno novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
Ivan Avguštin
trgovina deželnih pridelkov
Škofja Loka, kolodvor

Franc Zaletel
žganjekuha
St. Vid
nad Ljubljano

Srečno novo leto
želi cenj. odjemalcem in se še nadalje pri priporoča
Vinko Podobnik
trgovina s kurivom
Tržaška cesta 16

Valentin Hladin
manufakturna trgovina
Celje

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim obiskovalcem
»Kino Union«
Hrastnik

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
Jerica Hočevar
trgovina z mešanim blagom
Hrastnik

Srečno novo leto želi vsem svojim odjemalcem
Alojz Loger
gostilničar, mesar, veleposestnik itd.
Hrastnik

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenj. odjemalcem
Drago Cerlini
modna trgovina
Celje, Glavni trg 14
Industrija kravat
Celje, Glavni trg 17

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim naročnikom
Valentin Vojska
pleskar
Ljubljana, Cerkvena ul. 11

JANKO ROZMAN
krojaštvo
LJUBLJANA VII

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim odjemalcem
And. Mejač
veletrgovina z vinom
Komenda pri Kamniku

Alojz in Marija Nekrep
gostilna pri „Zlatem konjičku"
Maribor, Vetrinjska ulica

Anton Prebil
splošno ključavničarstvo
Glince
Cesta I, štev. 6

N. M. Malgaj
trgovina in gostilna
Spodnja Šiška
Knezova ulica 19

Dovoljujem si svojim cenjenim odjemalcem naznaniti, da je dolgoletni potovalni zastopnik Theo Seitz na Dunaju in Kreuznachu ob Renu gospod Josip Mascha s 1 januarjem pristopil v isti službi k moji firmi, ter vljudno prosim, da se mu izkaže popolno zaupanje.
Petar J Miović
kr. dvorni dobavitelj, Maribor

Ivan Hajny
zaloga poljedelskih strojev
Maribor,
Aleksandrova cesta 43

VINKO SAVNIK
MODERNA TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM, MODNIM IN GALANTERIJSKIM BLAGOM
RADOVLJICA

Srečno novo leto 1929
želi cenjenim odjemalcem in se priporoča za nadaljno naklonjenost tvrdka
KARL PRELOG
trgovina
volne bombaža in galanterije
Na debelo: Gosposka ulica štev. 3
Na drobno: Stari trg 12 - Židovska ul. 4

Srečno novo leto
želim vsem svojim cenjenim odjemalcem
Franc Žmitek
razpošiljalnica sira
Bohinjska Bistrica

Bogdan Žilič
trgovina z železnino
Ljubljana
Dunajska cesta 11

KAMNOSEŠKO IN KIPARSKO PODJETJE
FRANJO KUNOVAR
LJUBLJANA, POKOPALIŠČE SV. KRIŽ

Srečno novo leto 1929
želi vsem trgovcem, obrtnikom in industrijalcem tvrdka
GROM
carinsko-posredniški in spedicijski biro
Ljubljana

Srečno in veselo novo leto žele naslednje ptujske in druge tvrdke:

Julij Žilavec
mesar in gostilna pri kolodvoru
Ptuj
Ljutomerska cesta 8

Anton Brenčič
trgovina z železnino
zaloga orožja in municije
Ptuj

Alojzij Pinoza
urar in draguljar
Ptuj
Krekova ulica 8

Ivan Cvikl
manufakturna trgovina
Ptuj

Snoj & Urbančič
veletrgovina z galanterijo
in konfekcija perila
Ptuj

Na drobno! *Na debelo!*

A. Sencar in sin
trgovina s špecerijskim blagom, deželnimi pridelki in delikatesami. Nakup in eksport jajc. Monopolska velikoprodaja soli. Zamenjava bučnega olja. Zastopstvo Vacuum Oil Comp.
Ptuj

Katarina Zemljič v Ptuju
preizkušena babica pri Dravskem mostu, želi
srečno in veselo novo leto
vsem nje rojenčkom iz pretečenega leta, ki jih je bilo v Ptuju in okolici 92 (med temi tudi en ciganček) ter so porodi povsod dobro izvekli. Istočasno pa se tudi skrbnim bodočim materam za leto 1929 prav toplo priporoča.
V Ptuju, dne 26. dec. 1928. *Kati Zemljič.*

Fric, Mimi, Antonija Vreg
gostilna, trgovina, mesarija, tobačna trafika in zaloga piva
v Leskovcu pri Ptuju

Srečno in veselo novo leto
in topla zahvala vsem cenj. obiskovalcem
Alojzij Kek brivec
Vrhnika

Veselo, srečno novo leto!
J. Slavec, Kranj
stavbeno podjetje
Izvrševanje in projektiranje vseh gradbenih del

Srečno novo leto želi
Alfonz Oblak
trgovina z mešanim blagom na drobno in debelo
Novo mesto

Hinko Kreft – Ptuj
trgovina s špecerijskim blagom, nakup vseh poljskih pridelkov, jaje, masla, fižola, pšenice, suhih gob, orehov, vinskih kamnov in drugo. — Brezplačna zamenjava bučnega olja. — Vsak dan sveže žgana kava

Frank & sin
kleparstvo
Ptuj

Alojzija Konjedič
higijenični damski frizerski salon
Ptuj
Slovenski trg 14

Janja Krhlanko
modistinja
Ptuj
Krekova ul. 1

Zadružna elektrarna
r. z. z o. z.
za Ptuj, Breg in okolico
v Ptuju

Franc Nedog
modna trgovina
Ptuj

Jožef Golob
mesar
Ptuj

R. Matz
kavarna in restavracija „Evropa“
Ptuj

J. Grivec
kolodvorska restavracija
v Ormožu

Zadružna elektrarna
reg. zadr. z neomej. zav.
v Ormožu

Okrajna posojilnica
reg. zadr. z neomej. zav.
v Ormožu

Ivan Koren
urar
Ptuj
Prešernova ul. 26

Ivan Orovič
mesar
Ptuj

Rudolf Ribič
trgovina z manufakturnim blagom
Ptuj
Slomškova ul. 3

A. Grampovčan
trgovina z meš. blag.
Vrhnika

Srečno novo leto
vsem cenjenim odjemalcem in prijateljem želi
Pavel Obid
urar v Krškem
zaloga ur, zlatnine, optičnih predmetov, šivalnih strojev, dbokates, otročjih vozičkov, gramofonov, gramofonskih plošč, ter vseh posameznih delov. Vsi ti predmeti se popravljajo točno in solidno v lastnih delavnicah. Prodaja tudi na obroke.

J. Pinterič
trgovina galanterije, šivalnih strojev in koles
Brežice

Štefan Rovšek
fotograf
Kranj

Vsem svojim cenj. gostom želim
srečno in veselo novo leto
in se za nadalje priporočam za obilen obisk
Gostilna Račič
Ptuj, Slomškova 6

Franc Korže
kavarna
Ptuj

E. Majhenič
nakupovalnica perutnine
v Ptuju

Maks Weissenstein
mesar in gostilničar
Ptuj

M. Leben
električno podjetje
Ptuj
Prešernova ulica 7

Ivan Vincekovič
umetno in trgovsko vrtnarstvo
Ptuj
Ljutomerska cesta 1

Franjo Vrabl
trgovina z železnino
Ptuj

Martin Brenkovič
stavbni in ornamentni klepar
Ptuj

Autotaksa
stajališče kavarna „Evropa“
Ptuj

Fr. Tomažič
sedlar in tapetnik
Breg pri Ptuju

Ignac Vanda
umetno in trgovsko vrtnarstvo
Tiha pot 1
Ptuj

Robert Rosenfeld
trgovina z mešanim blagom
Ptuj

Franc Brezovnik
razpečavanje mineralno oljnih in kemičnih izdelkov. Bencin postaja. Ptuj, Minoritski trg 3. Podružnica Panonska ul. 4, trgovina z mešanim blagom. Zamenjava bučnega olja. Vse vrste suhih oljnatih barv, firneža, terpentin laka, vse vrste čopičev, karbolinej katrana arborne in vse vrste poljskega in vrtnega semena

Martin Vrabl
manufakturna in modna trgovina
Ptuj

Joško Sagadin
mizarstvo za stavbe in pohištvo ter izdelovanje posteljnih vzmetov
Ptuj, Vrazov trg štev. 2

Alfonz Kaisersberger
sedlar in tapetnik
Ptuj
Vseh svetnikov ul. 9

Zupančič Marija
gostilna in prenočišče
Ptuj

M. Verhovčak
zaloga porcelana, stekla in barv
Ormož

Julij Žiger
slaščičar
Ormož
Slaščičarna Ptuj

Gustav Ozmec
vino en gros - Nakup in prodaja ljutomerskih sortiranih graščinskih in kmečkih vin
Ormož

Vrhovčak Jakob
gostilničar
Pušinci pri Ormožu

Srečno in veselo novo leto želi
vsem turistom, smučarjem in cenj. gostom
Kavarna „Prisank“
Kranjska gora

Anton Šinkovec st.
vrvarna
KRANJ

Gostilna Harde
lastnik Gustav Verderber
Kočevje

Stavbenik
Angelo Battelino
Ljubljana 7

Srečno in veselo novo leto
voščim vsem cenj. odjemalcem ter se nadalje priporočam za kovaško in kolarsko obrt
Matija Terlep
Ljubljana 7, Sv. Jerneja c.

Kletarsko društvo v Ormožu
vpisana zadruga z omejeno zavezo

Veselo, srečno, blagoslova polno novo leto 1929 želita
Karol in Martina Rojs
stavbeno podjetje in lesna trgovina
v Ormožu

Veletrgovina
Ludovik Kuharič
zaloga modnega, manufakturnega in špecerijskega blaga, cementa ter železnine. Eksportna trgovina, parna žaga in električna centrala. Glavna zaloga delniškega piva
Ormož

Ljudska hranilnica in posojilnica
r. z. z neom. z.
Ormož

Alojzij Krainz
trgovina modnega, manufakturnega in špecerijskega blaga — Zaloga stavbenega in rezanega lesa. - Umetni mlin in žaga. - Tovarna opeke. - Veletrgovina z vinom
Ljutomer

Okrajna posojilnica
r. z. z neom. z.
Ljutomer

Vinarska zadruga
r. z. z o. z.
Ljutomer

Srečno in veselo novo leto 1929
želita vsem prijateljem in znancem, kakor tudi obiskovalcem
hotela »Slavec«
v Kranjski gori ter se priporočata za nadaljno naklonjenost
Leopold in Marija Zore

Srečno in veselo novo leto žele sledeče jeseniške in celjske tvrdke:

Čepon Viktor
trgovina z južnim sadjem in delikatesami
Jesenice

Veselo novo leto
vsem cenjenim obiskovalcem Društvenega kina na Savi
Kino-vodstvo KDPD
Jesenice

Veselo novo leto!
Anton Nikolavčič
kolodvorska trafika
Jesenice (Gorenjsko)

Srečno in veselo novo leto!
Segolin Marijan
dekoracijski slikar in pleskar
Jesenice (Gorenjsko)

Čufer Andrej
industrija, trgovina in gostilna
Jesenice (Gorenjsko)
želi vsem cenjenim gostom odjemalcem in prijateljem
srečno novo leto

Veselo novo leto
vsem gostom in prijateljem
Dore Pirman, brivec
Javornik-Groblje

Veselo in srečno novo leto
želi vsem članom in prijateljem
odbor Kat. del. prosv. društva
na Jesenicah

Srečno in veselo novo leto!
J. Polišak, Jesenice (Gorenjsko)
restavracija, prenočišče, izvošček in trgovina

Srečno in veselo novo leto!
Jernej Urbar
slikar in pleskar
Jesenice (Gorenjsko)

Srečno in veselo novo leto
želi vsem prijateljem in odjemalcem
Ivan Zvezda
krojaški mojster
Jesenice-Sava

Srečno in veselo novo leto!
Ignacij Hrovat
mesarija
Jesenice (Gorenjsko)

Srečno in veselo novo leto!
Ivan Vergles
mesarija
Sava pri Jesenicah

Veselo novo leto
vsem članom in vlagateljem
Hranilnica in posojilnica
na Jesenicah

Veselo novo leto
ter nadaljne naklonjenosti želi in se priporoča tvrdka
Gogala
krojaštvo in čepičarstvo
Jesenice na Gorenjskem

Carinsko posredništvo na Jesenicah
Anton Stekar
želi vsem komitentom
srečno novo leto
in se tudi nadalje priporoča

Valentin Markež
trgovina in gostilna
Jesenice-Sava
vsem gostom, odjemalcem, prijateljem in znancem
srečno novo leto

Vilman Franc
trgovina, gostilna in fotografski atelje
Sava pri Jesenicah
želi vsem prijateljem, odjemalcem in cenj. gostom
srečno novo leto

Veselo in srečno novo leto
ob 30 letnici obstoja
želi vsem svojim mnogoštevilnim članom, odjemalcem in prijateljem
I. delavsko konzumno društvo
Jesenice - Sava
s svojimi prodajalnami na Bledu, Bohinjski Bistrici, Javorniku in Žirovnici

Vsem poslovnim prijateljem mnogo sreče v novem letu
Jože Markeš
elektrotehnično podjetje
Jesenice 54

Vsem svojim cenjenim odjemalcem želi blagoslovljeno novo leto
Jos. Jagodič
Celje — Glavni trg

Konrad Gologranc
stavbenik
Celje

Cenjenim svojim odjemalcem želi v novem letu obilo sreče in blagoslova
Fran Strupi
prodajalna steklene in porcelanaste robe, steklarska delavnica
Celje, Kralja Petra cesta

Anton Zupančič
strojno mizarstvo
Celje, Gosposka ul. 19

F. S Lukas
Liker Rum
Na veliko
Konjak Žganje
Celje

Svojim cenjenim odjemalcem želim v novem letu mnogo sreče in se priporočam
Ivan Mastnak
konfekcijska in manufakturna trgovina ter izdelovalnica modnih oblek
Celje, Kralja Petra c. 15

Vsem cenjenim odjemalcem želim srečno in veselo novo leto
Franjo Vehovar
pohištveno in stavbeno mizarstvo
Celje

Srečno novo leto želi
Franjo Kalan
trgovina premoga in drv
Celje

Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim odjemalcem
tovarna
HUBERTUS MILA
v Celju

Franjo Kunšek
fotograf
Celje

Srečno in veselo novo leto
želi vsem cenjenim strankam
Anton Oražem, krojaški mojster
Celje, Gledališka ulica štev. 9

Ivan Tadina
gostilničar in mesar
Laško (Slov.)

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenj. strankam
Mihael Dobravc
slikarski in pleskarski mojster
Celje

Maks Zabukošek
modna krojačnica
Velika zaloga pravega angleškega in češkega blaga
Celje

Vincenc Janič
pekarna
Celje

Blagoslova in sreče vsem svojim cenjenim odjemalcem in prijateljem v letu 1929!
Josip Jagodič
trgovina z železnino in špecerijo
Celje, Glavni trg

Srečno novo leto želi
Prva slovenska zidarska zadruga v Ljubljani
registrovana zadruga z o. z.

Vsem cenj. odjemalcem in dobaviteljem znancem in prijateljem želim
srečno in veselo novo leto
J. MENART
trgovec, Domžale

Vsem cenjenim odjemalcem želi
srečno in veselo novo leto
Valentin Jager
gostilničar in mesar
Št. Vid nad Ljubljano

Krušno moko
najboljše vrste dobite vedno svežo pri
A. & M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32.
Blago dostavimo tudi na dom. — Prevzamemo v mlev tudi vsako množino domače ali banaške pšenice — pri manjših množinah jo takoj zamenjamo za moko in otrube.

PRIVAT DETEKTIV ZAVOD IVAN TOPLIKAR RIMSKA CESTA 9

Sprejme se
trgovski pomočnik
manufakturist, samo prvovrstna moč. Ponudbe na upravo Slovenca 12.511.

Vsak strokovnjak govori s priznanjem o slavnem
MOTOCIKLU A. J. S.
kar je povsem upravičeno!

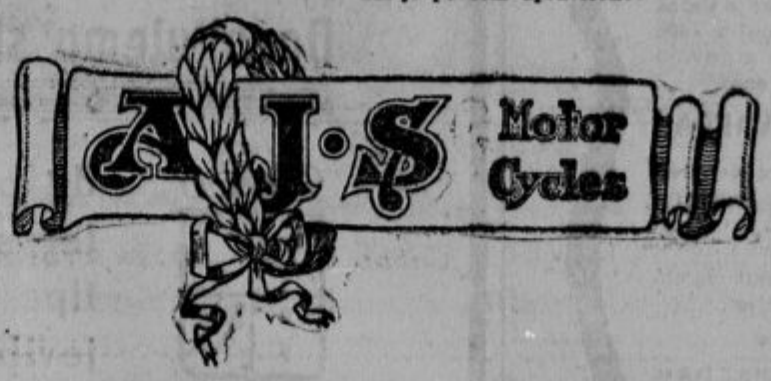

Pustite si predvajati od zastopnika motocikli A. J. S., pa bodete razumeli spoštovanje strokovnjakov do tega našega fabrikata. Novi modeli 1929, dvocilindrski, 1000 ccm modeli s prikolico, 500 ccm, 350 ccm in 250 ccm. — Sportni in turni modeli SV in OHV Single in Double Port, s sedežskim tankom (Satteltank) vdelanim tahometrom, vrtilnimi ročaji, pregibljivo balance in krmilnim dušilcem saportnimi ventili, vžigalno in svetlobno napeljavo Lucas, rogom, medsebojno premenljivimi kolesi in avtomatičnim, suhim centralnim mazanjem (Trockensumpfschmierung), so bili senzacija na vseh letošnjih svetovnih avtomobilskih in motocikelskih razstavah.
Naročite si že sedaj motocikl A. J. S. S tem ste si pridobili nele krasno novoletno darilo, nego veselje in zadovoljnost za celo leto.
Nekoliko modelov 1928 je še na razpolago po precej znižanih cenah.
Vsi nadomestni deli vedno v zalogi. Jako ugodne plačilne olajšave!
Generalno zastopstvo O. ŽUŽEK, LJUBLJANA, Tavčarjeva ul. 11
Oddajo se nekateri rajoni na solventne zastopnike!

ALFA strojno molžo
lahko ogledajo interesenti v nedeljo dne 6. januarja 1929 ob 11. uri dopoldne na graščini Paumgarten Fužine pri Ljubljani
Pojasnila o Alfa molznih strojih daje:
MLEKARNA KRIŠTOF, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 60

VESELO IN SREČNO NOVO LETO 1929
želi vsem svojim cenjenim naročnikom
IVO TAUSEL,
pleskarstvo - slikarstvo, TRBOVLJE I.

Izjava
Izjavljam, da mi je »HERCOG - BOSNA«, splošna zavarovalna družba Beograd, podružnica za Slovenijo v Ljubljani, hitro in zelo kulantno izplačala odškodnino za moj med vožnjo zgoreli avtomobil.
Maribor, dne 29. decembra 1928.
Josip Sinič.

Sadje v gospodinjstvu.
Konserviranje sadja in zelenjadi.
Spisal M. Humek. Cena Din 24·-.
Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

DRAGO LUNDER
veščak-organizator za knjigovodstvo in trgovsko administracijo
zapriseženi sodni izvedenec
LJUBLJANA
Uvaja in reorganizira knjigovodstva na razne načine po zahtevi, tudi po poenostavljeni novi metodi »Praktični dopiki« ter po kartotečnem sestavu »Organizator«, »Rui« i. dr.
Vodi, stalno nadzira ter po naročilu revidira knjigovodstveno in blagajniško poslovanje.
Sestavlja in preizkuša popise imetij, davčne napovedi, kalkulacijo, rentabilitetne račune, proračune in bilance.
Obavlja dopisovanje, inkaso ter druge zaupne, administrativno trgov. posle.
Vrši revizije železniških tovornih listov in carinskih deklaracij.
Posreduje trgovsko tehnično pri trgovskih združitvah, razdružitvah in poravnavah.
PROSPEKT
o poenostavljenem knjigovodstvu »Praktična dopika« dopošljem na želje poštnine prosto.
Novi način dvostavnega knjigovodstva je vsakomur umljiv, ker je poslovanje mehanično. Omogoča ureditev knjigovodstva onim, ki tega doslej niso mogli voditi.
Enostavno bilanciranje!
Pojasnila in splošna navodila brezplačno.

Senzacija za leto 1929 je novi 6-cilinderski Peugeot
proizvod najstarejše avtomobilske tovarne na svetu. Vsa Evropa govori o delazmožnosti in vztrajnosti tega voza, ki daleko nadkrilju je vse ameriške 6 cilinderske vozove. Pri tem pa je najelegantnejši, najsolidnejši in najcenejši voz napram vsakemu drugemu evropejskemu kvalitetnemu avtomobilu. — Prepričajte se iz prospektov in pustite si predvajati ta voz. Peugeot poseduje svetovni rekord najmanjše porabe benzina. Novejši štiri in šestcilindrski vozovi ter vsi rezervni deli vedno promptno na skladišču. — Ugodne plačilne olajšave pri generalnem zastopstvu O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11. — Oddajo se nekateri rajoni na solventne zastopnike!

KLOBUKE
zimsko perilo, dežne plašče in drugo modno blago priporoča trgovina
»Pri AMERIKANCU«
Ljubljana, Stari trg štev. 10

Drva
bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga
V. SCAGNETTI
v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom

Naznanjamo tužno vest, da je naš srčnoljubljeni, dobri soprog in oče, gospod

Josip Čeh

brzojavni mojster III. terenske t. t. sekcije

v ponedeljek dne 31. decembra, po kratki in mukepolni bolezni, boguvdano preminul. — Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 2. januarja 1929 ob ½4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 31. decembra 1928.

Katarina Čeh, soproga. — Katarina, Mici, Viki, Fini, otroci.

Mestni pogrebni zavod.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

24

(The lost world.)

Roman.

Prihodnje jutro smo odrinili zgodaj naprej in videli, da je vnovič izpremenila pokrajina svoj značaj. Bambusov zid je ostal za nami in je imel tako razločno začrtano mejo, kot da bi kazal rečno strugo. Pred nami pa se je polagoma dvigala odprta, s skupinami praprotnih dreves porastla planjava, ki jo je zapiral zgoraj dolg, kakor kitov hrbet zaokrožen klanec. Okoli poldneva smo prilezli navzgor in odkrili onstran ozko dolino, ki je zopet polagoma prehajala v nevisok griček s širokim razgledom. Tukaj, ko smo se vzpenjali na prvi klanec, se je dogodila stvar, kateri lahko pripisujemo večji ali manjši pomen.

Profesor Challenger, ki je korakal spredaj z obema tukajšnjima Indijancema, je nenadno obstal in razburjeno pokazal z roko na desno. Pogledali smo tja in zagledali kako miljo daleč od nas nekaj sličnega velikanski sivi ptici, ki je počasno razprostrla peroti, se dvignila v zrak in mirno odfrčala: letela je jako nizko in vedno naravnost, dokler se ni izgubila med praprotnimi drevesi.

»Ali se videli?« je vprašal Challenger ves navdušen, »Summerlee, ali ste videli«?

Njegov kolega je nepremično gledal kraj, kjer je izginilo to bitje.

»Kaj pa je bilo to, po vašem mnenju?« je vprašal.

»Po mojem trdnem prepričanju pterodaktil.«

Summerlee je izbruhnil v porogljiv krohot. »Pterofiga!« je rekel. »Štorklja je bila. Ne mislite menda, da je nisem nikoli videl.«

Challenger je bil preveč besen, da bi govoril. Natovoril je samo svojo vrečo in odkorakal naprej. Toda lord John, ki se mi je med tem približal, je imel vse bolj resen obraz kakor po navadi. Držal je v roki svoje Zeissovo kukalo.

»Prav dobro sem videl to stvar, preden se je skrila za drevesom,« je rekel. »Ne morem sicer povedati, kaj je to bilo, a stavim ves svoj sportni sloves, da nisem nikoli videl v življenju slične ptice.

Tako daleč smo zdaj. Ali smo res na pragu nepoznanega in srečujemo prve vestnike izgubljenega sveta, o katerem govori naš voditelj? Popisal sem ta dogodek, kakor se je odigral in nisem torej nič več o tem poučen, kakor moji čitatelji. Do sedaj je ta dogodek osamljen, ker nismo sicer videli nič posebnega.

Zdaj, o, čitatelji, če jih sploh imam, pluli ste skupaj z menoj po velikanski reki navzgor, prišli skozi zeleno ločje, skozi temni predor, po dolgem, s palmami poraslem obronku, čez bambusovo goščavo in ravan s praprotnimi drevesi. Zdaj vidimo jasno naš cilj. Baš smo prekoračili drugi grič pa vidimo pred seboj nepravilno oblikovano, s palmami poraslo dolino ter v ozadju oni navpični rdeči zid, skalovje, ki sem ga gledal na fotografiji. Pred nami leži, med tem ko pišem te vrste, in ni dvoma, da je to ista pokrajina. Njena najbližja točka je oddaljena kakih sedem milj od našega sedanjega taborišča, sicer pa se vidijo strmine v obliki podkve na obeh straneh kakor daleč seže oko. Challenger stopica okoli kakor na razstavi odlikovani pav, Summerlee je molčeč, a še vedno ne veruje. Prihodnji dnevi bodo vsekakor razpršili vsaj del naših dvomov. José, ki mu je ostri polomljeni bambus prebodel roko, je dosegel, da so ga odpustili domov. Pošiljam z njim to pismo, čeprav nisem popolnoma prepričan, da res pride vam v roke. Pismu sem priložil na hitro načečkan načrt naše poti, ker bo morebiti olajšal čitateljem umevanje mojega poročila.

Deveto poglavje.

Kdo bi mogel to pričakovati?

Zrušilo se je na nas nekaj groznega. Kdo bi mogel to pričakovati? Ne vidim nobenega izhoda iz teh neprilik. Morebiti smo obsojeni, da ostanemo do konca življenja na tem skrivnostnem, nedostopnem kraju. Tako sem zmeden, da si ne morem jasno predočiti sedanjega stanja in ne kakih izgledov. Sedanjost se mi zdi v tej nepopisni grozi obupna, prihodnost pa kakor noč temna.

Nikoli še ni bil kak človek v hujši zadregi; ni nobene možnosti, da bi vam sporočil točne zemljepisne podatke o naši ječi in tako priklical prijatelje na pomoč. Pa če bi se tudi našla prilika, da bi odposlali pomožno skupino, bi nas doletela naša usoda, kolikor utegne sklepati človeški razum, dolgo poprej, kakor bi dospeli rešitelji v Južno Ameriko.

Saj smo res tako daleč od vsake človeške pomoči, kot da bi bili na luni. Če se nam posreči, da se izmažemo, zahvaliti se bomo morali za to izključno lastnim močem. Vsi moji trije sopotniki so izredni ljudje, ljudje z nadpovprečnim razumom in neomajno pogumnostjo. To je tudi naše edino. Če pogledam mirne obraze svojih tovarišev, se mi zdi, da posije žarek iz temine. Upam, da izgledam tudi jaz njim slično, prav srčno. A v resnici me tarejo hude skrbi.

Dovolite, da vam kakor le morem podrobno popišem po vrsti vse dogodke, ki so povzročili katastrofo.

Zaključil sem svoje zadnje pismo s poročilom, da se nahajamo v razdalji sedmih milj od neskončne vrste rdečkastih pečin, ki obdajajo kakor visok zid nedvomno isto planoto, o kateri je govoril profesor Challenger. Prepričal sem se, ko smo se približali skalovju, da ni Challenger nič pretiraval: zdelo se mi je ponekod še višje, kakor je govoril, merilo je tu in tam vsaj tisoč čevljev, in so kazale stene izrazito valovito površino, ki je značilna, kolikor vem, za bazaltne tvorbe kot posledico dviganja zemeljske skorje. Nekaj sličnega se lahko vidi pri skalovju Salisbury Crags ob Edinburgu. Planota sama je menda pokrita z bujnim tropskim rastlinstvom, kolikor je bilo mogoče sklepati po grmovju, ki je rastlo ob robu stene, in po visokih drevesih, ki so se videla v ozadju. Zato pa ni bilo opaziti nobenih znakov kateregakoli življenja.

To noč smo taborili tik ob vznožju sten, bil je to jako divji in obupen kraj. Skale vrh nas niso bile samo navpične, temveč zgoraj tudi izbočene, tod se povzpeti je bilo pač nemogoče. Blizu nas se je dvigala samotna, visoka, špičasta skala, katero sem že omenil, kolikor se spominjam, začetkom te posveti. Slična je mogočnemu rdečkastemu zvoniku, katerega vrh je v višini planote, čeprav je od nje ločen po globokem prepadu. Na vrhu skale raste samotno visoko drevo. Ta špica pa tudi planota nista na tem kraju posebno visoka, mislim, da merita samo kakih pet- ali šeststo čevljev.

»Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani«: 24. zvezek: A. Marby, HANKA Lužiško-srbska povest. Din 22, vez. Din 30. — 25 zvezek: Haggard, HČI CESARJA MONTEZUME. Din 32, vez. Din 42. — 26. zvezek: Lorenzini, STORŽEK IN NJEGOVO BURKASTO ŽIVLJENJE. Din 22 — 27. zvezek: Pregelj, OTROCI SOLNCA. Din 24, vez. Din 32. — 28 zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28, Din 40.

Pozimi ali kadar je vlažno vreme, ne zapustite sobe popreje, dokler niste vzeli v usta eno

PASTILO „VALDA“

S tem se varujete pred nahodnim, obolenjem v vratu, bronhitisu, hripi, influenci, astmi i. t. d.
Vendar zahtevati morate izrecno le

prave

PASTILE „VALDA“

ki so naprodaj v original. škatljicah z imenom

„Valda“.

Kože

vseh divjačin kupujem in plačujem po najvišjih cenah do 10. jan. 1929.

Lepe zimske lisičje kože od Din 370·— dalje.

ELIGIJ EBER
trgovina s krznom
Ljubljana, Kongresni trg št. 17
(Zvezda)

Lepi svetli poslovni prostori
s centralno kurjavo
se oddajo
takoj v najem
Pojasnila pri Upravi
Ljubljanske Kreditne Banke
v Ljubljani

Kamnoseška industrija

Alojzij Vodnik

Ljubljana
Kolodvorska ul. 28-34

Vam izvrši najmodernejši kamin iz mramorja, ki bode kras celemu stanovanju. -

---

Solidna postrežba! Zahtevajte ponudbe!

Zvonarna in livarna Št. Vid nad Ljubljano
lastnik **Ivan Kogovšek**

Ulivanje bronastih zvonov za cerkve v vseh velikostih, kakor tudi vsakovrstnih odlitkov iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, medenine, aluminija in drugih kovin — surovo lite ali po želji obdelane.

Konkurenčne cene! Hitra in točna postrežba!

Zahvala

Ob težki izgubi svojega ljubljenega, nepozabnega sina, brata, svaka, strica, gospoda

Keršič Franca

se najprisrčneje zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem za tako številno in častno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala častitim sestram za požrtvovalnost med boleznijo, g. ravnatelju Mladinskega doma dr. Knificu, g. govorniku za ginljivi govor pri odprtem grobu, gg. pevcem za prekrasno žalostinko, godbenikom, darovalcem vencev in vsem, ki so lajšali trpljenje pokojniku za časa bolezni.

Ljubljana, 31. decembra 1928.

ŽALUJOČI OSTALI.

Dovoljujemo si Vas vljudno povabiti

De Soto

da posetite našo razstavo ter si ogledate različne tipe novih CHRYSLER-jevih avtomobilov

„DE SOTO“

v hotelu „UNION“
Ljubljana
od 1. do 4. jan. 1929
Vstop prost

Generalno-zastopstvo za Slovenijo

DOLENC & TÖNNIES
avtoprodajna družba z o. z.
Ljubljana
Dvořakova ulica štev. 3
(Obnova)
Telefon interurban 2762

Product of Chrysler Corporation Detroit U. S. A.

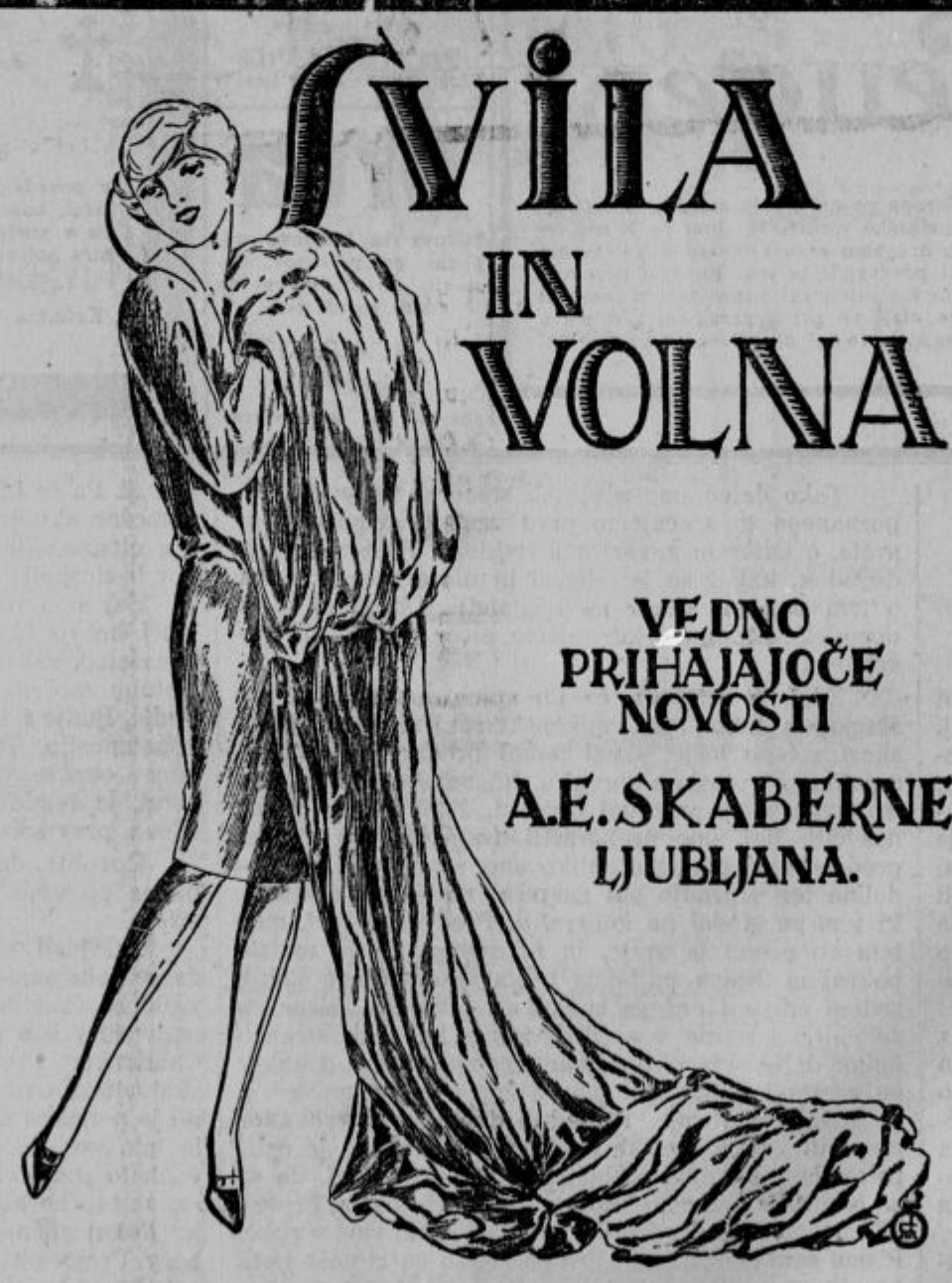

OTVORITEV GOSTILNE „ŠIBENIK“
prej hotel Kavčič na Selu št. 23
pri kemični tovarni.

Z novim letom otvorim gostilno »Šibenik« na Selu št. 23, kjer bova točila pristna dalmatinska vina iz lastnih vinogradov, odlikovana z zlato kolajno. Specialitete vin opolo, belo opolo, rdeče, črno, viško, črno namizno, pečeno vino, dalje tropinovec in olivno olje. Mrzla in gorka jedila. — Sprejemajo se abonenti. — Za obilen obisk se priporočata in voščita SREČNO NOVO LETO

Rok in Marica Lasan.

Za Novo leto!

Oglejte si

najnovejša dvokolesa, motorje, šivalne stroje. Otroški vozički novih modelov, mali avtomobili, pneumatika najceneje. Cenik franko. Prodaja na obroke. **„Tribuna“ F. B. L.**, tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA. Karlovška cesta št. 4.

Slov. občinstvu vljudno naznanjam, da sem svojo MESNICO iz dosedanjih prostorov, Krekova ul. 6

preselil v lastno hišo, Krekova ul. 5,

katero sem moderno in higijenično opremil ter bom slavnemu občinstvu nudil, kakor dosedaj, prvovrstno, vedno sveže meso, prekajeno meso, slanino in vse druge mesne izdelke po najnižjih cenah. — Prosim slavno občinstvo, da mi ohrani isto naklonjenost kakor dosedaj. - Zagotavljajoč najsolidnejšo in hitro postrežbo in obenem želeč vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem SREČNO IN VESELO NOVO LETO 1929 beležim z odličnim spoštovanjem

Vinko Pernat
mesar in prekajevalec v PTUJU.

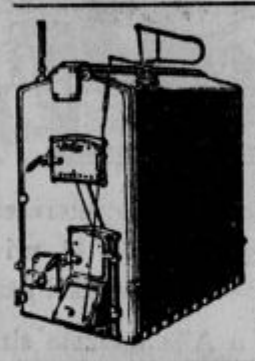

Centralne kurjave

projektira in izvršuje najceneje inženir
Gustav Zemánek
Ljubljana,
Knoblerova ulica St. 10

Pozor!

Kupujem kože divjačine in plačam najvišjo ceno: **lisice, kune, dihurje, jazbece, vidre, zajce, i. t. d.**

Prepričajte se, predno oddaste Vaše blago.

Filip Bizjak, krznarstvo
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6

Samo radi svoje **Kvalitete** Merima Otroško milo je največ zahtevano v celi deželi

MERIMA 1839

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem bridko vest, da je naš nad vse ljubljeni sinko

Rihard Podboj

30. decembra ob 14.30 po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 16. letu starosti, boguvdano izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb bo v torek 1. januarja ob 16 od doma žalosti, Vrazov trg 4, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 31. decembra 1928.

Karl in Pavla Podboj, starši.
Pavla, sestra.

PORTLAND-CEMENTNA TOVARNA D. D. DOVJE-MOISTRANA

USTANOVLJENO LETA 1892

priporoča svoj **prvovrstni izdelek**

PORTLAND CEMENTA

Dobavlja se iz tovarne, kakor tudi od zaloge v Javnih skladiščih, Ljubljana, Dunajska 33

Zastop. JOSIP GAGEL, Ljubljana, Šolski drevored - Tel. 2547

V Mariboru se radi izselitve proda pod zelo ugodnimi pogoji

trgovska hiša

z 2 trg. in 1 ind. lokalom ter 10 stanovanji in **dobro vpeljano spec. trgovino**

Stanovanje 5 sob takoj na razpolago. Dopisi pod: »Konjunktura« na upravo lista.

KOSTANJEV TANINSKI LES

Stalni nakup!
Najugodnejše cene! Takojšnje plačilo!

ERNEST MARINC
Celje, Zrinjskega ulica 4 - Telefon interurban 136

Tovarna pletilnih strojev „Diamant“ - Chemnitz

vošči potom svojega zastopnika

Franc Meglič
Ljubljana, Karlovška c. 10

vsem svojim odjemalcem

srečno in veselo novo leto

ter se priporoča nadaljnji naklonjenosti.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Ceč. Izdajatelj: dr. Fr. Kalovec. Urednik: Franc Terseglav.